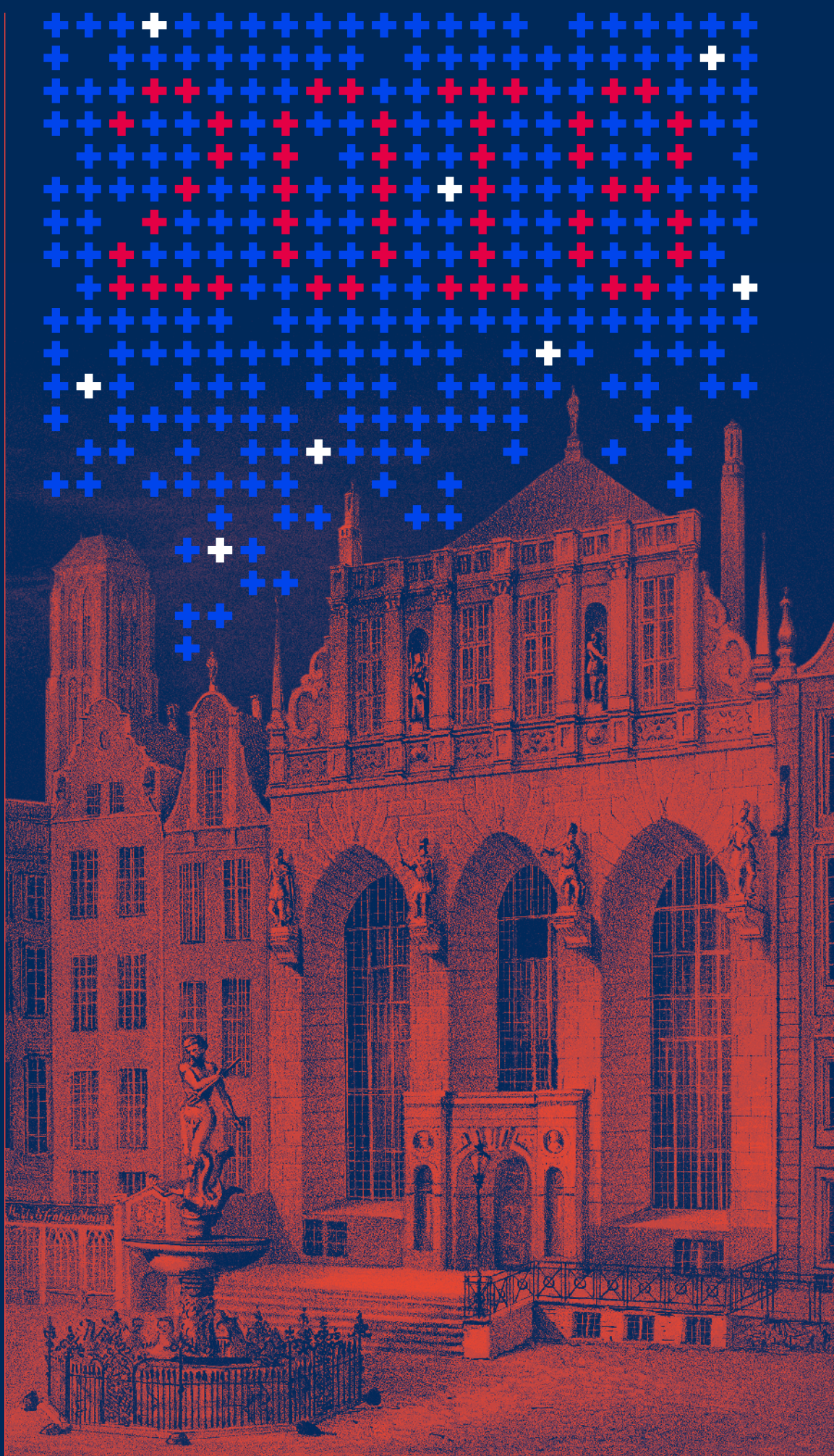

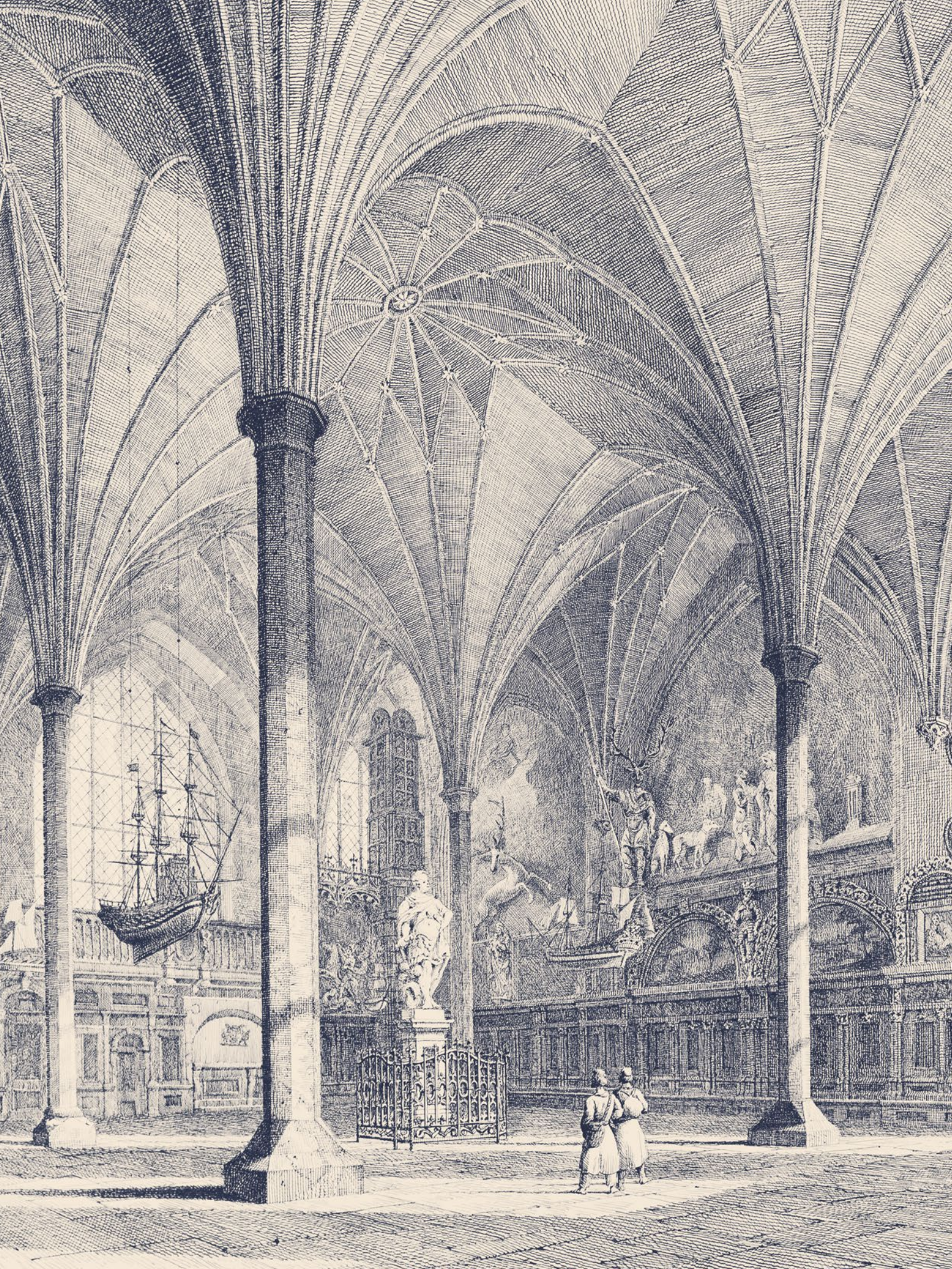
MUZEUM
GDAŃSKA

RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI
MUZEUM GDAŃSKA
ZA 2018 ROK

**RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI
MUZEUM GDAŃSKA
ZA 2018 ROK**

MISJA MUZEUM GDAŃSKA:

*Służymy społeczeństwu poprzez
ochronę i promowanie dziedzictwa
historycznego i kulturowego
miasta Gdańsk oraz wzmacnianie
tożsamości współczesnych gdańszczan.*

SPIS TREŚCI

Raport z działalności za 2018 rok

01	Wstęp dyrektora Muzeum Gdańska	7
02	Najważniejsze wydarzenia	10
03	Wystawy	13
04	Wydawnictwa	56
05	Działalność edukacyjna	67
06	Wydarzenia	85
07	Sesje, seminaria, konferencje	107
08	Gromadzenie zbiorów	113
09	Digitalizacja	119
10	Badania i konserwacja zabytków	121
11	Badania archeologiczne i architektoniczne	126
12	Działalność remontowa i inwestycyjna	129
13	Działalność ogólnomuzealna	135
14	Partnerzy Muzeum	137
15	Media elektroniczne	141
16	Zwiedzający	143
17	Finanse	145
18	Rada Muzeum Gdańska	148
19	Pracownicy	150

Aneks: Strategia pozyskiwania i gromadzenia zbiorów Muzeum Gdańska	159
---	------------

(NA STRONIE
PRZEDTYTUŁOWEJ)
JOHANN CARL SCHULTZ,
WNĘTRZE DWORU ARTUSA,
AKWAFORTA, 1848

ZE ZBIORÓW MUZEUM
GDAŃSKA

← MUZEUM NAUKI
GDAŃSKIEJ MIEŚCI SIĘ
W WIEŻY KOŚCIOŁA
PW. ŚW. KATARZYNY
FOT. DARIUSZ KULA

01 WSTĘP DYREKTORA MUZEUM GDAŃSKA

Po raz trzeci oddajemy do rąk Czytelników sprawozdanie podsumowujące działalność naszej instytucji w roku poprzednim. Po raz pierwszy publikacja ta ukazała się pod nową nazwą „Raport Roczny Muzeum Gdańska”.

Rok 2018 był czasem dużych zmian, przede wszystkim przemiany Muzeum Historycznego Miasta Gdańska w Muzeum Gdańska. Zgodnie z nowym statutem celem Muzeum Gdańska jest gromadzenie i ochrona nie tylko materialnych, ale i niematerialnych dóbr kulturalnego dziedzictwa Gdańska, co stanowi novum w zakresie wcześniejszych zadań. Katalog realizowanych działań został poszerzony również o inicjowanie i prowadzenie różnorodnych projektów dotyczących Gdańska. Dzięki temu Muzeum Gdańska ma być zarówno miejscem prowadzenia badań i upowszechniania wiedzy o przeszłości Gdańska, jak również jej twórczego wykorzystania w działaniach dotyczących teraźniejszości i przyszłości miasta. Jako jedyna miejska instytucja kultury zajmująca się dziejami grodu nad Motławą ma podejmować ten temat w kontekście społecznym i kulturowym oraz w jak najszerzej perspektywie historycznej. W ten sposób Muzeum Gdańska ma pełnić rolę centrum wymiany wiedzy, myśli, refleksji o Gdańsku we wszystkich wymiarach.

Wprowadzenie nowego statutu spowodowało, że w strukturze Muzeum pojawiły się dwa nowe oddziały: Oddział Główny oraz Kuźnia Wodna. Ten pierwszy to efekt pomysłów zgłaszanych jeszcze w 2017 roku, postulujących potrzebę zbudowania

↑ DYREKTOR
MUZEUM GDAŃSKA
DR HAB. WALDEMAR
OSSOWSKI

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

← WNĘTRZE WIELKIEJ HALI
DWORU ARTUSA

FOT. DARIUSZ KULA

nowoczesnego budynku, który byłby w stanie pomieścić kompleksową ekspozycję o historii Gdańska, propagującą wiedzę o historii miasta nowoczesnymi środkami i w atrakcyjnej dla współczesnego odbiorcy formie. W 2018 roku kontynuowano prace nad koncepcją wystawy stałej oraz programem funkcjonalnego budynku. W tym celu w czerwcu 2018 roku zorganizowano seminarium poświęcone założeniom konkursu architektonicznego na projekt siedziby głównej Muzeum Gdańska. W trakcie tego spotkania przedstawiono wstępną koncepcję zagospodarowania przestrzeni działki przy ulicy Rycerskiej, gdzie przewidywana jest nowa inwestycja. Nad projektem debatowali architekci, historycy, archeolodzy, konserwatorzy, muzealnicy oraz zaproszeni na spotkanie gdańszczanie.

Równolegle pracowano nad propozycjami zmian rozwoju innych oddziałów, w tym przede wszystkim Oddziału Wartownia nr 1 na Westerplatte. Już w przedłożonej do realizacji koncepcji programowej na lata 2015–2018 postulowałem rozszerzenie dotychczasowej działalności edukacyjnej i muzealnej na Westerplatte. Jesienią 2017 roku przystąpiliśmy do pierwszych prac nad własnymi propozycjami zmian planu zagospodarowania Pola Bitwy na Westerplatte. Dążąc do uczynienia Pomnika Historii – Pola Bitwy na Westerplatte miejscem godnym, pełnym szacunku dla historii, a także inspirującym kolejne pokolenia do refleksji, przygotowano uchwałę nr LI/1513/18 z 23 kwietnia 2018 roku, w której Rada Miasta Gdańska wyraziła zgodę na przekazanie stanowiących własność gminną gruntów na półwyspie Westerplatte jako darowizny na rzecz Muzeum Gdańska. Jednocześnie Rada wszczęła procedurę zmiany miejscowego planu zagospodarowania, gdyż dotychczas obowiązujący plan miejscowy uniemożliwiał wprowadzenie na Westerplatte jakiegokolwiek zabudowy. Ostatecznie nieruchomości gminne zostały przekazane Muzeum Gdańska w drodze umowy użyczenia. Muzeum Gdańska zamówiło projekty studyjne zagospodarowania Westerplatte w trzech pracowniach architektonicznych: „Fort Targowski Sp. z.o.o.”, „Restudio Sp. z o.o.” oraz „Proconcept. Pracownia Architektoniczna”. Trzy odrębne wizje okazały się mieć wspólne cechy, przede wszystkim szacunek do historii i niechęć do prostej rekonstrukcji dawnych obiektów. Architekci położyli nacisk na autentyczność miejsca, budowanie jego nastroju i czytelność historycznego układu. Trzeba zgodzić się z postulatami architektów – skala przekształceń jest tak duża, że jakakolwiek idea rekonstrukcji stoi w sprzeczności z kryterium autentyczności. Byłyby to rozwiązania sztuczne, przypominające przestrzeń skansenu, a nie przestrzeń pamięci.

W zakresie programu funkcjonalnego wszystkie koncepcje zakładają połączenie trzech funkcji: ekspozycji muzealnej, miejsca pamięci, w którym organizowane są ważne uroczystości rocznicowe, oraz terenu będącego celem podróży wielu turystów. Przewidują stworzenie ogrodzenia nawiązującego do muru Składnicy, przeniesienie usług uzupełniających poza teren Pomnika Historii oraz powstanie nowoczesnego budynku muzealnego w strefie wejściowej. Różnice dotyczyły szczegółów rozplanowania, potraktowania zieleni, użytych materiałów i zachowania budynków z lat 60. XX wieku w okolicach obecnej strefy wejściowej.

Z refleksjami na temat przyszłości Westerplatte związana była także międzynarodowa sesja naukowa „II wojna światowa – operacje na pamięci”, zorganizowana we wrześniu 2018 r.

Muzeum Gdańskie w 2018 roku prowadziło szeroką i aktywną działalność w wielu obszarach swojej działalności, co wyszczególniono w „Raporcie”. Rok ten obfitował w wiele znaczących wydarzeń, uroczystości, wystaw, konferencji, projektów, inwestycji, a także działań edukacyjnych. Tak różnorodna działalność możliwa była do realizacji dzięki dużemu zaangażowaniu pracowników i współpracowników naszego Muzeum. Wszystkim, którzy w ubiegłym roku wspierali jego rozwój na różnych polach jego aktywności, pragnę w tym miejscu serdecznie podziękować.

DR HAB. WALDEMAR OSSOWSKI

02

NAJWAŻNIEJSZE
WYDARZENIA

*18 stycznia 2018 r.
Muzeum Historyczne
Miasta Gdańska
przyjęło skróconą
i przejrzystą nazwę
Muzeum Gdańska.*

Rok 2018 rozpoczęto od ważnych zmian. 18 stycznia 2018 r. Muzeum Historyczne Miasta Gdańska przyjęło skróconą i przejrzystą nazwę Muzeum Gdańska. Również w styczniu otwarto w Ratuszu Głównego Miasta nową salę wystaw czasowych – Galerię Palową. Powołano także dwa nowe oddziały – Oddział Główny i Kuźnię Wodną w Oliwie. Liczba oddziałów Muzeum wzrosła do dziesięciu.

**DO NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ W 2018 R.
W MUZEUM GDAŃSKA NALEŻAŁY:**

18

stycznia

Otwarcie Galerii Palowej w dawnym pomieszczeniu Komory Palowej w Ratuszu Głównego Miasta.

30

kwietnia

Wpisanie Twierdzy Wisłoujście przez Prezydenta RP na listę Pomników Historii.

22

maja

Muzeum otrzymało Muzealną Nagrodę „Sybilla 2018” w kategorii Konserwacja i ochrona dziedzictwa kultury za projekt „Od Komory Palowej do Galerii Palowa. Badania, konserwacja, adaptacja”.

16

czerwca

40-lecie Kuźni Wodnej w Oliwie.

27

czerwca

Organizacja obchodów 20-lecia udostępnienia dla publiczności Domu Uphagena, oddziału Muzeum Gdańskiego, zainaugurowanych wystawą „Gdańskie ogrody”.

6

lipca

Wystawa „Król jedzie! Wizyty władców polskich w Gdańsku XV–XVIII w.”, otwarta w ramach V Światowego Zjazdu Gdańszczan.

14

września

Sesja naukowa „II wojna światowa – operacje na pamięci” z udziałem prof. Normana Daviesa oraz naukowców z Europy.

14–15

września

Pokazy audiowizualne „Westerplatte. Światłocienie” na terenie półwyspu.

8

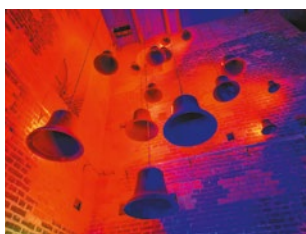
października

Wystawa „Dziedzictwo Wielkiego Stepu – arcydzieła sztuki jubilerskiej”.

24

listopada

Organizacja obchodów 20-lecia udostępnienia dla publiczności carillonu kościoła św. Katarzyny.

03

WYSTAWY
WYSTAWY STAŁE
I PROGRAMY STRATEGICZNE

Zespół opracował koncepcję wystawy stałej zatytułowanej „Ratusz. Podróż do wnętrza miasta”.

← WIELKA SALA RADY RATUSZA
GŁÓWNEGO MIASTA
FOT. DARIUSZ KULA

WYSTAWA STAŁA W ODDZIALE GŁÓWNYM MUZEUM GDAŃSKA

Termin: styczeń–grudzień 2018 r.

Zespół zadaniowy: dr Janusz Dargacz, Klaudiusz Grabowski, dr Andrzej Hoja, dr Janusz Marszałec, dr hab. Waldemar Ossowski, Monika Chabior, Magdalena Fryze-Seroka (od czerwca 2018 r.)

Zespół roboczy rozpoczął prace nad koncepcją nowej wystawy stałej poświęconej dziedzictwu i historii Gdańska. W kwietniu 2018 r. zespół zaprezentował wstępną koncepcję Radzie Programowej ds. Oddziału Głównego Muzeum Gdańska. Do końca roku koncepcja została skorygowana i uszczegółowiona.

Kolejnym elementem prowadzonych prac było aktywne poszukiwanie muzealiów do planowanej wystawy stałej.

WYSTAWA STAŁA W RATUSZU GŁÓWNEGO MIASTA

Termin: styczeń–marzec 2018 r.

Zespół zadaniowy: dr Ewa Bojaruniec-Król (przewodnicząca zespołu), dr Anna Frąckowska (zastępczyni przewodniczącej zespołu), dr Katarzyna Darecka, dr Janusz Dargacz, Katarzyna Kurkowska, Anna Mallek-Bojke, dr Piotr Paluchowski, Dorota Powirska, dr Ewa Barylewska-Szymańska, Wojciech Szymański

Zespół zadaniowy wraz z dr. Antonim Bartoszem, Aleksandrą Janus i Martyną Groth uczestniczył w spotkaniach mających na celu opracowanie ramowego scenariusza wystawy stałej w Ratuszu Głównego Miasta. Zespół zakończył pracę w marcu 2018 r. Efektem prac jest opracowanie koncepcji wystawy stałej zatytułowanej „Ratusz. Podróż do wnętrza miasta”.

Wystawa opowiadać będzie o dziejach Ratusza Głównego Miasta od czasów najdawniejszych aż po jego powojenną odbudowę. Budynek przedstawiony zostanie jako siedziba licznych władz i urzędów, co pomoże zwiedzającemu zrozumieć sposób funkcjonowania oraz zmienne losy miasta od XIV do XX w. Dzięki indywidualnym ścieżkom zwiedzania goście poznają architekturę, wystrój i wyposażenie budynku.

↑ SALA MORSKA W RATUSZU
GŁÓWNEGO MIASTA SŁUŻY
M.IN. JAKO PRZESTRZEŃ
WYSTAWIENNICZA
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

SALA MORSKA W RATUSZU GŁÓWNEGO MIASTA – PRZEKSZTAŁCENIE W NOWE WNĘTRZE EDUKACYJNO-WYSTAWIENNICZE

Termin: styczeń–listopad 2018 r.

Zespół zadaniowy: dr Ewa Bojaruniec-Król, dr Anna Frąckowska, Dorota Powirska, Mateusz Jasik, pracownicy Działu Edukacji, dr Katarzyna Darecka

W 2017 r. opracowano koncepcję (w tym architektoniczną) przekształcenia Sali Morskiej w wielofunkcyjną przestrzeń kulturalną, edukacyjną, warsztatową i wystawienniczą. W 2018 r. powstał projekt realizacyjny autorstwa arch. Magdaleny Kryńskiej i jej zespołu (Weloveyou Projekt).

Ekspozycja stała będzie liczyła 727,2 m² powierzchni i będzie prawie dwukrotnie większa niż w obecnej siedzibie.

↓ PRZYSZŁE MUZEUM BURSZTYNU POWSTANIE W BUDYNKU WIELKIEGO MŁYNA NA GŁÓWNYM MIEŚCIE
FOT. DARIUSZ KULA

WYSTAWA STAŁA MUZEUM BURSZTYNU W WIELKIM MŁYNIE

Termin: styczeń–grudzień 2018 r.

Zespół zadaniowy: Joanna Grążawska, Renata Adamowicz, Bartłomiej Kentzer, Ludmiła Skulbaszewska, Ewa Pawłęga, Kinga Krause, Anna Bocek (scenografia), Agnieszka Kochanowska (edukacja), Ewelina Reina (multimedia)

Zespół pracował nad przygotowaniem scenariusza wystawy stałej nowego Muzeum Bursztynu w Wielkim Młynie. Ekspozycja stała będzie liczyła 727,2 m² powierzchni i będzie prawie dwukrotnie większa niż w obecnej siedzibie. Nowoczesna scenografia i aranżacja wnętrz oraz wykorzystanie multimediiów sprawiają, że historia bursztynu i eksponaty zostaną zaprezentowane w ciekawy i interaktywny sposób.

Ma być przyjazna dla ludzi i środowiska oraz dostępna dla osób z niepełnosprawnościami i z ograniczeniami ruchowymi.

W projekcie podkreślono, że istotne jest zarówno uratowanie cennego zabytku gdańskiej architektury i techniki, jak i nadanie mu nowej funkcji muzealnej, połączonej z tematyczną i komercyjną strefą odpoczynku, spotkań i handlu.

Scenariusz wystawy stałej stanowił podstawę do opracowania wniosku o dofinansowanie w ramach programu współpracy transgranicznej Polska–Rosja.

PROGRAM „STRATEGIA DZIAŁAŃ NA WESTERPLATTE”

Termin: styczeń–grudzień 2018 r.

Koordynator: dr Janusz Marszałec

Program zagospodarowania Westerplatte został zainicjowany jesienią 2017 r., gdy złożono wnioski o zmianę Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego na Westerplatte i opracowano koncepcję nowego zagospodarowania Pomnika Historii „Pole Bitwy na Westerplatte”. W 2018 r. w Biurze Rozwoju Gdańsk procedowano wnioski, dyskutując nad zapisami Miejscowego Planu Zagospodarowania, które miały umożliwić przeprowadzenie planowanej inwestycji budowlanej. Projekt czeka na zatwierdzenie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

*Prezentacja wyników
prac studyjnych
odbyła się 12 lipca
2018 r. w czasie
seminarium
„Westerplatte –
w poszukiwaniu
autentyzmu”.*

Na początku 2018 r. Biuro Konserwatora Miejskiego we współpracy z Muzeum Gdańsk zamówiło „Studium możliwości zagospodarowania Pola Bitwy Westerplatte”, które wskazuje kierunki i priorytety przemian w zagospodarowaniu przestrzennym na Westerplatte.

Prezentacja wyników prac studyjnych odbyła się 12 lipca 2018 r. w czasie seminarium „Westerplatte – w poszukiwaniu autentyzmu”. Wzięli w niej udział – oprócz autorów zamówionych koncepcji – muzealnicy, architekci, urbaniści, muzealnicy i historycy, a także znawcy dziejów Gdańsk i liczne grono osób zainteresowanych przyszłością miasta.

Wyniki zamówionych koncepcji, wnioski z seminarium z lipca oraz konferencji naukowej „II wojna światowa – operacje na pamięci” (14 września 2018 r.) zawarto w programie funkcjonalnym dla Westerplatte i uszczegółowionej koncepcji rewitalizacji tego symbolicznego miejsca. Idea jej streszcza się w planie budowy wielkiego plenerowego muzeum, którego podstawową zasadą ma być powrót do autentyzmu. Oznacza to szacunek do relikwów zachowanej architektury i krajobrazu z 1939 r., ale także do powojennych symboli architektonicznych, które mocno wrosły w pamięć gdańszczan i krajobraz miasta (mowa tu między innymi o Pomniku Obrońców Wybrzeża czy napisie „NIGDY WIĘCEJ WOJNY”). Budowa centrum obsługi zwiedzających możliwa będzie wyłącznie poza terenem ochrony konserwatorskiej albo pod ziemią.

Równoległe do działań planistycznych i proceduralnych opracowano plan prac archeologicznych, którego pierwszym etapem miało być przebadanie obszaru

wokół Wartowni nr 3. Niestety, prace nie mogły ruszyć z powodu negatywnego rozpatrzenia wniosku Muzeum przez Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, który argumentował, że jedynym podmiotem uprawnionym do eksploracji Pola Bitwy jest Muzeum II Wojny Światowej. Muzeum Gdańska złożyło odwołanie do Generalnego Konserwatora Zabytków. W piśmie z 28 czerwca 2019 r. uchylił on zaskarżoną decyzję w całości, a sprawę przekazał do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji.

→ WIZUALIZACJE KONCEPCJI
ZAGOSPODAROWANIA
PÓLWYSPU WESTERPLATTE

OPRAC. PRACOWNIA
„PROCONCEPT”

RATUSZ GŁÓWNEGO MIASTA**„GDAŃSKIE ARCYDZIEŁA SZTUKI ZŁOTNICZEJ ZE ZBIORÓW ZAMKU KRÓLEWSKIEGO NA WAWELU”**

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Galeria Palowa

Termin: 18 stycznia – 8 kwietnia 2018 r.

Kuratorzy: dr Anna Frąckowska (Muzeum Gdańskie), Dariusz Nowacki (Zamek Królewski na Wawelu Państwowe Zbiory Sztuki)

Na wystawie, inaugurującej działalność Galerii Palowej, zaprezentowano ponad 40 wybitnych dzieł złotnictwa gdańskiego, przechowywanych w Skarbcu Koronnym na Wawelu oraz w Muzeum Gdańskie. Nowością było szczegółowe zobrazowanie ciekawych losów tych zabytków.

Wystawie towarzyszył katalog oraz bogaty program edukacyjny (oprowadzania kuratorskie, wykłady i warsztaty dla seniorów).

WERNISAŻ WYSTAWY
INAUGURUJĄCEJ OTWARCIE
GALERII PALOWEJ, NA KTÓREJ
PREZENTOWANO DZIEŁA
ZŁOTNICTWA GDAŃSKIEGO
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

↑ PIENIĄDZE ZE SPRZEDAŻY
DZIEŁ PREZENTOWANYCH
NA WYSTAWIE ZOSTAŁY
PRZEZNACZONE NA CELE
CHARYTATYWNE
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„BLIŻNIEMU SWEMU... 2018”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – sale wystawowe

Termin: 11 stycznia – 11 lutego 2018 r.

Kuratorka: Dorota Powirska, *współpraca merytoryczna:* Marta Krzyżowska

„Blížniemu swemu” to cykl wystaw organizowanych co dwa lata w całym kraju we współpracy z Fundacją Blížniemu swemu z Rzeszowa. Ekspozycje zaprezentowane na wystawach w muzeach i galeriach sztuki są następnie licytowane, a pieniądze ze sprzedaży dzieł – przeznaczane na cele charytatywne. Dzięki współpracy z Fundacją i Towarzystwem Opieki im. św. Brata Alberta Oddział w Gdańsku na wystawie pokazano 55 z ponad 200 dzieł malarskich, graficznych i fotograficznych zebranych przez Fundację.

↑ GRAFIKI O TEMATYCE
MORSKIEJ STWORZONE
PRZEZ POLSKICH I FIŃSKICH
ARTYSTÓW
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„MORZE INSPIRACJI...”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – sale wystawowe

Termin: 27 marca – 6 maja 2018 r.

Kuratorka: Marta Krzyżowska

Ekspozycja prezentowała grafiki tworzone w latach 60.–80. XX w. przez polskich i fińskich artystów oraz przekazane do Muzeum Gdańska przez Gdański Klub Marynistów LOK. Prace były eksponowane na corocznych polsko-fińskich konkursach grafiki marynistycznej w latach 1975–1985, organizowanych naprzemiennie w Gdańsku oraz Turku.

BIŻUTERIA Z BURSZTYNEM
PREZENTOWANA
NA WYSTAWIE

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„BURSZTYN BAŁTYCKI. TRADYCJA I INNOWACJA 2.0”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Galeria Palowa

Termin: 25 maja – 30 września 2018 r.

Kuratorzy: prof. Sławomir Fijałkowski (Akademia Sztuk Pięknych), Robert Pytlos (Urząd Miasta Gdańska), Anita Dmowska, Renata Adamowicz (Muzeum Bursztynu), Ludmiła Skulbaszewska (Muzeum Bursztynu)

Przygotowana przez szeroki zespół specjalistów, siedmioczęściowa opowieść o fenomenie gdańskiego złota Bałtyku – po sukcesie w Brukseli – została zaprezentowana w rozszerzonej formie w Gdańsku. Odwiedzający mogli zobaczyć 233 prace artystów, firm i stowarzyszeń. Wśród pokazanych obiektów było wiele nagradzanych i wyróżnianych podczas targów Amberif, Ambermart oraz w międzynarodowych konkursach wzorniczych. Wystawa powstała z inicjatywy Roberta Pytlosa, pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. bursztynu. Otwarcie ekspozycji odbyło się w ramach Święta Miasta Gdańska.

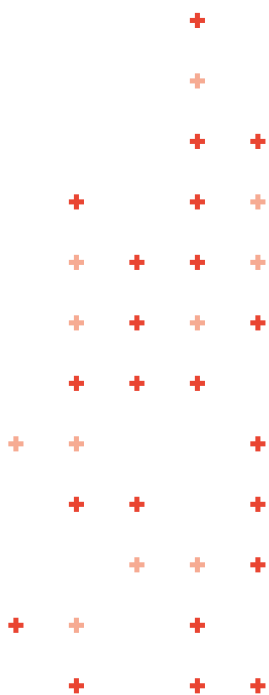
„KRÓL JEDZIE! WIZYTY WŁADCÓW POLSKICH W GDAŃSKU XV–XVIII W.”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – przyziemie, piętro reprezentacyjne, sale wystawowe, Kamlaria, Depozyt, Sień Górna, Sala Morska

Termin: 6 lipca – 30 października 2018 r.

Kuratorzy: prof. dr hab. Edmund Kizik (Instytut Historii PAN), dr Jacek Kriegseisen (Uniwersytet Gdański), **współpraca merytoryczna:** dr Ewa Bojaruniec-Król (Muzeum Gdańska), dr Piotr Kociumbas (Uniwersytet Warszawski), dr Piotr Paluchowski (Gdański Uniwersytet Medyczny)

Wystawa przygotowana we współpracy z dwiema zaprzyjaźnionymi instytucjami, Archiwum Państwowym w Gdańsku i PAN Biblioteką Gdańską, miała na celu ukazanie fenomenu wizyt władców polskich w późnośredniowiecznym i nowożytnym Gdańsku. Odwiedziny monarchów należały do najważniejszych wydarzeń w dziejach miasta. Uroczystą oprawę wjazdów, z ustawionymi na trasie pochodów bramami triumfalnymi, tworzyły pokazy fajerwerków, iluminacje ulic, spektakle teatralne

↑ PORTRETY POLSKICH
WŁADCÓW NA WYSTAWIE
„KRÓL JEDZIE!”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

← PORTRET MARII KAZIMIERY,
MAŁŻONKI KRÓLA JANA III
SOBIESKIEGO, ZE ZBIORÓW
MUZEUM ZAMKOWEGO
W MALBORKU

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

i wreszcie – salwy armatnie na wiwat w Twierdzy Wisłoujście. W trakcie pobytów królów i królowych Rada Miasta wydawała ceremonialne bankiety, a na siedziby władców przystosowywano najznakomitsze domy patrycjuszowskie.

Na wystawie zaprezentowano blisko 300 obiektów pochodzących z instytucji muzealnych, archiwów i bibliotek z terenu całej Polski. Wśród prezentowanych artefaktów pokazano m.in. portrety królewskie, rzemiosło artystyczne, monety, medale oraz ciekawy zespół przedstawień bram triumfalnych i dekoracji okazjonalnych.

Ekspozycji towarzyszyły: bogaty program wydarzeń, złożony z wykładów, oprowadzań kuratorskich, zajęć dla seniorów, lekcji muzealnych oraz dwutomowa publikacja.

„WIZYTY OFICJALNE W GDAŃSKU PO 1945 R.”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – dziedziniec

Termin: 6 lipca – 30 października 2018 r.

Kuratorzki: dr Anna Frąckowska, Marta Krzyżowska, Dorota Powirska

Wystawa stanowiła uzupełnienie ekspozycji „Król jedzie!...” Na siedmiu planszach ukazano sylwetki 14 oficjalnych gości odwiedzających Gdańsk w latach 1945–2017. Znaleźli się wśród nich monarchowie oraz najbardziej znane postaci światowej polityki. Teksty zilustrowano fotografiami autorstwa Zbigniewa i Macieja Kosycarzów (Kosycarz Foto Press).

„DZIEDZICTWO WIELKIEGO STEPU – ARCYDZIEŁA SZTUKI JUBILERSKIEJ”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Galeria Palowa

Termin: 10 października – 10 grudnia 2018 r.

Kuratorzy: Kuttybayev Abay (Muzeum Narodowe Republiki Kazachstanu), *współpraca merytoryczna:* dr Anna Frąckowska (Muzeum Gdańska), Grzegorz Jedlicki (Muzeum Gdańska)

Gdańsk był pierwszym europejskim i jedynym w Polsce miastem na trasie międzynarodowego projektu wystawienniczego „Trakt Złotego Człowieka po muzeach świata”. Na wystawie przedstawiono kulturę i sztukę euroazjatyckich ludów koczowniczych epoki żelaza. Można było podziwiać przedmioty kultury materialnej odkryte w 1968 r. w kurhanie Issyk, przede wszystkim skarb z pochówku sakijskiego wojownika nazwanego „Złotym Człowiekiem”, oraz obiekty pochodzące z wykopalisk z okresu sarmackiego i średniowiecza, a także tradycyjną biżuterię kazachską z przełomu XIX i XX w.

↑ UZBROJENIE WOJOWNIKA
PREZENTOWANE
NA WYSTAWIE

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

→ KONCERT PODCZAS
WERNISAŻU WYSTAWY

FOT. MARTA KRZYŻOWSKA

„ERNST KOLBE (1876–1945). IMPRESJONISTA POMORZA” – WYSTAWA ZE ZBIORÓW ZACHODNIOPRUSKIEGO MUZEUM KRAJOWEGO W WARENDORFIE (WESTPREUSSISCHES LANDESMUSEUM)

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – sale wystawowe

Termin: 19 grudnia 2018 r. – 22 września 2019 r.

Kuratorka: Izabela Jastrzemska-Olkowska, *współpraca merytoryczna:* Marta Krzyżowska

Prace malarskie zapomnianego artysty Ernsta Kolbego, urodzonego pod koniec XIX w. w Kwidzynie, mieszkającego i pracującego w Berlinie, stały się przedmiotem wystawy czasowej. Dzieła stanowią własność Zachodniopruskiego Muzeum Krajowego w Warendorfie, które posiada największy zbiór prac artysty. Kolbe tworzył w stylu impresjonistycznym, wśród jego prac są pejzaże pomorskie, widoki miejskie, a także wnętrza, w tym gdańskie.

→ KURATORKA IZABELA JASTRZEMBSKA-OLKOWSKA NA WERNISAŻU WYSTAWY
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

→ ERNST KOLBE, „KUTER RYBACKI W PORCIE W DARLÓWKU”, OLEJ NA PŁÓTNIE

„MEDALE ZE ZBIORÓW ZACHODNIOPRUSKIEGO MUZEUM KRAJOWEGO W WARENDORFIE (WESTPREUSSISCHES LANDESMUSEUM)”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Kamlaria

Termin: 19 grudnia 2018 r. – 22 września 2019 r.

Kurator: dr inż. Tomasz Olkowski

Na wystawie zaprezentowano 40 najciekawszych nowożytnych i współczesnych medali ze zbiorów Zachodniopruskiego Muzeum Krajowego w Warendorfie. Wykonane przez rodzimych artystów przedmioty jubilerskie nawiązują do najważniejszych uroczystości i rocznic z życia politycznego Gdańska i Pomorza, np. zawarcia ze Szwedami pokoju w Oliwie, pokoju westfalskiego czy 200- i 300-lecia powrotu Gdańska i Pomorza do Królestwa Polskiego.

↓ MEDALE PREZENTOWANE NA WYSTAWIE NAWIĄZYWAŁY DO NAJWAŻNIEJSZYCH UROCZYSTOŚCI I ROCZNIC NA POMORZU
PROJEKT: STUDIO RE:DESIGN

200-LECIE PRZYŁĄCZENIA PRUS KRÓLEWSKICH I GDAŃSKA DO KORONY

200-JAHRE WIEDERVEREINIGUNG DANZIG UND DES KÖNIGREICHS PREUSSEN MIT DEM KÖNIGREICH POLEN

200th ANNIVERSARY OF THE INCORPORATION OF ROYAL PRUSSIA AND GDAŃSK TO THE CROWN

Autor: Johann Hilbig (1897-1964)
Box emag: 1954, srebrny, ø 34,5 mm, 41,09 g
Sympony: 10000, srebrny, 12 ułamkowa na awersie medalu, po bokach tarczy z krzyżem zakonowym.

Awers:
Nadzie stylizowanego fragmentu mapy Prus Królewskich i państwa Gdańska dla wst, wkomponowana jeden nad drugim. U góry oraz po bokach w koronie trzykroję herb, nad nim w pomostach składa wizerunek Jolite. Poniżej oraz z boku z boku oraz mała tarcza z krzyżem zakonowym. Poniżej w otwartej napis: PRUSSIA. W otwarte napis: SVEITONODS REPLIT VIBTES PRUTENSICA: PULCHRUM NUNIMINI ET REGIS CERA TURTUR OPUS.

Rewers:
Napis w 11 słowach: GEDANI ANNO 1807 INCORPORATI IN REGNUM PRUSSIAE. W otwarte napis: PRUSSIA. AR: IMPERIA / CROCIGERA. TRANNIE. IRIE / RAME FERUM. IBERITIS. JOME. BEGION. BEGONITE / JOANNE. CASIMIRO. FELICITER. INCHONANTIS / MEMORIA. AN. CIV. JAH. 1807. Nad napisem mały herb Gdańska bez tarczy.

Autor: Johann Hilbig (1897-1964)
Box emag: 1954, srebrny, ø 34,5 mm, 41,09 g
Sympony: 10000, srebrny, 12 ułamkowa na awersie medalu, po bokach tarczy z krzyżem zakonowym.

Awers:
Nadzie stylizowanego fragmentu mapy Prus Królewskich i państwa Gdańska dla wst, wkomponowana jeden nad drugim. U góry oraz po bokach w koronie trzykroję herb, nad nim w pomostach składa wizerunek Jolite. Poniżej oraz z boku z boku oraz mała tarcza z krzyżem zakonowym. Poniżej w otwarte napis: PRUSSIA. W otwarte napis: SVEITONODS REPLIT VIBTES PRUTENSICA: PULCHRUM NUNIMINI ET REGIS CERA TURTUR OPUS.

Rewers:
Napis w 11 słowach: GEDANI ANNO 1807 INCORPORATI IN REGNUM PRUSSIAE. W otwarte napis: PRUSSIA. AR: IMPERIA / CROCIGERA. TRANNIE. IRIE / RAME FERUM. IBERITIS. JOME. BEGION. BEGONITE / JOANNE. CASIMIRO. FELICITER. INCHONANTIS / MEMORIA. AN. CIV. JAH. 1807. Nad napisem mały herb Gdańska bez tarczy.

MONETA PAMIĄTKOWA NA ZDOBYCIE GDAŃSKA

GEDENMÜNZE AUS ANLASS DER EROBERUNG DANZIGS

SOUVENIR COIN FOR THE CONQUEST OF GDAŃSK

Box emag: 1954, srebrny, ø 15,3 mm, 1,38 g

Awers:
Napis w 11 słowach: GEDANI ANNO 1807 INCORPORATI IN REGNUM PRUSSIAE. W otwarte napis: PRUSSIA. AR: IMPERIA / CROCIGERA. TRANNIE. IRIE / RAME FERUM. IBERITIS. JOME. BEGION. BEGONITE / JOANNE. CASIMIRO. FELICITER. INCHONANTIS / MEMORIA. AN. CIV. JAH. 1807. Nad napisem mały herb Gdańska bez tarczy.

Rewers:
Napis w 11 słowach: GEDANI ANNO 1807 INCORPORATI IN REGNUM PRUSSIAE. W otwarte napis: PRUSSIA. AR: IMPERIA / CROCIGERA. TRANNIE. IRIE / RAME FERUM. IBERITIS. JOME. BEGION. BEGONITE / JOANNE. CASIMIRO. FELICITER. INCHONANTIS / MEMORIA. AN. CIV. JAH. 1807. Nad napisem mały herb Gdańska bez tarczy.

MUZEUM BURSZTYNU

„BURSZTYNOWE ART DÉCO. O BURSZTYNIE W DWUDZIESTOLECIU MIĘDZYWOJENNYM”

Miejsce: Muzeum Bursztynu – Sala Sądowa w Katowni

Termin: 25 stycznia – 30 września 2018 r.

Kuratorka: Renata Adamowicz

↑ WYROBY Z BURSZTYNU
PREZENTOWANE
NA WYSTAWIE

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA,
DARIUSZ KULA

Ekspozycja była pierwszą w Polsce prezentacją szeroko ujętej europejskiej sztuki bursztynniczej pierwszej połowy XX w. Zaprezentowano 186 eksponatów ze zbiorów własnych Muzeum Bursztynu oraz wypożyczonych z Muzeum Zamkowego w Malborku, Muzeum Ziemi PAN w Warszawie, Muzeum Miasta Gdyni i Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy.

Ukazano dużą różnorodność wytwórczości bursztynniczej – od wyrobów wykonanych według projektów uznanych twórców, poprzez modne przedmioty artystyczne, znajdujące się w wyposażeniu eleganckiego męskiego gabinetu czy damskiego buduaru, do masowej produkcji dostępnej dla powszechnego odbiorcy w latach 20. i 30. XX w.

Wystawie towarzyszył katalog, zorganizowano również edukacyjne wydarzenia towarzyszące.

„25 LAT AMBERIFU”

Miejsce: Muzeum Bursztynu – antresola w Wieży Więziennej

Termin: 23 marca – 2 września 2018 r.

Kuratorka: Ludmiła Skulbaszewska

Międzynarodowe Targi Bursztynu, Biżuterii i Kamieni Jubilerskich Amberif – największe targi branżowe na świecie poświęcone bursztynowi i biżuterii – obchodziły w marcu 2018 r. swoje 25-lecie. Z tej okazji Muzeum Bursztynu zorganizowało wystawę jubileuszową. Zaprezentowano na niej 40 współczesnych wyrobów jubilerskich z bursztynu. Dzięki współpracy z Międzynarodowymi Targami Gdańskimi S.A. udało się dotrzeć do autorów znacznej części nagrodzonych i wyróżnionych prac w organizowanym od 1995 r. prestiżowym Konkursie Jubilerskim Mercurius Gedanensis.

„BURSZTYN KLASYCZNIE? WYSTAWA AUTORSKA ANDRZEJA ADAMSKIEGO”

Miejsce: Muzeum Bursztynu – antresola w Wieży Więziennej

Termin: 7 września 2018 r. – 10 marca 2019 r.

Kuratorka: Joanna Grążawska

Monograficzna wystawa ilustrowała rozwój warsztatu i niekonwencjonalne podejście do formy Andrzeja Adamskiego. Urodzony w 1957 r. gdański artysta, założyciel cenionej przez fachowców pracowni „A2”, od ponad 40 lat wykonuje charakterystyczne wyroby jubilerskie.

Wśród 50 zaprezentowanych eksponatów współczesnej biżuterii damskiej i męskiej znalazły się także małe formy użytkowe, np. batuta, świeczniki, wizytowniki, prezenty dyplomatyczne oraz przedmioty kultu.

↑ OKAZY ŻYWIC KOPALNYCH
Z CAŁEGO ŚWIATA
PREZENTOWANE NA
WYSTAWIE

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

✦ WYROBY JUBILERSKIE
PREZENTOWANE NA
WYSTAWIE „25 LAT AMBERIFU”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„BURSZTYNY ŚWIATA”

Miejsce: Muzeum Bursztynu – Sala Sądowa w Katowni

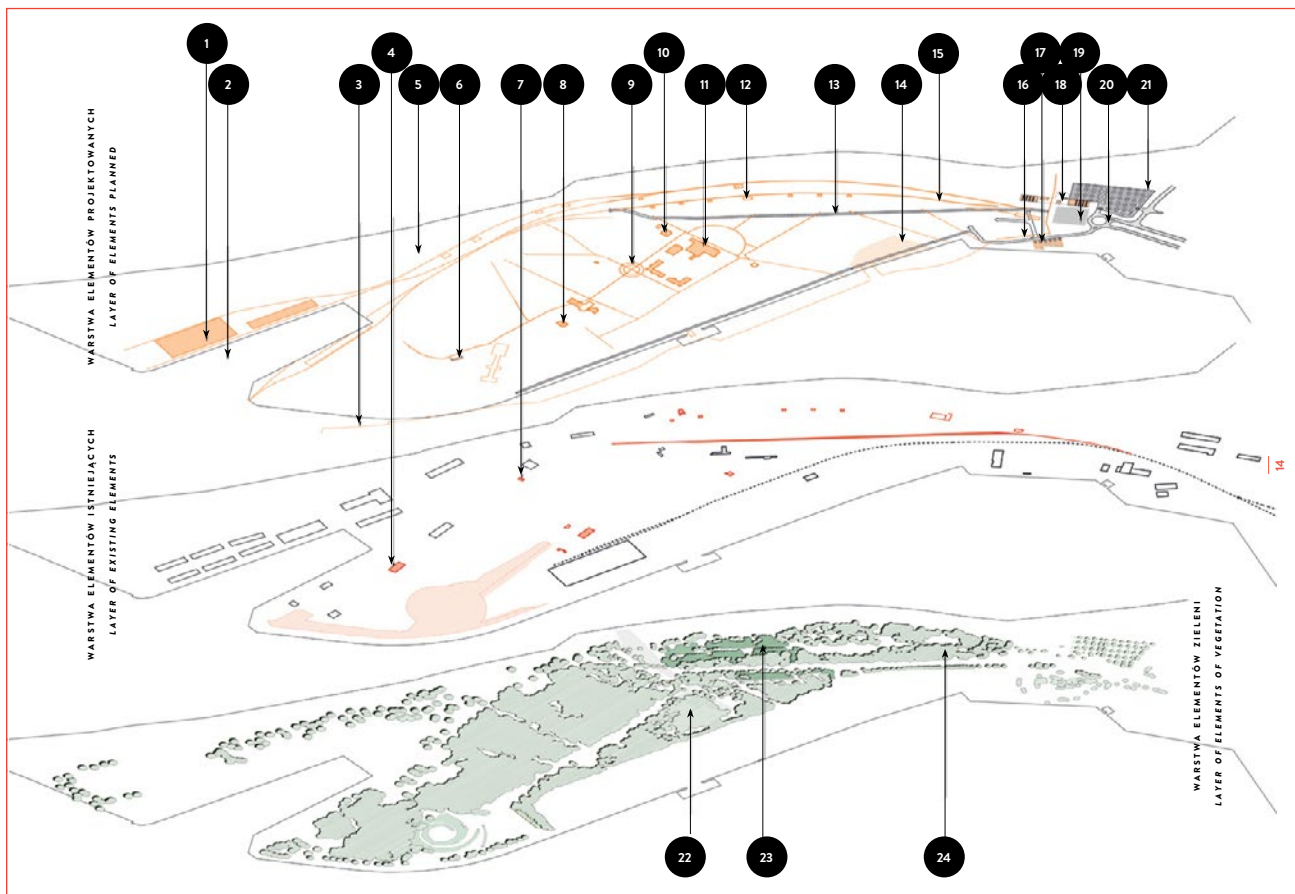
Termin: 15 listopada 2018 r. – 30 września 2019 r.

Kurator: Bartłomiej Kentzer

Ekspozycja „Bursztyny świata” była prezentacją żywic kopalnych występujących na całym świecie. Zwiedzający mogli zapoznać się z około stu okazami żywic kopalnych ze wszystkich kontynentów, które uzyskano ze zbiorów: Muzeum Ziemi PAN w Warszawie, Janusza Fudalego (Ambersafari), Douga Lundberga (Ambericawest) oraz dr. hab. Jacka Szwedy (Uniwersytet Gdański).

Najstarsze okazy pochodziły z epoki triasu (230 mln lat p.n.e.) i kredy (100 mln lat p.n.e.), pokazano też młode żywice kopalne, powstałe mniej niż milion lat temu, w tym 50-kilogramowy okaz żywicy kauri z Nowej Zelandii. Na ekspozycji znalazły się również: największa na świecie bryła glesytu z Sumatry, ważąca ponad 70 kg, i bryła bursztynu meksykańskiego z Chiapas o masie 8 kg.

Prezentację uzupełniły prace biżuteryjne polskich artystów bursztynników: Danki Czapnik, Sławy Tchórzewskiej, Marcina Tymińskiego, Andrzeja Kupniewskiego, Jacka Byczewskiego, Pawła Kaczyńskiego, Sławomira Fijałkowskiego oraz Wojciecha Kalandyka (Art7), wykonane z różnych żywic kopalnych.

↑ KONCEPCJE ZAGOSPODAROWANIA PÓŁWYSPU OPIERAŁY SIĘ NA ZACHOWANIU RELIKTÓW ARCHITEKTURY I KRAJOBRAZU Z 1939 R.

OPRAC. PRACOWNIA „PROCONCEPT”

DWÓR ARTUSA

„WESTERPLATTE – W POSZUKIWANIU AUTENTYZMU”

Miejsce: Dwór Artusa – sala wystaw czasowych

Termin: 12 lipca 2018 r. – 12 maja 2019 r.

Kurator: dr Janusz Marszałec

Wystawa planszowa „Westerplatte – w poszukiwaniu autentyzmu” zainicjowała krajową debatę na temat zagospodarowania terenu Westerplatte. Na ekspozycji zaprezentowano wyniki prac trzech pracowni architektonicznych, zaproszonych do zaprojektowania nowego układu przestrzennego Pola Bitwy Westerplatte. Zakłada on poszanowanie zachowanych relikwów architektury i krajobrazu z 1939 r., a także powojennych symboli architektonicznych, które mocno wrosły w pamięć gdańszczan i krajobraz miasta. Zaplanowano wykorzystanie tych elementów w procesie rewitalizacji i rozwoju funkcji muzealnych na obszarze Pomnika Historii.

DOM UPHAGENA

„GDAŃSKIE PRZEDPROŻA W FOTOGRAFIACH WITOLDA BIANGI”

Miejsce: Dom Uphagena – sale wystawowe

Termin: 1 lutego – 6 maja 2018 r.

Kurator: Witold Bianga, *współpraca merytoryczna:* Wojciech Szymański

Autorska wystawa fotograficzna Witolda Biangi, członka Gdańskiego Towarzystwa Fotograficznego i Związku Polskich Artystów Fotografików, to kolejny efekt długoletniej współpracy pomiędzy Domem Uphagena a GTF-em. Artysta zaprezentował współczesne prace, wykonane w technice gumy dwuchromianowej, ukazujące fenomen zabytkowej architektury Gdańska.

↓ ULICA PIWNA W GDAŃSKU
FOT. WITOLD BIANGA

„GDAŃSKIE OGRODY”

Miejsce: Dom Uphagena – sale wystawowe

Termin: 28 czerwca – 30 września 2018 r.

Kuratorki: dr hab. Katarzyna Rozmarynowska (Sopocka Szkoła Wyższa), dr Zofia Maciakowska (Instytut Historii PAN), **współpraca merytoryczna:** Wojciech Szymański (Muzeum Gdańska)

Dom Uphagena został udostępniony do zwiedzania w czerwcu 1998 r. po pięcioletniej rewaloryzacji. Obchody 20-lecia tego wydarzenia zainaugurowała wystawa czasowa „Gdańskie ogrody”, na której przypomniano zielone założenia powstałe do 1945 r. na obecnym terenie Gdańska – wiele z nich przestało już istnieć lub zostało przekształconych. Pokazano kulturę użytkowania ogrodów i ich zagospodarowanie, np. pawilony, rzeźby, grotty, wzgórza widokowe, aleje oraz kwatery sadownicze, warzywne, ziołowe i ozdobne.

Ekspozycji towarzyszył szeroki program działań edukacyjnych, na który złożyły się: oprowadzania kuratorskie, spotkanie z Barbarą von Hoene (potomkinią właścicieli parku oruńskiego), promocja katalogu wystawy, wykład, spacer edukacyjny po dwóch parkach – oliwskim i oruńskim, plener fotograficzny dla młodzieży oraz warsztaty florystyczne dla seniorów.

→ WYSTAWA „GDAŃSKIE OGRODY” WE WNĘTRZACH DOMU UPHAGENA
FOT. STUDIO RE:DESIGN

Ogród nie jest dla czczego apodobania, al
był na miejscu uspokojenia wszystkich
i, osłodzenia fraszusio... zpe

LEDNIK
DER IRRGARTEN

Wiosk ze zbudowan na górze i
altany jest zachwycający

↑ PRZEDMIOTY CODZIENNEGO
UŻYTKU Z GDAŃSKA
OD XIV DO XX WIEKU
ZAPREZENTOWANE
NA WYSTAWIE

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„HISTORIA GDAŃSKIEJ CODZIENNOŚCI. WYNIKI BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH PRZY ULICY ŚWIĘTOJAŃSKIEJ”

Miejsce: Dom Uphagena – sale wystawowe

Termin: 22 grudnia 2018 r. – 26 maja 2019 r.

Kuratorka: dr Joanna Dąbal (Uniwersytet Gdański, Instytut Archeologii i Etnologii),

współpraca merytoryczna: Wojciech Szymański (Muzeum Gdańska)

Obiekty pozyskane w trakcie badań archeologicznych prowadzonych na stanowisku przy ulicy Świętojańskiej 6–7 na terenie Głównego Miasta w Gdańsku zaprezentowano na wystawie czasowej. Wśród przedmiotów codziennego użytku, z których korzystali mieszkańcy dwóch domów w okresie od XIV do XX w., były między innymi naczynia kuchenne i stołowe, dziecięce zabawki, ozdoby, obuwie, przedmioty związane z higieną i zdrowiem oraz z uprawianymi przez mieszkańców rzemiosłami.

Ekspozycja odbyła się w ramach obchodów 20-lecia udostępnienia do zwiedzania Domu Uphagena. Współorganizatorem był Uniwersytet Gdański (Instytut Archeologii i Etnologii).

MUZEUM POCZTY POLSKIEJ W GDAŃSKU

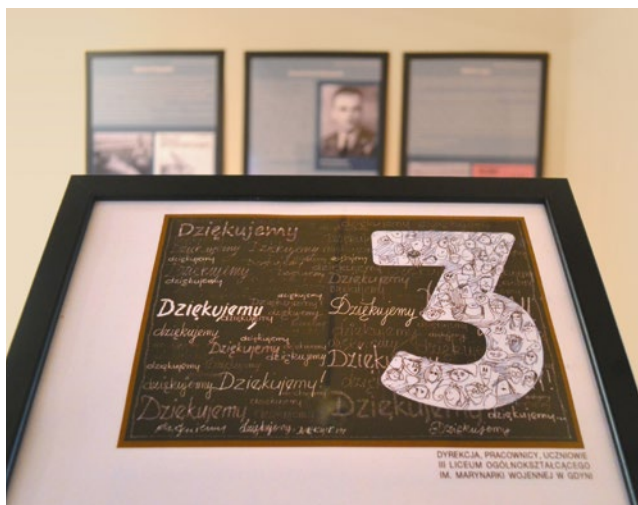
„WŁADYSŁAW GLIŃSKI – NIEZNANY BOHATER Z POCZTY POLSKIEJ”

Miejsce: Muzeum Poczty Polskiej w Gdańsku

Termin: 19 maja – 31 grudnia 2018 r.

Kurator: Marek Adamkowicz

Na wystawie zaprezentowano unikatowe pamiątki po asystencie pocztowym Władysławie Glińskim, który w przededniu wybuchu II wojny światowej został wyznaczony do wzmocnienia załogi Polskiego Urzędu Pocztowo-Telegraficznego Gdańsk 1. Postać Glińskiego i jego udział w przygotowaniach do obrony gmachu Poczty Polskiej pozostawały do tej pory zapomniane. Uzupełnienie wystawy stałą o sylwetkę Glińskiego to przyczynek do przywrócenia pamięci o tym pocztowcu.

↑ WYSTAWA Z OKAZJI 90-LECIA
AREOKLUBU GDAŃSKIEGO
FOT. MAREK ADAMKOWICZ

„BOHATEROWIE Z AEROKLUBU GDAŃSKIEGO”

Miejsce: Muzeum Poczty Polskiej w Gdańsku

Termin: 6 grudnia – 31 grudnia 2018 r.

Kurator: Marek Adamkowicz

Z okazji przypadającego w 2019 r. jubileuszu 90-lecia istnienia Aeroklubu Gdańskiego, przygotowana została wystawa planszowa. Została zorganizowana w ramach projektu 3SAT, zainicjowanego w III Liceum Ogólnokształcącym im. Marynarki Wojennej RP w Gdyni.

KUŹNIA WODNA W OLIWIE

Remontowana w 2018 r. oliwska Kuźnia Wodna była udostępniana do zwiedzania okazjonalnie. W oddziale prezentowano niewielkie wystawy o tradycyjnym kowalstwie, połączone z warsztatami dawnego rzemiosła i motoryzacyjnymi.

WYSTAWA KOLEKCJI PODKÓW ZE ZBIORÓW JÓZEFA ANTCZAKA

Miejsce: Kuźnia Wodna w Oliwie

Termin: 29 września 2018 r.

Kurator: Lech Trawicki

Prezentacji kolekcji towarzyszył pokaz kucia różnego rodzaju podków. Gościem specjalnym był Józef Antczak, wykonujący zawód kowala-podkuwacza koni od 40 lat, w tym przez wiele lat w stadninach w Liskach i Kadynach. W 1996 r. współpracował z polską Kadrami Olimpijską na igrzyskach w Atlancie.

PREZENTACJA MOTOCYKLI, ROWERÓW I UZBROJENIA 1939 R. Z PAŃSTWOWYCH WYTWÓRNI UZBROJENIA W WARSZAWIE I RADOMIU

Miejsce: Kuźnia Wodna w Oliwie

Termin: 7 października 2018 r.

Kurator: Lech Trawicki

Na pokazie zaprezentowano m.in. legendarny motocykl Sokół 1000, wzorowany na amerykańskich motocyklach Harley Davidson i Indian. Jednośląd produkowano przed II wojną światową w Centralnych Warsztatach Samochodowych, wchodzących w skład koncernu Państwowe Zakłady Inżynierii. Z 3500 wyprodukowanych egzemplarzy zachowało się 50 sztuk. Prezentację uzupełnił pokaz uzbrojenia z 1939 r.

↑ ZABYTKOWE POJAZDY
PREZENTOWANE W KUŹNI
WODNEJ

FOT. LECH TRAWICKI

WYSTAWA REPLIK BRONI BIAŁEJ Z DZIWERU SKUWANEGO AUTORSTWA MARCINA MANIKOWSKIEGO I REMIGIUSZA PACERA

Miejsce: Kuźnia Wodna w Oliwie

Termin: 13–14 października 2018 r.

Kurator: Lech Trawicki

Wystawie replik i kopii broni białej wykonanych z dziweru (damastu) skuwanego towarzyszyły warsztaty przeprowadzone przez Marcina Manikowskiego oraz Remigiusza Pacera. W warsztatach wzięli także udział muzealnicy z Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku i Muzeum Gdańska oraz kowale ze Stowarzyszenie Polskich Artystów Kowali SPAK.

30 LAT NAGRÓD IM. JANA HEWELIUSZA W GDAŃSKU (1987–2017)

W 1987 roku, w trzeciecinsetną rocznicę śmierci gdańskiego astronoma Jana Heweliusza władze miasta Gdańska ustanowiły nagrodę naukową Jego imienia. Odbyło się to z inicjatywy honorowego członka Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, profesora Roberta Szewalackiego.

Zdecydowano, że nagroda będzie uroczystie wręczana 28 stycznia każdego roku, w dzień urodzin (1611) jak i śmierci (1687) Jana Heweliusza. W swoim zamierzeniu wyróżnienie to ma uczyć postać wybitnego astronoma jakim był Heweliusz oraz dowartościować i popularyzuje dokonania współczesnych naukowców Gdańska, będących chlubą grodu nad Motławą.

W początkowym okresie istnienia nagrody, nazywanej także Pomorskim Noblem, przyznawano ją jednemu osobie rocznie spośród przedstawicieli wszystkich dziedzin nauki.

W 2001 roku wprowadzono podział na dwie kategorie: nauk humanistycznych oraz nauk ścisłych i przyrodniczych. Od tej nagrody były przyznawane przez dwie oddzielne kapituły, w których skład wchodziły rektory gdańskich wyższych uczelni, przez Gdańskie Oddziały PAN. Prezes Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, przedstawiciel Prezydenta Miasta Gdańska, przedstawiciel gdańskich niepublicznych uczelni wyższych oraz dotychczasowi laureaci Nagrody w odpowiednich kategoriach. Wysokość nagrody każdego roku jest ustalana przez Prezydenta Miasta Gdańska. Od 1988 do 2017 roku nagrodą im. Jana Heweliusza uhonorowano 47 osób.

Od 1997 roku by przybliżyć sylwetki poszczególnych laureatów oraz ich dokonania mieszkańcom Gdańska zaczęto wydawać z inicjatywy Gdańskiego Towarzystwa Naukowego publikacje „Uczni Gdańska. Laureaci nagrody im. J. Heweliusza” finansowane przez władze Miasta Gdańska.

DOTYCHCZASOWI LAUREACI NAGRODY IM. JANA HEWELIUSZA

Przez cały Czasygodolnych Laureatów są umieszczone na dołączonych plakaty z sylwetkami laureatów podane informacje i skupiają się na chwalebnym dani w Gdańsku.

1988

Prof. dr inż. Edward Borowski (ur. 04.04.1911 r. w Wilnie – zm. 17.08.2015 r. w Gdańsku). Profesor nauk chemicznych. Do Gdańska przybył w 1947 roku. Pracował w Instytucie Odkrywania Pierwi i Źmieszanieńców w Politechnice Gdańskiej. Był profesorem honorowym Uniwersytetu Mikołajów Wilkołazki i Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Pracował badawczo nad lekami przeciwnowotworowymi m. in. karbonylową 1-aryloaminy. Nagrodę im. Jana Heweliusza otrzymał za opracowanie teoretycznych podstaw praktycznej chemii kompleksów do leczenia rakowej grzyźliwych i chorach w tym celu oraz przeciwnowotworowych leków antybiotycznych o zmniejszonej kardiotoksyczności.

1991

Prof. dr inż. Włodzisław Proszak (ur. 10.04.1911 r. w Łodzi – zm. 14.04.2014 r. w Gdańsku). Profesor nauk technicznych, specjalista w dziedzinie mechaniki płynów. W roku 1950 skończył Politechnikę Warszawską. W latach 1954–55 był profesorem Gdańskiego Towarzystwa Naukowego. Nowotwór od 1946 do 1968 roku był kierownikiem Katedry Mechaniki Płynów Politechniki Gdańskiej. Autor m.in. podręcznika Mechanika płynów. Krajowy pracownik naukowy Instytutu Płynów (1961). Jego badania miały głównie zastosowanie w inżynierii lądowej. Nagrodę im. Jana Heweliusza otrzymał za opracowanie konkretnych obszarów wielkości 1960 zastosowanie w mechanice płynów.

1989

Prof. dr hab. Kazimierz Gęba (ur. 10.02.1911 r. w Białymostku nad Sanem). Profesor emerituski Szkoły na Uniwersytecie Pomorskim. Pracę rozpoczął na Politechnice Szczecińskiej, następnie w Instytucie Statystyki Uniwersytetu Mikołajów Kopernika w Toruniu. Od 1971 roku pracował w Gdańsku w Wydziale Szkole Politechniki, od 1975 roku w Instytucie Matematyki Uniwersytetu Gdańskiego i później w Politechnice Gdańskiej w Katedrze Analizy Nieliniowej. Nagrodę im. Jana Heweliusza otrzymał za odkrycie 120-letniej wariacji słońcokształtnej w przelocie słońca kometarnego.

1992

Prof. dr hab. Marek Żyłka (ur. 11.09.1931 r. w Gdańsku). Inżynier i biolog techniczny, prezes Zarządu Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej, członek Instytutu PAN. Od 1977 do 1999 roku był wiceprezesa zarządu a Uniwersytetu Gdańskiego. Był między innymi: Członkiem Prezydium Instytutu Uniwersytetu Gdańskiego oraz kierownikiem Katedry Biologii Molekularnej w Warszawie. Od 1997 roku jest Prezesa Fundacji Nauki Polskiej. Zajmował się biologią molekularną, biologią słońca i termozem. Nagrodę im. Jana Heweliusza otrzymał za wybitne i wieloletnie i wieloletnie badania z dziedziny biologii słońca i termozem.

1990

Prof. dr hab. med. Stefan Angielski (ur. 06.10.1909 r. w Lubomiu na Włocławku). Lekarz, profesor nauk medycznych. W 1930 roku z rodzicami wyjechał na Sybir. Do Polski powrócił w 1950 roku. Do Gdańska przeniósł się w 1949 roku, gdzie rozpoczął pracę na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Gdańsku. Członek Zakładu Biologii Klinicznej, który zorganizował od początku. Od 1974 członek korespondenta a od 1984 – członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk. Był rektorem gdańskiej Akademii Medycznej. Badawczo zajmował się biologią chorób zakaźnych. Nagrodę im. Jana Heweliusza otrzymał za wybitne i wieloletnie badania z dziedziny biologii molekularnej i cytologii z zastosowaniem www.gdańskie.towarzystwo.naukowe.pl

1993

Prof. dr Edmund Cieslak (ur. 22.11.1912 r. w Tłuszczu – zm. 30.09.2007 r. w Gdańsku). Profesor historii specjalizujący się w dziedzinie wybitnych ludzi, współpracownik polonistyczny doświadczenia „Historia Gdańska”. Od 1957 roku wchodził w skład Zarządu Instytutu Historii PAN. W 1953 r. zorganizował Pracownię Historii Pomorza i Kurlandii oraz do 1990 roku. Przez ponad 30 lat był wykładowcą Wydziału Szkole Politechniki, prezes Uniwersytetu Gdańskiego. Nagrodę im. Jana Heweliusza otrzymał za całokształt dorobku w dziedzinie historii Gdańska.

WYSTAWY PLENEROWE

„30 LAT NAGRÓD IM. JANA HEWELIUSZA”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – dziedziniec, Muzeum Nauki Gdańskiej

Termin: 28 stycznia – 12 lutego, 28 kwietnia – 30 września 2018 r.

Kurorka: Izabela Jastrzemska-Olkowska, **współpraca merytoryczna:** Krzysztof Jachimowicz

Na wystawie planszowej zaprezentowano sylwetki laureatów nagrody im. Jana Heweliusza, przyznawanej przez Radę Miasta Gdańska dla najlepszych gdańskich naukowców w dwóch kategoriach – nauk humanistycznych i ścisłych.

„WESTERPLATTE PO 1945 ROKU”

Miejsce: Westerplatte – teren przed Wartownią nr 1

Termin: 23 maja – 30 września 2018 r.

Kurator: Grzegorz Jedlicki

Wystawa prezentowała zmiany przestrzenne, jakie dokonały się na półwyspie (w tym przeniesienie Wartowni nr 1) po 1945 r., oraz najważniejsze oficjalne wizyty, a także obchody rocznic wybuchu II wojny światowej.

↑ WYSTAWA PLENEROWA PRZY UL. ŻABI KRUK PREZENTUJĄCA HISTORIĘ STAREGO PRZEDMIEŚCIA

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

✦ PLANSZE WYSTAWY PREZENTUJĄCE NAGRODZONYCH GDAŃSZCZAN

PROJEKT: STUDIO RE:DESIGN

„STARE PRZEDMIEŚCIE – HISTORIA GDAŃSKIEJ DZIELNICY”

Miejsce: teren Szkoły Podstawowej nr 67 w Gdańsku przy ulicy Żabi Kruk

Partnerzy wystawy: Rada Dzielnicy Śródmieście, Szkoła Podstawowa nr 67, Biuro Rozwoju Gdańska

Termin: 16 czerwca – 30 września 2018 r.

Kuratorka: Katarzyna Kurkowska

Działania edukacyjne (oprowadzania): Klaudiusz Grabowski, Dorota Kucharczyk, dr Arkadiusz Staniszewski, ojciec dr Tomasz Jank, gwardian klasztoru Franciszkanów w Gdańsku

Zainicjowany w 2017 r., wieloletni projekt „Historie gdańskich dzielnic” doczekał się drugiej odsłony – poświęconej Staremu Przedmieściu. W przestrzeni historycznej dzielnicy miasta zaprezentowano wybrane zagadnienia związane z dziejami i architekturą tego obszaru. Wśród podjętych tematów znalazły się odniesienia do miejsc dobrze znanych mieszkańcom dzielnicy oraz nawiązania do współczesności, a nawet przyszłości (prezentacja Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gdańska).

Wystawie towarzyszył program edukacyjny: dwa spaceru po Starym Przedmieściu (ułatwiała je specjalnie opracowana mapa Starego Przedmieścia, zawierająca opisy najważniejszych zabytków tej części miasta) oraz zwiedzanie staropredmiejskich świątyń – kościołów pw. św. Piotra i Pawła oraz św. Trójcy.

„ŻAGLOWCE W TWÓRCZOŚCI ADAMA WERKI”

Miejsce: Twierdza Wisłoujście

Termin: 6 lipca – 30 września 2018 r.

Kurator: Lech Trawicki

Wystawa plenerowa związana była z inscenizacją Bitwy Morskiej, organizowaną przez Muzeum Gdańskie i Fundację Gdańską w ramach zlotu żaglowców Baltic Sail 2018 oraz V Światowego Zjazdu Gdańszczan.

Prace Adama Werki (1917–2000), który uprawiał styl morskiego malarstwa realistycznego, były dotąd rzadko wystawiane w galeriach i muzeach. Artysta wykonał setki ilustracji do czasopism i książek o tematyce marynistycznej z wizerunkami polskich statków handlowych, pasażerskich, okrętów, sławnych żaglowców oraz jachtów.

„WESTERPLATTE – W POSZUKIWANIU AUTENTYZMU”

Miejsce: Westerplatte – naprzeciwko Nowych Koszar

Termin: 22 września – 30 listopada 2018 r.

Kurator: dr Janusz Marszałec

Wersja plenerowa wystawy „Westerplatte – w poszukiwaniu autentyzmu”, zainaugurowanej w czasie seminarium o tym samym tytule w Dworze Artusa w lipcu 2018 r. Na planszach zaprezentowano wyniki prac trzech pracowni architektonicznych, zaproszonych do zaprojektowania nowego układu przestrzennego Pola Bitwy Westerplatte.

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

↑ ODSŁONIĘCIE PAMIĄTKOWEJ
TABLICY LEOPOLDA
VON WINTERA NA KAMIENICY
PRZY UL. GARBARY PRZEZ
ŚP. PREZYDENTA GDAŃSKA
PAWŁA ADAMOWICZA
I POTOMKA RODZINY
VON WINTERÓW

FOT. DOMINIK PASZLIŃSKI /
GDANSK.PL

„NA DRODZE KU NOWOCZESNOŚCI. DZIAŁALNOŚĆ NADBURMISTRZA LEOPOLDA VON WINTERA (1823–1893)”

Miejsce: ulica Garbary, Dom Uphagena – podwórze

Termin: 6–8 lipca, 9 lipca – 15 października 2018 r.

Kurator: dr Janusz Dargacz

Wystawa przygotowana została w ramach V Światowego Zjazdu Gdańszczan jako wydarzenie towarzyszące uroczystości odsłonięcia 7 lipca 2018 r. tablicy upamiętniającej Leopolda von Wintera. W uroczystości uczestniczył potomek rodziny von Winterów. Dwujęzyczna ekspozycja prezentowała najważniejsze dokonania nadburmistrza. Bezpośrednio po otwarciu wystawy odbył się spacer edukacyjny śladami Leopolda von Wintera.

- ← WYSTAWA ZDJEĆ DROGI KRÓLEWSKIEJ AUTORSTWA ZBIGNIEWA I MACIEJA KOSYCARZÓW
FOT. KOSYCARZ FOTO PRESS

- ✦ PLANSZE WYSTAWY PROMUJĄCEJ DZIEDZICTWO KULTUROWE OLIWY
PROJEKT: STUDIO RE:DESIGN

„DROGA KRÓLEWSKA W OBIEKTYWACH ZBIGNIEWA I MACIEJA KOSYCARZÓW”

Miejsce: Długi Targ

Termin: 9 lipca – 15 września 2018 r.

Kurator: Maciej Kosycarz, **koordynacja:** dr Andrzej Gierszewski

Na Długim Targu po raz drugi zaprezentowano dwujęzyczną wystawę plenerową „Droga Królewska w obiektywach Zbigniewa i Macieja Kosycarzów”, przygotowaną przez Macieja Kosycarza i Dział Marketingu Muzeum Gdańska. Na 52 zdjęciach pokazano znaczenie i przemiany głównej arterii turystycznej miasta oraz życie codzienne gdańszczan od zakończenia II wojny światowej do 2016 r.

„OLIWA GOTYCKA”

Miejsce: plac przy ulicy Rycerskiej w Gdańsku oraz dziedziniec Zespołu Przedbramia przy ulicy Długiej

Termin: 8–9 września oraz 10 września – 31 października 2018 r.

Kuratorki: dr Katarzyna Darecka, Katarzyna Kurkowska

Wystawa promowała gotyckie dziedzictwo kulturowe Oliwy oraz Europejskiego Szlaku Gotyku Ceglanego. Ekspozycję przygotowało Muzeum Gdańska we współpracy z Gdańską Organizacją Turystyczną przy wsparciu Urzędu Miejskiego w Gdańsku.

Plansze pokazano podczas Weekendu z Archeologią, odbywającego się w ramach Europejskiego Roku Ochrony Dziedzictwa Kulturowego na placu przy ulicy Rycerskiej w Gdańsku. Później wystawę przeniesiono na dziedziniec Zespołu Przedbramia (Muzeum Bursztynu).

↑ WYSTAWA PLENEROWA PRZED
TEATREM SZEKSPIROWSKIM
W GDAŃSKU PREZENTUJĄCA
HISTORIĘ WIELKIEJ SYNAGOGI

FOT. ANDRZEJ GIERSZEWSKI,
AGNIESZKA GRABOWSKA

„HISTORIA WIELKIEJ SYNAGOGI”

Miejsce: przed Teatrem Szekspirowskim przy ulicy Bogusławskiego

Termin: 8–30 października 2018 r.

Kuratorka: dr Katarzyna Darecka

Wielką Synagogę w Gdańsku zbudowano w latach 1885–1887 na zlecenie Gdańskiej Gminy Synagogałnej. Zaprojektowali ją Hermann Ende i Wilhelm Böckmann z Berlina. Budowla stała się ważnym elementem ówczesnej panoramy miasta. W maju 1939 r., po ponad 50 latach funkcjonowania, Wielką Synagogę rozebrano na rozkaz władz nazistowskich.

Dla upamiętnienia tych wydarzeń i przypomnienia roli społeczności żydowskiej w życiu miasta w XIX i pierwszych dziesięcioleciach XX w. odsłonięto model Wielkiej Synagogi. W trakcie uroczystości zaprezentowano wystawę plenerową ukazującą świątynię, a o jej losach debatowali podczas konferencji naukowe historycy i muzealnicy z Pomorza.

↑ WYSTAWA PLENEROWA
POKAZUJĄCA BUDOWĘ
KOŚCIOŁA PW. NMP
KRÓLOWEJ RÓŻAŃCA
ŚWIĘTEGO NA PRZYMORZU
FOT. ROBERT SĘK

„NOWE ŚWIĄTYNIE GDAŃSKA W OKRESIE POLSKI LUDOWEJ”

Cykl trzech wystaw i wydarzeń stanowiących część projektu „Kościół obywatelski. Budowa gdańskich świątyń w okresie Polski Ludowej”

Partnerzy projektu: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gdańsku oraz Gdański Archipelag Kultury

„NOWE ŚWIĄTYNIE GDAŃSKA W OKRESIE POLSKI LUDOWEJ”, CZ. 1 – PRZYMORZE

Miejsce: plac przed kościołem pw. NMP Królowej Różańca Świętego, plac Najświętszej Marii Panny 1

Termin: 24 listopada – 31 grudnia 2018 r.

Kurator: Klaudiusz Grabowski, *współpraca merytoryczna:* dr Daniel Gucewicz (IPN), Dorota Kucharczyk

Wystawa ilustrowała okoliczności powstania parafii i budowy kościoła pw. NMP Królowej Różańca Świętego, popularnie zwanego „Okrągłakiem”, oraz zaangażowanie w to dzieło mieszkańców Przymorza.

↑ WYSTAWA PLENEROWA
POKAZUJĄCA BUDOWĘ
KOŚCIOŁA PW. ŚWIĘTEJ
RODZINY NA STOGACH

FOT. ROBERT SĘK

„NOWE ŚWIĄTYNIE GDAŃSKA W OKRESIE POLSKI LUDOWEJ”, CZ. 2 – STOGI

Miejsce: kościół pw. Świętej Rodziny przy ulicy Kruczej 12

Termin: 24 listopada – 31 grudnia 2018 r.

Kurator: Klaudiusz Grabowski, *współpraca merytoryczna:* dr Daniel Gucewicz (IPN),
Dorota Kucharczyk

Tematem plenerowej ekspozycji było powstanie kościoła pw. Świętej Rodziny na Stogach. Początkowo wysiłkiem mieszkańców wzniesiono niewielką kaplicę, właściwy kościół miał zostać wybudowany później. Mimo powstania w 1967 r. imponującego projektu nowej świątyni władze zgodziły się jedynie na rozbudowę pierwotnej kaplicy.

„NOWE ŚWIĄTYNIE GDAŃSKA W OKRESIE POLSKI LUDOWEJ”, CZ. 3 – ZASPA

Miejsce: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna (filia nr 6) przy ulicy Pilotów 3

Termin: 5–31 grudnia 2018 r.

Kurator: Klaudiusz Grabowski, *współpraca merytoryczna:* dr Daniel Gucewicz (IPN), Dorota Kucharczyk

Tematem trzeciej ekspozycji były okoliczności powstania kościołów pw. Opatrzności Bożej oraz św. Kazimierza. Inwestycje te nie byłyby możliwe, gdyby nie ogromne zaangażowanie mieszkańców i ich praca społeczna.

Trzem wystawom towarzyszyły wykłady: „Nowe kościoły. Budownictwo sakralne w Gdańsku po 1945 roku”, który przygotowali i wygłosili Klaudiusz Grabowski i Dorota Kucharczyk, oraz „*Depczemy się i popychamy; wielu mdleje z powodu ciasnoty* – z dziejów budowy gdańskich kościołów w Polsce Ludowej”, który wygłosił dr Daniel Gucewicz (IPN). Ważnym elementem projektu była zbiórka pamiątek, zdjęć, dokumentów oraz pozyskanie nagrań na potrzeby „Gdańskiego Archiwum Historii Mówionej”.

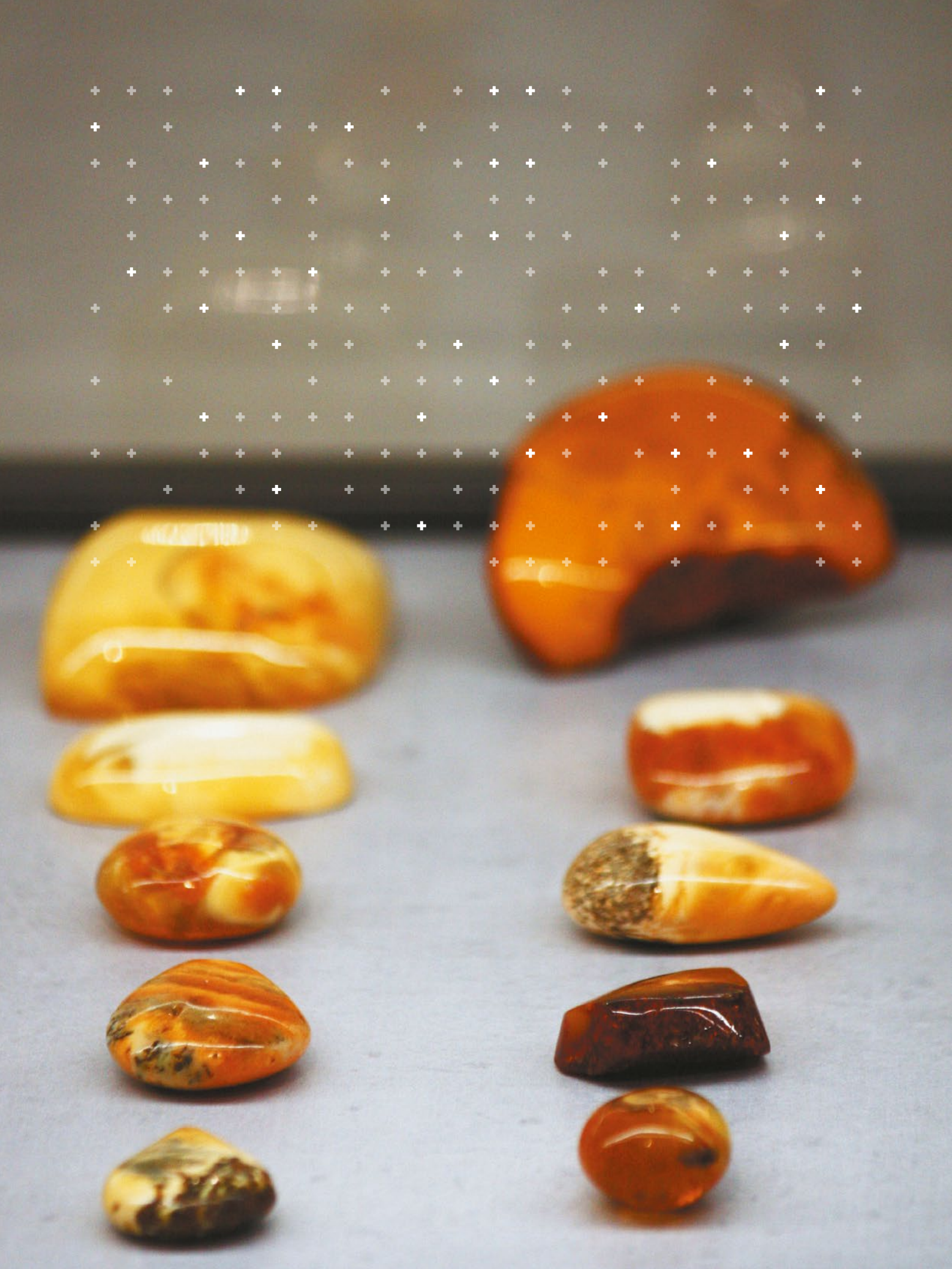
„NIEZWYKŁE POLKI Z WOLNEGO MIASTA GDAŃSKA”

Miejsce: plac Obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku

Termin: 11 listopada – 2 grudnia 2018 r.

Kurator: Marek Adamkowicz

Plenerowa ekspozycja przygotowana z okazji 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości i przyznania kobietom praw wyborczych. Jej bohaterkami było 10 kobiet, reprezentujących różne generacje i zawody, które zaznaczyły swoją obecność w życiu społeczności polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku.

**„BERNSTEIN – DAS GOLD DER OSTSEE AUS DEM
BERNSTEINMUSEUM IN DANZIG” (BURSZTYN –
ZŁOTO BAŁTYKU ZE ZBIORÓW MUZEUM
BURSZTYNU W GDAŃSKU)**

Miejsce: Zachodniopruskie Muzeum Krajowe w Warendorfie (Westpreussisches Landesmuseum)

Termin: 14 kwietnia – 7 października 2018 r.

Kurator: Bartłomiej Kentzer

Prezentacja gdańskiej kolekcji bursztynu w Zachodniopruskim Muzeum Krajowym stanowiła pierwszą samodzielną wystawę zagraniczną Muzeum Bursztynu. W Warendorfie eksponowano okazy przyrodnicze, obiekty sztuki dawnej, a także współczesne wyroby rzemiosła artystycznego i nowoczesną biżuterię. Uzupełniono je fotografiami przedstawiającymi cenne gdańskie zbiory. Opowieść o powstaniu i dziejach bursztynu ilustrowały filmy i prezentacje multimedialne.

Wydarzeniem towarzyszącym wystawie była prelekcja kuratora wystawy o burszynie bałtyckim, jego cechach, występowaniu i rozpoznawaniu.

„PIENIĄDZ W ODRODZONEJ RZECZYPOSPOLITEJ”

Miejsce: Muzeum Ziemi Kociewskiej w Starogardzie Gdańskim

Termin: 13 kwietnia – 31 sierpnia 2018 r.

Kurator: dr inż. Tomasz Olkowski (Muzeum Gdańska), *współpraca merytoryczna:* Zbigniew Potocki (Muzeum Ziemi Kociewskiej)

Wystawa „Pieniądz w odrodzonej Rzeczypospolitej” była wspólnym przedsięwzięciem Muzeum Gdańska i Muzeum Ziemi Kociewskiej. Ekspozycja, przygotowana w 100. rocznicę odzyskania niepodległości, upamiętniała odrodzenie się państwa polskiego. Zaprezentowano walory numizmatyczne wolnej Polski w latach 1918–1939. Pokazano wszystkie typy obiegowych monet i pieniędzy papierowych, a także wybrane walory oraz wzory nie wprowadzone do obiegu.

04

WYDAWNICTWA

— „Gdańskie arcydzieła sztuki złotniczej ze zbiorów Zamku Królewskiego na Wawelu”, red. Anna Frąckowska, Dariusz Nowacki, Gdańsk 2018, ISBN 978-83-61077-26-8, nakład: 300 egz.

Publikacja, towarzysząca wystawie pod tym samym tytułem, zawiera trzy eseje autorstwa kuratorów ekspozycji. W części katalogowej zaprezentowano srebra ze zbiorów Zamku Królewskiego na Wawelu, a w „Suplemencie” – wyroby ze zbiorów Muzeum Gdańska, które uzupełniły ekspozycję.

- „Bursztynowe art déco. O bursztynie w dwudziestoleciu międzywojennym”, Gdańsk 2018, ISBN 978-83-61077-18-3, nakład: 300 egz.

Trzy eseje autorstwa: Anny Sieradzkiej (na temat mody i biżuterii w stylu art déco), Leonarda Tomczyka (o Państwowej Manufakturze Bursztynu w Królewcu) oraz Renaty Adamowicz (poświęcony roli bursztynu w dwudziestoleciu międzywojennym), stanowiły wprowadzenie do tematyki ekspozycji. Część katalogowa została opracowana przez kuratorkę wystawy R. Adamowicz.

- „Chełm”, red. Janusz Dargacz, Katarzyna Kurkowska, Piotr Paluchowski, Gdańsk 2018, („Historie gdańskich dzielnic”, t. 1), ISBN 978-83-61077-22-0, nakład: 500 egz.

Publikacja – obok wystawy plenerowej i cyklu wykładów – była elementem projektu „Historie gdańskich dzielnic – Chełm”. Tom zawiera 14 artykułów naukowych 13 autorów, prezentujących pierwszy tak pełny obraz dziejów gdańskiego Chełma od średniowiecza do czasów współczesnych.

Promocja książki odbyła się 1 marca 2018 r. w Wielkiej Sali Wety Ratusza Głównego Miasta.

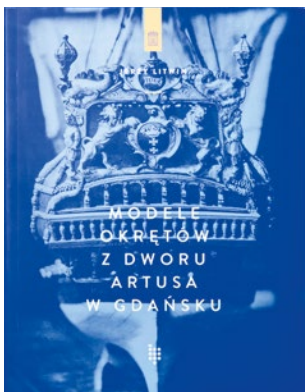

— „Król jedzie”, red. Klaudiusz Grabowski, ilustracje: Aleksandra Kotarska, Gdańsk 2018, ISBN 978-83-61077-66-4; nakład 600 egz.

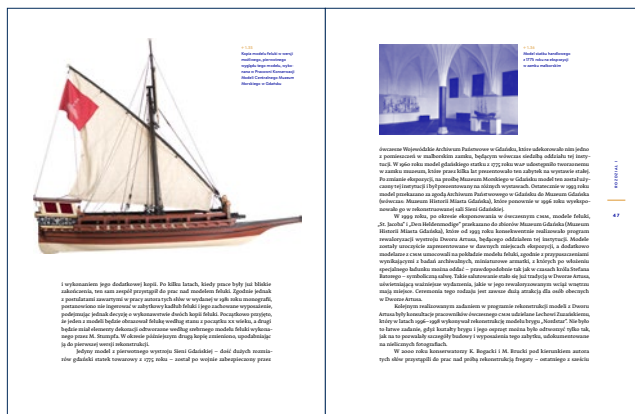
Publikacja edukacyjna dla dzieci, powstała jako wydawnictwo towarzyszące wystawie czasowej.

— Jerzy Litwin, „Modele okrętów z Dworu Artusa w Gdańsku”, Gdańsk 2018, ISBN 978-83-61077-38-1, nakład 300 egz.

Muzeum wydało monografię zabytkowych modeli okrętów eksponowanych w Wielkiej Hali Dworu Artusa i Sieni Gdańskiej autorstwa uznanego badacza tej tematyki – dr. Jerzego Litwina. Walorem publikacji jest wszechstronny materiał ikonograficzny, w tym współczesne zdjęcia modeli.

Promocja wydawnictwa miała miejsce podczas V Światowego Zjazdu Gdańszczan.

— „Gdańskie ogrody”, red. Ewa Barylewska-Szymańska, Gdańsk 2018, ISBN 978-83-61077-42-8, nakład: 400 egz.

Publikacja, towarzysząca wystawie o tym samym tytule, zawiera trzy artykuły. Historyczne i kulturowe tło gdańskich ogrodów (od XVII do początku XX w.) przedstawiła Katarzyna Rozmarynowska; gdańskie ogrody drugiej połowy XVIII w. na podstawie anonsów prasowych omówili Ewa Barylewska-Szymańska i Wojciech Szymański, natomiast ogrody należące do kupca Franza Gottfrieda Rottenburga zaprezentowała Zofia Maciakowska. Książkę wydano przy wsparciu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Promocja połączona z wykładem odbyła się 6 września 2018 r.

Publikacja została wyróżniona w „Konkursie na najpiękniejsze książki roku 2018” Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek w kategorii: książki naukowe, popularnonaukowe (humanistyka). Dyplomy otrzymało Muzeum, autorzy projektu Eurydyka Kata i Rafał Szczawiński oraz Wydawnictwo Bernardinum. Otrzymała też dwa brązowe medale w międzynarodowym konkursie graficznym Fresh 19 i nominację w konkursie Polish Graphic Design Awards.

Z kolei autorzy artykułów otrzymali jedną z trzech nagród głównych Pomorskiej Nagrody Muzealnej i Pomorską Nagrodę Literacką „Wiatr od morza” w kategorii Pomorska Książka Roku 2018.

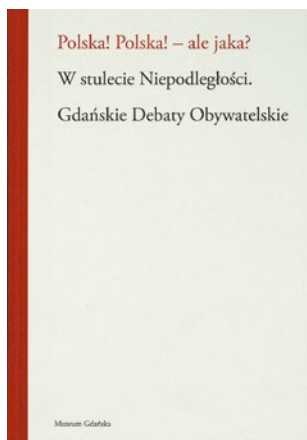

- „**Westerplatte – w poszukiwaniu autentyczności. Studia nad możliwościami zagospodarowania Pola Bitwy pod kątem rozwoju funkcji muzealnych. Westerplatte – in search of authenticity. A study of the options of developing the Battlefield of Westerplatte to restore its historic values and develop the museum functions**”, koncepcja i koordynacja Janusz Marszalec, Gdańsk 2018, ISBN 978-83-61077-58-9, nakład: 500 egz.

Folder wystawy „Westerplatte – w poszukiwaniu autentyczności” prezentuje projekty trzech renomowanych pracowni architektonicznych, będące pierwszą próbą określenia kierunku przeobrażeń w związku z koncepcją dalszego rozwoju funkcji muzealnych na Polu Bitwy Westerplatte. W publikacji umieszczono wizualizacje i omówienie projektów, które przybrały formę studium możliwości. Folder został przygotowany w językach: polskim i angielskim.

- „**Polska! Polska! – ale jaka? W stulecie Niepodległości. Gdańskie Debaty Obywatelskie**”, red. Wojciech P. Duda, Gdańsk 2018, ISBN 978-83-61077-78-7, nakład: 1200 egz.

W 2017 i 2018 r. w Muzeum Gdańskie odbyło się 11 debat, zorganizowanych dla uczczenia stulecia niepodległości Polski. W końcu 2018 r. wszystkie wygłoszone wykłady opublikowano w formie artykułów, których autorami byli: Adam Michnik, Andrzej Friszke, Aleksander Hall, Aleksander Smolar, Andrzej Leder, Marcin Napiórkowski, Wiesław Władysław, Krzysztof Czyżewski, Adam Szostkiewicz, Stefan Chwin, Krzysztof Pomian (podano w kolejności opublikowania artykułów). Tom poprzedził wstęp Prezydenta Pawła Adamowicza – inicjatora debat. Wprowadzenie przygotował Jerzy Sosnowski, który dokonał również doboru utworów literackich wykorzystanych w tomie. Redaktorem merytorycznym był Wojciech P. Duda.

Promocja książki odbyła się 22 stycznia 2019 r.

— „Jatki mięsne w Gdańsku od XIV do XX wieku”, red. Aleksandra Pudło, Waldemar Ossowski, Ewa Trawicka, Gdańsk 2018, ISBN 978-83-61077-62-6, ISBN 978-83-85824-91-6, nakład: 400 egz. Współwydawca: Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

W latach 2004–2005 na terenie dawnych jatek mięsnych, usytuowanych pomiędzy ulicami Mariacką i św. Ducha, prowadzone były prace archeologiczne, a kolejne lata poświęcono na interdyscyplinarne opracowanie rezultatów tych prac. Długi czas wyniki badań czekały na opublikowanie. Dzięki wspólnemu przedsięwzięciu Muzeum Gdańska i Muzeum Archeologicznego w Gdańsku, wspartemu przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Fundusz Promocji Kultury), liczący 673 strony tom został wydany w formie drukowanej. Publikacja dostępna jest także w wersji elektronicznej na stronie www.muzeumgdansk.pl.

Promocja publikacji odbyła się 20 grudnia 2018 r. i była połączona z kilkoma wykładami.

— Edward Śledź, „Der Artushof in Danzig. Museumsführer”, tłum. Marek Szalsza, Gdańsk 2018, ISBN 978-83-61077-97-8, nakład: 2000 egz.

Przewodnik po Dworze Artusa i Sieni Gdańskiej w języku niemieckim autorstwa Edwarda Śledzia, wieloletniego kierownika oddziału Dwór Artusa.

- Danuta Popinigis, „Gdańskie carillony”, Gdańsk 2018, ISBN 978-83-61077-46-6, nakład: 2000 egz.

Publikacja poświęcona gdańskim carillonom powstała dla uczczenia 20-lecia uruchomienia carillonu w wieży kościoła pw. św. Katarzyny. Jej autorką jest prof. dr hab. Danuta Popinigis, wybitna znawczyni muzyki carillonowej i gdańskich carillonów.

- „Raport z działalności Muzeum Historycznego Miasta Gdańska za 2017 rok”, red. Ewa Barylewska-Szymańska, Anna Frąckowska, Gdańsk 2018, ISBN 978-83-61077-70-1, nakład: 300 egz.

W raporcie skrótowo zaprezentowano najważniejsze wydarzenia i różnorodne aspekty działalności Muzeum w 2017 r. Do raportu dołączono Strategię Działania Muzeum i Strategię Cyfrową instytucji na lata 2016–2018.

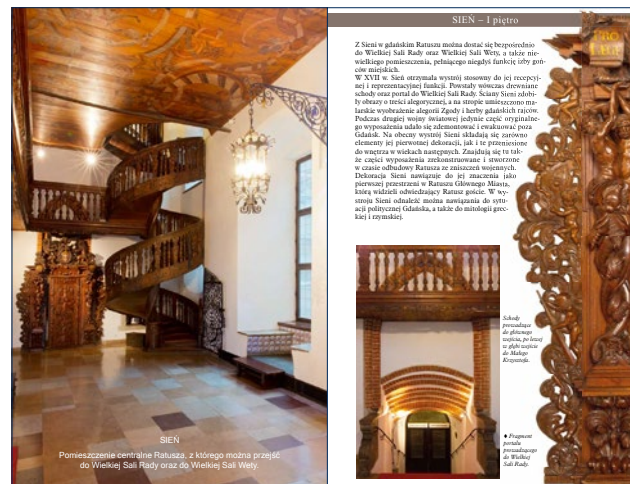

- „Przewodnik ilustrowany Muzeum Gdańska”, Gdańsk 2018, ISBN 978-83-62559-29-9, nakład: 2000 egz. Wydawca: Foto Liner SC

Koordynatorka z ramienia Muzeum: Izabela Jastrzemska-Olkowska

Pracownicy merytoryczni Muzeum napisali pierwszy w dziejach instytucji zbiorowy przewodnik po wszystkich oddziałach. Wydano go przez zewnętrzne wydawnictwo Foto Liner SC. Przewodnik zawiera szczegółowe opisy wszystkich oddziałów i kolekcji oraz 1000 zdjęć i ilustracji.

- Muzealny kalendarz na 2019 r.

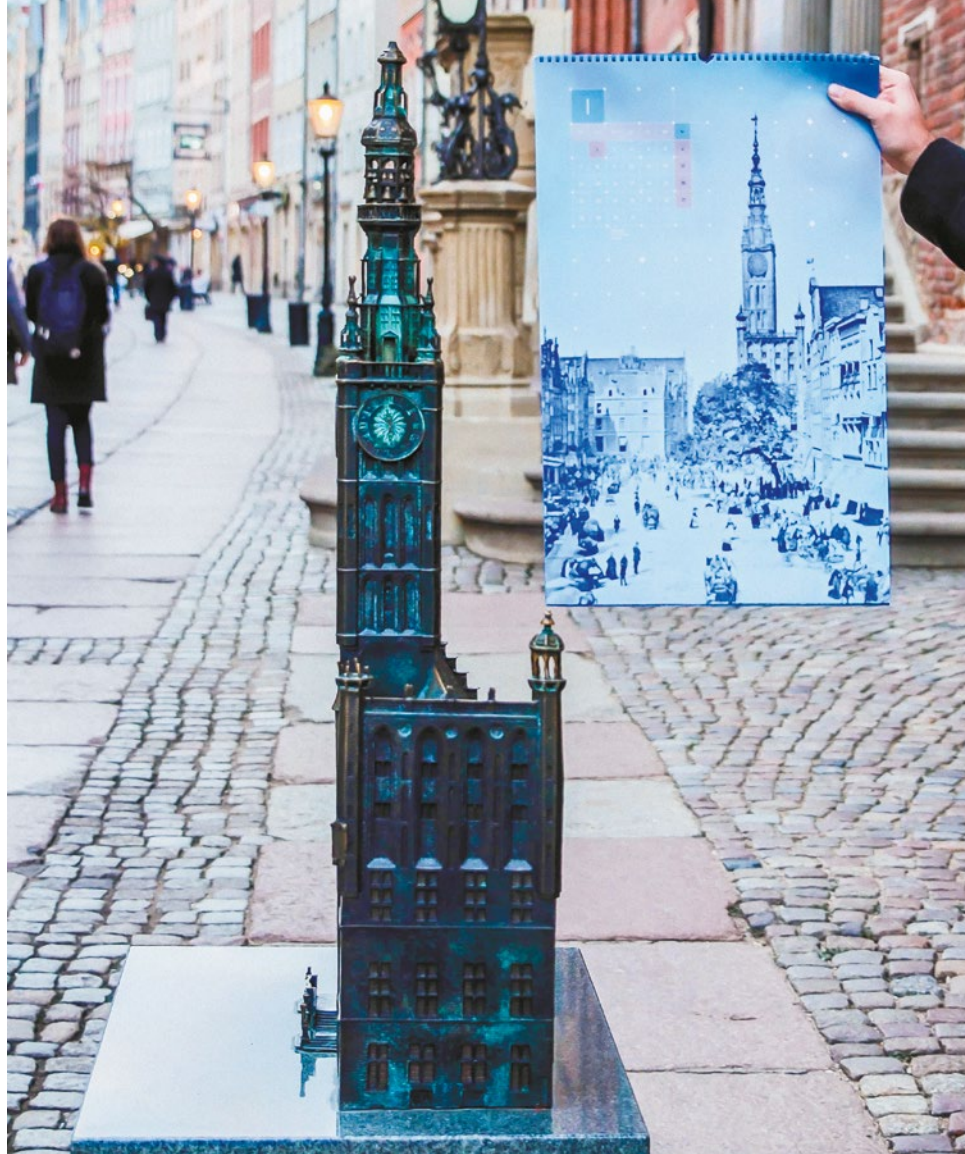

W kalendarzu na 2019 r. Muzeum Gdańska zaprezentowało swoje zbiory fotograficzne (sprzed 1945 r.), promując w ten sposób zdigitalizowane zbiory kolekcji fotografii.

→ ULICA DŁUGA NA OKŁADCE
KALENDARZA W ZESTAWIENIU
ZE WSPÓŁCZESNYM
WIDOKIEM

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

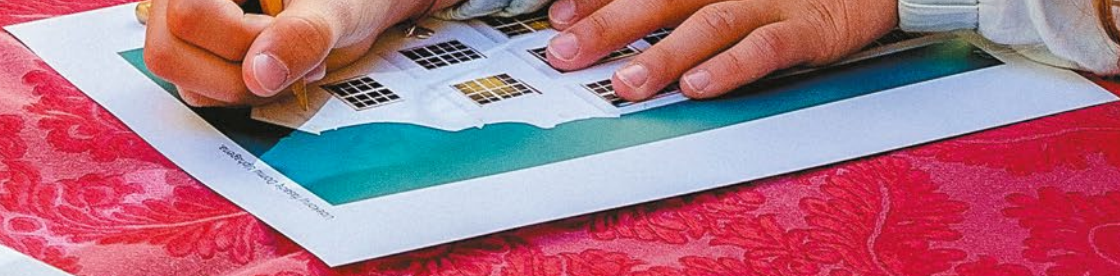
— **Gedanopedia** – internetowa „Encyklopedia Gdańska”

Redaktor naukowy: Błażej Śliwiński. **Koordinator z ramienia Muzeum:** Leszek Molendowski

W styczniu 2018 r. Muzeum Gdańska przejęło opiekę merytoryczną nad internetową wersją „Encyklopedii Gdańska” (Gedanopedii). Prace nad „Encyklopedią” prowadzone są we współpracy z Fundacją Gdańską. Kolegium Wiedzy Gedanopedii działa w składzie: prof. dr hab. Błażej Śliwiński (przewodniczący), dr Sylwia Bykowska, dr Mirosław Gliński, dr Andrzej Januszajtis, dr hab. Sławomir Kościelak, prof. UG, Jerzy Marian Michalak, prof. dr hab. Beata Możejko, Małgorzata Ogonowska (redakcja językowa) oraz Andrzej Stelmasiewicz (Fundacja Wspólnota Gdańska). Z ramienia Muzeum osobą odpowiedzialną jest Leszek Molendowski (Dział Historii). W pracach kolegium uczestniczyła dr Ewa Barylewska-Szymańska (zastępca dyrektora ds. merytorycznych).

Przez cały 2018 r. uzupełniano materiały ikonograficzne – do nowych i już istniejących haseł dodano 1461 ilustracji, wprowadzono 1652 poprawki do haseł istniejących; powstało również 309 nowych haseł.

05

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA
EDUKACJA DZIECI I MŁODZIEŻY

LEKCJE MUZEALNE

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta, Dwór Artusa, Dom Uphagena, Muzeum Bursztynu, Muzeum Poczty Polskiej w Gdańsku

Frekwencja: 404 lekcji, 8132 osoby, w tym pracownicy Działu Edukacji przeprowadzili 276 lekcji dla 5703 osób

W związku z trwającą reformą w oświacie w 2018 r. dokonano ewaluacji oferty edukacyjnej, dostosowując ją do obowiązującej podstawy programowej.

WARSZTATY I ZAJĘCIA EDUKACYJNE

„MALUSZKI W MUZEUM”

Miejsce: oddziały Muzeum Gdańska

Termin: październik 2018 r. – maj 2019 r.

Kuratorki: Monika Kryger, Anna Czarnota

Frekwencja: 5 zajęć, 65 osób (na koniec 2018 r.)

W październiku 2018 r. wznowiony został w zmienionej formule program „Maluszki w Muzeum”. Zajęcia, prowadzone w dwóch grupach, odbywają się raz w miesiącu i poświęcone są konkretnym zagadnieniom, skoncentrowanym wokół życia codziennego, przeszłości, doświadczenia zmysłowego i kształtowania wrażliwości i estetyki.

Zajęcia mają charakter ogólnorozwojowy. Przeznaczone są dla dzieci w wieku 3–4 lat z opiekunami.

W 2018 r. w Muzeum Gdańska przeprowadzono 404 lekcje muzealne, w których udział wzięły 8132 osoby.

„FERIE ZIMOWE W GDAŃSKU”

Miejsce: oddziały Muzeum Gdańska

Termin: 11–24 lutego 2018 r.

Edukatorzy: Anna Czarnota, Mateusz Jasik, Justyna Kieczmer, Monika Kryger, Krzysztof Kucharski

Frekwencja: 7 zajęć, 180 osób

W okresie ferii zimowych przygotowane zostały zajęcia głównie dla dzieci w grupach zorganizowanych.

„WAKACJE W MIEŚCIE”

Miejsce: oddziały Muzeum Gdańska

Termin: lipiec–sierpień 2018 r.

Edukatorzy: Anna Czarnota, Justyna Kieczmer, Monika Kryger, Krzysztof Kucharski

Frekwencja: 25 zajęć, około 300 osób

„Wakacje w mieście” organizowane są z inicjatywy i pod auspicjami Urzędu Miejskiego we współpracy z instytucjami kultury oraz oświaty. Zajęcia były skierowane głównie do rodzin, w których dzieci spędzają wakacje w mieście. Zajęcia muzealne są przeznaczone dla grup zorganizowanych, takich jak kolonie czy półkolonie.

➤ LEKCJA MUZEALNA
W RATUSZU GŁÓWNEGO
MIASTA PROWADZONA PRZEZ
KRZYSZTOFA KUCHARSKIEGO
I JUSTYNĘ KIECZMER

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

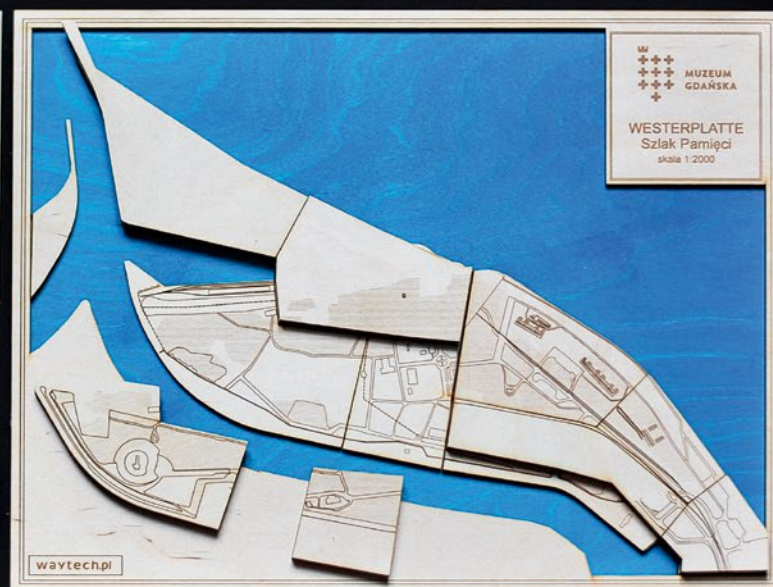
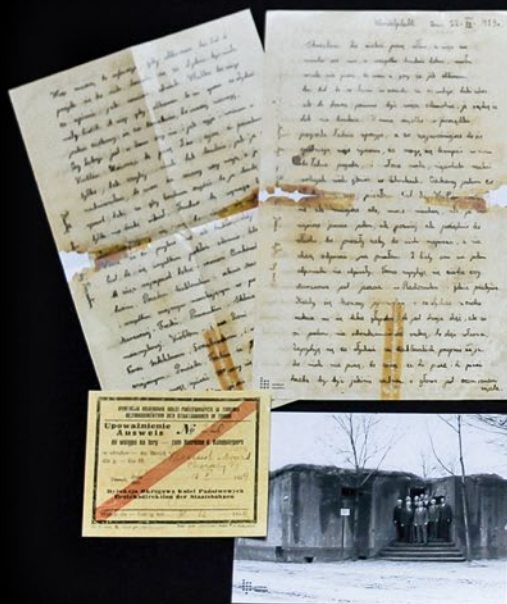
➔ NA LEKCJI MUZEALNEJ
W DOMU UPHAGENA
DZIECI DOWIADUJĄ SIĘ,
JAK WYGLĄDAŁO ŻYCIE
CODZIENNE W DAWNYM
GDAŃSKU. PROWADZENIE:
DOROTA KOZAK

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

← W DZIAŁANIACH
EDUKACYJNYCH W RAMACH
„SZLAKU PAMIĘCI” NA TERENIE
WESTERPLATTE UDZIAŁ
WZIĘŁO PRAWIE 8 TYS. OSÓB
FOT. MATEUSZ JASIK

DZIAŁANIA EDUKACYJNE NA WESTERPLATTE

„WESTERPLATTE – SZLAK PAMIĘCI”

Miejsce: Westerplatte

Termin: 29 czerwca – 30 sierpnia 2018 r.

Kurator: Mateusz Jasik, *edukatorzy współpracujący z Muzeum Gdańska:* Liliia Antoniuk (komunikacja w językach ukraińskim i rosyjskim), Anna Lewandowska (nauka języka migowego), dr Bartosz Odorowicz (wymiar militarny historii Westerplatte), Liwia Parzonka (zagadnienia kulturoznawcze), Joanna Rajczyk (zagadnienia archeologiczne)

Frekwencja: około 7900 osób

W okresie od czerwca do końca sierpnia 2018 r. na Westerplatte prowadzone były plenerowe działania edukacyjne. „Westerplatte – Szlak Pamięci” to przedsięwzięcie łączące aktywne zwiedzanie, prelekcje i zajęcia terenowe. Punktami zwiedzania były: Wartownia nr 1, ruiny Nowych Koszar oraz historyczna linia kolejowa na Westerplatte, eksplorowana przy pomocy turystycznych drezyn. Zwiedzający poznawali sylwetki mjr. Henryka Sucharskiego, kpt. Franciszka Dąbrowskiego i kpt. Mieczysława Słabego. Specjalnie na potrzeby „Szlaku Pamięci” Muzeum przygotowało szereg pomocy dydaktycznych, broszurki i reprodukcje (wydruki) eksponatów. Oferta dla grup zorganizowanych i turystów indywidualnych była dostępna w języku polskim, rosyjskim i ukraińskim, a w wybrane dni – migowym polskim.

*„Westerplatte – Szlak
Pamięci” to przedsięwzięcie
łączące aktywne zwiedzanie,
prelekcje i zajęcia terenowe.*

„KURS NA TWIERDZĘ” – PROJEKT EDUKACYJNY

Miejsce: Twierdza Wisłoujście

Termin: 19 kwietnia 2018 r.

Kurator: Maciej Flis, **edukatorzy:** Robert Smagoń (POLsail), Justyna Szawelska (POLsail)

Frekwencja: 40 osób

Wspólny morski projekt edukacyjny oddziału Twierdza Wisłoujście i firmy POLsail (żaglowiec Baltic Star). Podczas morskiej wycieczki na żagłowcu młodzież poznała historię miasta i jego fortyfikacji oraz zdobyła pierwsze umiejętności żeglarskie. Projekt realizowany będzie przez kilka lat. Dotychczas odbyła się wycieczka pilotażowa.

„UTRWALAMY PAMIĘĆ”

Miejsce: Cmentarz Centralny Srebrzysko

Termin: 26 października 2018 r.

Kurator: Mateusz Jasik

Frekwencja: 40 osób (36 uczniów, 3 opiekunów, 1 gość honorowy)

Lekcja historii na cmentarzu Srebrzysko odbyła się w ramach akcji „Utrwalamy pamięć”, koordynowanej przez Fundację Gdańską. W rolę przewodnika po nekropolii wcielił się prof. Jerzy Grzywacz, harcerz Szarych Szeregów i żołnierz Armii Krajowej, który podzielił się z uczniami swoimi wspomnieniami ze służby w konspiracji i walki w powstaniu warszawskim. Prelegenci – dr Janusz Marszałec i Mateusz Jasik – przybliżyli historię Polskiego Państwa Podziemnego. Uczniowie porządkowali groby i zapalili znicze.

→ W LEKCJI HISTORII UDZIAŁ WZIĄŁ PROF. JERZY GRZYWACZ, KTÓRY PODZIELIŁ SIĘ Z UCZNIAMI M.IN. WSPOMNIENIAMI Z UDZIAŁU W POWSTANIU WARSZAWSKIM
FOT. DOMINIK PASZLIŃSKI / GDANSK.PL

↑ WARSZTATY Z WYKONYWANIA
OZDÓB CHOINKOWYCH

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„MIKOŁAJKI W MUZEUM”

Miejsce: Dom Uphagena

Termin: 6 grudnia 2018 r.

Kuratorka: Justyna Kieczmer

Frekwencja: 23 osoby

Warsztaty z wykonywania ozdób choinkowych tradycyjnymi metodami, połączone z prelekcją na temat zwyczajów bożonarodzeniowych.

WARSZTATY PLASTYCZNE DLA DZIECI I ICH OPIEKUNÓW

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta

Termin: 10 marca – 19 maja 2018 r.

Kuratorka: Anna Czarnota

Frekwencja: 64 osoby

Warsztaty plastyczne przeznaczone dla dzieci w wieku 5–11 lat i ich opiekunów. Prowadziła je absolwentka malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku Alicja Kajtanowska. Opowiadała o kompozycji, proporcjach i kolorystyce, a dzieci wykonywały zadania z tym związane. Każde spotkanie trwało dwie godziny.

„UP!OTEOZA” W RAMACH FESTYNU RODZINNEGO „GDAŃSK DZIECIOM”

Miejsce: Urząd Miejski w Gdańsku

Termin: 1 czerwca 2018 r.

Edukatorzy: Anna Czarnota, Mateusz Jasik, Justyna Kieczmer, Monika Kryger

Frekwencja: 200 osób

W czasie Festynu Rodzinnego „Gdańsk Dzieciom”, organizowanego przez Urząd Miejski, edukatorzy razem z najmłodszymi gdańszczankami i gdańszczanami dokonali aktualizacji słynnego obrazu „Apoteoza Gdańska” z Ratusza Głównego Miasta (stąd nazwa „UP!oteoza”). Dzieci malowały na płótnie to, co jest dla nich najważniejsze w Gdańsku. Poza małymi formami przygotowano także płótno o wymiarach 2 × 2 metry do stworzenia współczesnej wersji dzieła Isaaka van den Blocke.

PASOWANIE NA UCZNIĄ W RATUSZU GŁÓWNEGO MIASTA

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Wielka Sala Wety

Termin: październik 2018 r.

Frekwencja: 174 uczniów

Do oferty Działu Edukacji włączono uroczystość pasowania na ucznia szkoły podstawowej. Oferta spotkała się z życzliwym przyjęciem szkół, w pasowaniu uczestniczyło dziewięć klas.

KONKURS „OGRÓD ZIMOWY”

Miejsce: Muzeum Gdańska

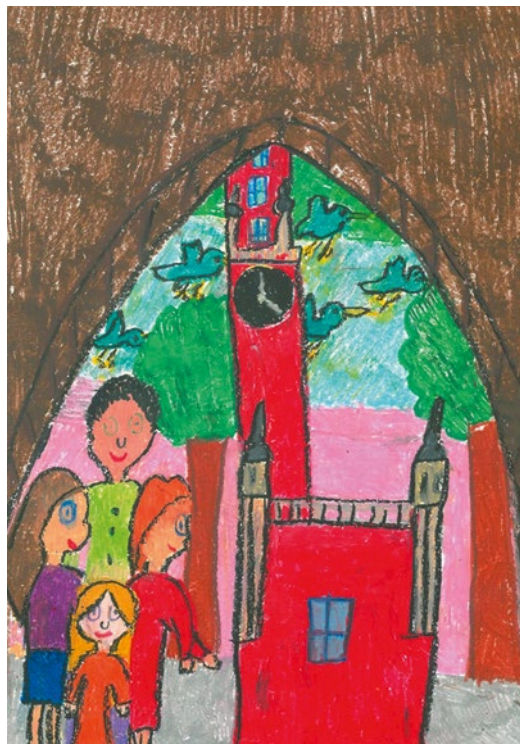
Termin: luty–marzec 2018 r.

Kuratorka: Anna Czarnota

Frekwencja: 75 osób

Na przełomie lutego i marca 2018 r. odbył się konkurs dla przedszkoli zatytułowany „Ogród Zimowy”. Zadaniem uczestników było grupowe wykonanie tytułowego ogrodu w dowolnej technice. Do konkursu przystąpiło sześć przedszkoli. Nagrodą była lekcja muzealna w Domu Uphagena.

PRACE DZIECI NADEŚLANE
NA KONKURS PLASTYCZNY
ORGANIZOWANY PRZEZ
MUZEUM GDAŃSKA

XX MUZEALNY KONKURS DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W DOMU UPHAGENA

Miejsce: Dom Uphagena – podwórze

Termin: 20 czerwca 2018 r.

Kurator: Wojciech Szymański, *współpraca:* Mariola Krzyżewska

Frekwencja: 834 osoby

W roku szkolnym 2017/2018 odbyła się XX edycja konkursu organizowanego przez oddział Dom Uphagena. Wręczenie nagród trzem klasom – laureatom konkursu – odbyło się 20 czerwca 2018 r., tradycyjnie na podwórzu Domu Uphagena.

„HISTORYCZNE URODZINY”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta, Dwór Artusa

Termin: styczeń–grudzień 2018 r.

Kuratorki: Monika Kryger, Anna Czarnota

Frekwencja: 14 zajęć, 196 osób

Urodziny organizowane dla dzieci w wieku od 5 do 12 lat w oddziałach Muzeum Gdańska. Jubilaci i ich goście uczestniczą w wybranym przez siebie tematycznym programie i dzięki wspólnej zabawie nie tylko świętują, ale również poznają zabytki oraz historię miasta.

→ OPROWADZANIE PO WYSTAWIE W GALERII PAŁOWEJ W RAMACH CYKLICZNYCH SPOTKAŃ „CZwartki w Muzeum Gdańska”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

ZAJĘCIA EDUKACYJNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY PRZEPROWADZONE W 2018 R.

	LICZBA ZAJĘĆ	LICZBA UCZESTNIKÓW
DZIAŁANIA EDUKACYJNE W MUZEUM GDAŃSKA OGÓŁEM	522	10 941
W TYM: PRZEPROWADZONE PRZEZ DZIAŁ EDUKACJI	394	8512
LEKCJE MUZEALNE OGÓŁEM	404	8132
W TYM: LEKCJE MUZEALNE PRZEPROWADZONE PRZEZ DZIAŁ EDUKACJI	276	5703
„MALUSZKI W MUZEUM”	5	65
„FERIE ZIMOWE W MIEŚCIE”	9	180
„WAKACJE W MIEŚCIE”	25	309
WEEKENDOWE WARSZTATY PLASTYCZNE	35	234
WARSZTATY „OŚMIORNICZKI DLA WCZEŚNIAKÓW”	4	37
WARSZTATY STRYCHARSKIE PODCZAS „WEEKENDU Z ARCHEOLOGIA”	1	700
„HISTORYCZNE URODZINY”	24	311
ZAJĘCIA WEEKENDOWE DLA RODZIN	5	72
GRA MIEJSKA „AGENT JKM”	1	234
WALENTYNKI	1	50
DZIEŃ KOBIET	1	23
„UP!OTEOZA” W RAMACH FESTYNU RODZINNEGO „GDAŃSK DZIECIOM”	1	200
„MIKOŁAJKI W MUZEUM”	1	23
OPROWADZANIE WYCIECZEK (DZIAŁ EDUKACJI)	2	79
WARSZTATY PODCZAS V ŚWIATOWEGO ZJAZDU GDAŃSZCZAN	1	200
„UTRWALAMY PAMIĘĆ”	1	40
FINAŁ KONKURSU MUZEALNEGO W DOMU UPHAGENA	1	52

EDUKACJA DOROSŁYCH – WARSZTATY, DEBATY

„CZWARTKI W MUZEUM GDAŃSKA”

Miejsce: oddziały Muzeum Gdańska

Termin: styczeń–grudzień 2018 r.

Kuratorka: dr Ewa Barylewska-Szymańska

Frekwencja: 34 spotkania, 1789 osób

W 2018 r. Muzeum kontynuowało cykl spotkań o charakterze popularnonaukowym. W związku ze zmianą nazwy Muzeum cykl otrzymał nowy tytuł „Czwartki w Muzeum Gdańska”. Jest on adresowany przede wszystkim do mieszkańców miasta. W ramach „Czwartków” odbywają się wykłady, warsztaty, oprowadzania kuratorskie, wernisaże wystaw oraz promocje publikacji.

„MUZEUM GDAŃSKA SENIOROM”

Miejsce: oddziały Muzeum Gdańska

Termin: luty–grudzień 2018 r.

Kuratorka: Dorota Powirska

Frekwencja: 9 zajęć, 150 osób

W lutym Muzeum zainauguowało program cyklicznych zajęć dla seniorów. Spotkania odbywały się w ostatni czwartek miesiąca w godz. 11.00–13.00. Zajęcia, złożone z dwóch części: wykładu/oprowadzania kuratorskiego oraz części warsztatowej, mają na celu uaktywnienie osób starszych.

„POLSKA! POLSKA! – ALE JAKA? STULECIE NIEPODLEGŁEJ. GDAŃSKIE DEBATY OBYWATELSKIE”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Wielka Sala Wety

Termin: listopad 2017 r. – listopad 2018 r.

Koordynator: dr Andrzej Gierszewski

Frekwencja: 11 spotkań, 1304 osoby

W ramach Gdańskich Debat Obywatelskich w 2018 r. odbyło się 11 spotkań z udziałem publicystów, historyków, pisarzy.

W 2018 r. kontynuowano cykl debat społecznych, zapoczątkowany w listopadzie 2017 r. Łącznie cykl składał się z 11 wykładów, których prelegentami byli: Adam Michnik, Andrzej Friszke, Aleksander Smolar, Aleksander Hall, Andrzej Leder, Marcin Napiórkowski, Wiesław Władyka, Krzysztof Czyżewski, Krzysztof Pomian, Adam Szostkiewicz oraz Stefan Chwin.

→ WARSZTATY POŚWIĘCONE
NUMIZMATYCE W RAMACH
SPOTKAŃ „MUZEUM GDAŃSKA
SENIOROM”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

↓ CYKL GDAŃSKICH
DEBAT OBYWATELSKICH
ZORGANIZOWANY
Z INICJATYWY
ŚP. PREZYDENTA PAWŁA
ADAMOWICZA. DEBATA
PT. „NARÓD I REWOLUCJA”
Z UDZIAŁEM PROF. ANDRZEJA
LEDERA

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

↑ GALERIA PALOWA,
OTWARTA W 2018 R.,
JEST NOWĄ PRZESTRZENIĄ
WYSTAWIENNICZĄ MUZEUM
GDAŃSKA
FOT. DARIUSZ KULA

SOBOTNIE OPROWADZANIA KURATORSKIE – „POZNAJ SEKRETY GALERII PALOWEJ!”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Galeria Palowa

Termin: 27 stycznia – 17 marca 2018 r.

Kuratorki: dr Anna Frąckowska, dr Katarzyna Darecka

Frekwencja: 409 osób

Oprowadzania miały na celu przybliżenie gdańszczanom zarówno nowej powierzchni wystawienniczej, jak i nowej wystawy czasowej, prezentującej gdańskie srebra ze zbiorów wawelskich.

↑ PRACE POWSTAŁE PODCZAS
WARSZTATÓW

FOT. ANNA CZARNOTA

WARSZTATY PLASTYCZNE DLA DOROSŁYCH I SENIORÓW

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta

Termin: 6 lipca – 27 sierpnia 2018 r.

Kuratorki: Monika Kryger, Anna Czarnota

Frekwencja: 16 zajęć, 103 osoby

Uczestnicy tworzyli studium martwej natury i postaci oraz portret – w wielu technikach plastycznych. Każdy z uczestników objęty został indywidualnym programem i rozwijał swoje umiejętności w obranym przez siebie kierunku pod okiem prowadzącej, Alicji Kajtanowskiej, absolwentki malarstwa gdańskiej Akademii Sztuk Pięknych.

06

WYDARZENIA
WYDARZENIA OKAZJONALNE
(CHRONOLOGICZNIE)**OBCHODY 78. ROCZNICY EGZEKUCJI W OBOZIE
STUTTHOF 22 DZIAŁACZY POLSKICH Z WOLNEGO
MIASTA GDAŃSKA***Miejsce:* Muzeum Poczty Polskiej w Gdańsku*Termin:* 11 stycznia 2018 r.*Kurator:* Marek Adamkowicz*Frekwencja:* 65 osób

Uroczystość rocznicowa, połączona z zakończeniem projektu „Witajcie koledzy!” (konserwacja i ekspozycja przedmiotów wydobytych z grobu obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku) oraz prezentacją koncepcji nowej wystawy stałej w Muzeum Poczty Polskiej w Gdańsku.

**OTWARCIE GALERII PALOWEJ W DAWNYM
POMIESZCZENIU KOMORY PALOWEJ***Miejsce:* Ratusz Głównego Miasta*Termin:* 18 stycznia 2018 r.

Udostępnienie nowego wnętrza zainaugurowała wystawa czasowa „Gdańskie arcydzieła sztuki złotniczej ze zbiorów Zamku Królewskiego na Wawelu” wraz z cyklem wydarzeń promujących nową przestrzeń wystawienniczą. Wieloletnie prace rewaloryzacyjne w jednym z najciekawszych wnętrz Ratusza Głównego Miasta nagrodzono Ogólnopolską Muzealną Nagrodą „Sybilla 2018” w kategorii Konserwacja i ochrona dziedzictwa kultury za projekt: „Od Komory Palowej do Galerii Palowa. Badania, konserwacja, adaptacja”.

← BUDYNEK RATUSZA
GŁÓWNEGO MIASTA

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

→ EDUKATORZY
Z MUZEUM GDAŃSKA,
KRZYSZTOF KUCHARSKI
I JUSTYNA KIECZMER,
W HISTORYCZNYCH
STROJACH PODCZAS
WYKŁADU „KOBIECY
W DAWNYM GDAŃSKU”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„WALENTYNKI W DOMU UPHAGENA”

Miejsce: Dom Uphagena

Termin: 14 lutego 2018 r.

Edukatorzy: Anna Czarnota, Justyna Kieczmer, Krzysztof Kucharski

Frekwencja: 50 osób

Dział Edukacji przygotował okazjonalny program z okazji dnia zakochanych. Odwiedzający Dom Uphagena mogli skorzystać ze stanowisk edukacyjnych poświęconych zagadnieniom: kuchni i afrodyzjaków, historii waleentynek oraz ich konotacji kulturowych i tradycji z nimi związanych. Prelekcjom towarzyszyły warsztaty z wykonywania osiemnastowiecznych listów waleentynekowych.

„KOBIECY W DAWNYM GDAŃSKU”

Miejsce: Dom Uphagena

Termin: 8 marca 2018 r.

Edukatorzy: Justyna Kieczmer, Anna Czarnota, Krzysztof Kucharski

Frekwencja: 23 osoby

Podczas wydarzenia zwiedzający kamienicę mogli usłyszeć o życiu gdańszczanek w XVIII w. Młodszy uczestniczy projektowali dziecięce stroje zgodnie z kanonem epoki, a wykonaną ręcznie pracę mogli zabrać do domu. Wydarzeniu towarzyszyła publikacja w „Dzienniku Bałtyckim”, poświęcona życiu kobiet w dawnym Gdańsku.

OBCHODY 78. ROCZNICY EGZEKUCJI W OBOZIE STUTTHOF 67 DZIAŁACZY POLSKICH Z WOLNEGO MIASTA GDAŃSKA

Miejsce: Muzeum Poczty Polskiej w Gdańsku

Termin: 22 marca 2018 r.

Kurator: Marek Adamkowicz

Frekwencja: 70 osób

Uroczystość rocznicowa, zorganizowana we współpracy z Muzeum Stutthof w Sztutowie. W trakcie spotkania przypomniano sylwetki Polaków zamordowanych 22 marca 1940 r. w Stutthofie oraz zaprezentowano zbiór dokumentów i fotografii związanych z Janem Ellwardtem, obrońcą Poczty Polskiej w Gdańsku, pozyskanych przez Muzeum Gdańska.

TARGI FREE TIME FESTIVAL

Miejsce: Międzynarodowe Targi Gdańskie S.A. przy ulicy Żaglowej 11

Termin: 7–8 kwietnia 2018 r.

Koordynatorzy: dr Andrzej Gierszewski, Michał Pietrzak

Muzeum po raz drugi wzięło udział w targach poświęconych formom spędzania wolnego czasu. Tysiące mieszkańców Trójmiasta oraz gości branżowych zapoznało się z jedynym w Europie Środkowej carillonem mobilnym „Gdańsk”. Przygotowano koncerty muzyki klasycznej i współczesnej. Najmłodszy goście mogli nauczyć się podstaw gry na carillonie pod opieką dr Moniki Kaźmierczak oraz Anny Kasprzyckiej.

↑ TWIERDZA WISŁOUJŚCIE,
BĘDĄCA OD 1974 R.
ODDZIAŁEM MUZEUM
GDAŃSKA, OTRZYMAŁA
STATUS POMNIKA HISTORII
FOT. DARIUSZ KULA

NADANIE TWIERDZY WISŁOUJŚCIE STATUSU POMNIKA HISTORII

Miejsce: Warszawa

Termin: 30 kwietnia 2018 r.

Prezydent RP Andrzej Duda wręczył dyrektorowi Muzeum Gdańska rozporządzenie nadające Twierdzy Wisłoujście status Pomnika Historii.

Obszar Twierdzy Wisłoujście został wpisany na listę w ramach programu Narodowego Instytutu Dziedzictwa „Sto najważniejszych zabytków Rzeczypospolitej Polskiej z okazji stulecia odzyskania niepodległości”. Starania o wpisanie Twierdzy Wisłoujście na listę Pomników Historii trwały dwa lata. Dzięki temu Muzeum Gdańska będzie mogło skuteczniej ubiegać się o dodatkowe dofinansowanie w programach krajowych i unijnych.

MAJÓWKA W TWIERDZY WISŁOUJŚCIE

Miejsce: Twierdza Wisłoujście

Termin: 1–6 maja 2018 r.

Kurator: Maciej Flis

Frekwencja: około 5000 osób

WARSZTATY W RAMACH
RODZINNYCH SPOTKAŃ
W TWIERDZY WISŁOUJŚCIE
PROWADZILI
REKONSTRUKTORZY

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

Kontynuowany był cykl corocznych spotkań rodzinnych z historią Twierdzy Wisłoujście. W trakcie wydarzenia zwiedzający, odpoczywając przy ognisku na dziedzińcu, słuchali historii budowli, przekazywanej przez lektora oraz przewodników i przewodniczki. Spotkaniu towarzyszyły również prezentacje i warsztaty przygotowane przez Muzeum i lokalne grupy rekonstrukcji historycznych.

→ POKAZY WYTAPIANIA SZKŁA
PODCZAS EUROPEJSKIEJ
NOCY MUZEÓW

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

↓ ZWIEDZAJĄCY NA
DZIEDZINCU MUZEUM
BURSZTYNU

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

EUROPEJSKA NOC MUZEÓW W MUZEUM GDAŃSKA

Miejsca: oddziały Muzeum Gdańska

Termin: 19/20 maja 2018 r.

Koordynator: Mateusz Jasik

Frekwencja: 5702 osoby

Tematem wiodącym Nocy Muzeów była odbudowa obiektów, które znalazły się pod opieką Muzeum Gdańska po II wojnie światowej, a także zrealizowane i planowane prace konserwatorskie, rekonstrukcyjne i adaptacyjne.

W oddziale Kuźnia Wodna zorganizowano wystawę prac kowali ze Stowarzyszenia Polskich Artystów Kowali i pokaz kucia oraz wystawę prac Remigiusza Pacera i pokaz odlewania metali kolorowych. Najmłodszy uczestnicy Nocy Muzeów mogli wziąć udział w warsztatach toczenia naczyń ceramicznych prowadzonych przez Jacka Ileckiego.

UROCZYSTOŚĆ POD POMNIKIEM HRABIEGO HIPPOLYTE'A DE PLÉLO

Miejsce: Twierdza Wisłoujście

Termin: 27 maja 2018 r.

Frekwencja: 50 osób

Muzeum kultywuje pamięć o Louisie Robercie Hippolycie de Bréhan hrabim de Plélo, który w 1734 r. poprowadził francuską odsiecz uwięzionemu w Gdańsku królowi Stanisławowi Leszczyńskiemu i poległ w walce z Rosjanami na Westerplatte. W uroczystościach bierze co roku udział Konsul Honorowy Francji.

↑ MISTRZ PŁATNERSKI
KRZYSZTOF PANAS W CZASIE
POKAZU W KUŹNI WODNEJ
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

40-LECIE KUŹNI WODNEJ W OLIWIE

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Wielka Sala Wety, Kuźnia Wodna w Oliwie

Termin: 16–17 czerwca 2018 r.

Koordynator: Lech Trawicki

Po blisko 20 latach prac remontowych, 16 czerwca 1978 r., udostępniono do zwiedzania Kuźnię Wodną w Oliwie. W uroczystościach rocznicowych wzięli udział: świętujący 40-lecie swojej pracy mistrz płatnerski Krzysztof Panas oraz jego uczniowie. Kowale przygotowali wystawę prezentującą 100 kopii dawnej broni białej. Poprowadzili również warsztaty w Kuźni Wodnej 17 czerwca 2018 r. i opowiedzieli o wytwarzaniu uzbrojenia. Podczas uroczystości uhonorowano Zbigniewa Wilka, wieloletniego opiekuna Kuźni, który otrzymał Nagrodę Prezydenta Miasta Gdańska.

↑ W UROCZYŚCIOCII UDZIAŁ WZIĘLI M.IN. ALEKSANDER ŚLUSARZ ORAZ DR ANDRZEJ JANUSZAJTIS, KTÓRZY PRZYCZYNIŁI SIĘ DO PRZENIESIENIA WARTOWNI NR 1 NA OBECNE MIEJSCE, ORAZ ANDRZEJ DRZYCIMSKI, AUTOR KSIĄŻEK O HISTORII WESTERPLATTE. PROWADZENIE: WOJCIECH SULECIŃSKI

FOT. MARTA KRZYŻOWSKA

44. URODZINY WARTOWNI NR 1 NA WESTERPLATTE

Miejsce: Wartownia nr 1 na Westerplatte

Termin: 29–30 czerwca 2018 r.

Koordynator: Grzegorz Jedlicki

Frekwencja: 2050 osób

Spotkanie upamiętniało 44-lecie Wartowni nr 1 na Westerplatte. W czasie uroczystości Medalem Niepodległości 1918–2018, przyznany przez Prezydenta Miasta Gdańska, odznaczeni zostali: Aleksander Ślusarz oraz dr Andrzej Januszajtis, którzy przyczynili się do przeniesienia Wartowni nr 1 na obecne miejsce i ocalenia obiektu przed rozebraniem. Wydarzeniu towarzyszyły pokazy rekonstrukcji historycznej. Tego dnia zainaugurowano projekt edukacyjny „Westerplatte – Szlak Pamięci”, łączący aktywne zwiedzanie Pola Bitwy, prelekcje i zajęcia terenowe. Projekt trwał do końca sierpnia.

→ REKONSTRUKCJA
BITWY MORSKIEJ
Z 1628 R. Z UDZIAŁEM
ŻAGLOWCÓW ORAZ PONAD
200 REKONSTRUKTORÓW
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

V ŚWIATOWY ZJAZD GDAŃSZCZAN

Miejsce: oddziały Muzeum Gdańskie, przestrzeń miasta

Koordynatorka: dr Ewa Barylewska-Szymańska

Termin: 6–8 lipca 2018 r.

Muzeum było partnerem Zjazdu, a pracownicy Muzeum przygotowali kilkanaście wydarzeń, wśród nich: wernisaż wystawy „Król jedzie!...” i wystawy plenerowej poświęconej nadburmistrzowi Leopoldowi von Winterowi. Wydarzeniom towarzyszyły wprowadzania kuratorskie (w tym w językach obcych) oraz spacer śladami nadburmistrza.

Odbyła się też bitwa morska (omówiona poniżej). W Domu Uphagena miało miejsce wprowadzanie kuratorskie po wystawie „Gdańskie ogrody” oraz spotkanie z Barbarą von Hoene poświęcone historii rodziny i Emilii von Hoene, która przekazała park oruński miastu, a w Dworze Artusa – promocja wydawnictwa poświęconego zabytkowym modelom okrętów z tego wnętrza.

Na moście Zielonym zorganizowano warsztaty „Jak odbudowywano Gdańsk?” (kuratorzy: Mateusz Jasik, Monika Kryger, Anna Czarnota). W tym samym miejscu zainstalowano punkt informacyjny Muzeum Gdańskie (Mobilne Muzeum Gdańskie), osoby dyżurujące zbierały dokumenty i obiekty do zbiorów Muzeum Gdańskie.

„BITWA MORSKA – WISŁOUJŚCIE 1628”

Miejsce: Twierdza Wisłoujście

Współorganizator: Fundacja Gdańska

Termin: 6–7 lipca 2018 r.

Kurator: Maciej Flis (Muzeum Gdańskie), **współpraca:** Piotr Kukowski (Fundacja Gdańska), Agata Biały (Fundacja Gdańska)

Frekwencja: około 2500 osób

Tematem bitwy morskiej, odbywającej się w ramach Baltic Sail oraz V Światowego Zjazdu Gdańszczan, były wydarzenia rozgrywane się w 1628 r. Zainscenizowano starcie wojsk szwedzkich z flotą królewską Zygmunta III Wazy. Podczas rekonstrukcji bitwy wykorzystano kopie historycznych żaglowców i pirotechnikę. Udział wzięło 200 rekonstruktorów z Polski i z zagranicy: Ukrainy, Czech, Finlandii. Bitwę poprzedziła parada rekonstruktorów na Trakcie Królewskim.

← KONCERTY CARILLONOWE
W SPECJALNIE Z TEJ
OKAZJI PODŚWIETLONEJ
WIEŻY KOŚCIOŁA
PW. ŚW. KATARZYNY

FOT. ALEKSANDRA GUŹDZIK

↓ KONCERT NA SKWERZE
HEWELIUSZA W RAMACH
XX GDAŃSKIEGO FESTIWALU
CARILLONOWEGO

„WODOWANIE SZTUK – XX GDAŃSKI FESTIWAL CARILLONOWY”

Miejsce: wieża kościoła pw. św. Katarzyny, wieża Ratusza Głównego Miasta, skwer Heweliusza

Termin: 6 lipca – 25 sierpnia 2018 r.

Koordynatorka: Monika Kaźmierczak

W ramach festiwalu odbyło się 17 koncertów z wież kościoła pw. św. Katarzyny i Ratusza Głównego Miasta oraz koncert specjalny na carillonie mobilnym „Gdańsk” na Targu Węglowym.

Organizatorzy: Polskie Stowarzyszenie Carillonowe, Miasto Gdańsk, Muzeum Gdańska

Partner strategiczny: Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna

↑ REKONSTRUKTORZY WOJSKA
POLSKIEGO ODTWARZAJĄ
WALKI NA WESTERPLATTE
WE WRZEŚNIU 1939 R.

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„WESTERPLATTE. SPOTKANIE Z HISTORIĄ”

Miejsce: Westerplatte

Termin: 1–2 września 2018 r.

Kurator: Grzegorz Jedlicki

Frekwencja: 21 442 osoby

Druga z cyklu impreza o charakterze rekonstrukcyjno-historycznym organizowana przez Muzeum Gdańska na Westerplatte. Oprócz pokazów rekonstrukcji historycznej zaprezentowany został zabytkowy sprzęt militarny z czasów II wojny światowej. Impreza wpisana została w uroczyste obchody rocznicy wybuchu II wojny światowej w Gdańsku.

EUROPEJSKIE DNI DZIEDZICTWA – „AGENT JKM. KRYMINALNA GRA NA GDAŃSKIM ŚRÓDMIEŚCIU”

Miejsce: oddziały Muzeum Gdańska

Termin: 8–9 września 2018 r.

Animatorzy: Krzysztof Kucharski, Anna Czarnota

Frekwencja: 234 osoby

W ramach Europejskich Dni Dziedzictwa odbywających się 8–9 września zorganizowano grę terenową. Uczestnicy wcielili się w rolę detektywów, których zadaniem było rozwikłanie kryminalnej zagadki związanej z brytyjskim agentem. Gra przeznaczona była dla rodzin, grup oraz osób indywidualnych. Podczas gry uczestnicy odwiedzili pięć oddziałów Muzeum Gdańska.

↑ WARSZTATY WYRABIANIA
CEGIEŁ DLA DZIECI
FOT. KATARZYNA DARECKA

„WEEKEND Z ARCHEOLOGIĄ”

Miejsce: plac przy ulicy Rycerskiej

Organizator: Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Termin: 8–9 września 2018 r.

Koordynatorka z ramienia Muzeum Gdańska: dr Katarzyna Darecka

Frekwencja: około 700 osób

Muzeum Gdańska na zaproszenie Muzeum Archeologicznego uczestniczyło w „Weekendzie z archeologią”. W ramach wydarzeń odbyły się: pokaz laserowego czyszczenia detali architektonicznych, pokaz kucia zawiasów gotyckich, warsztaty wyrabiania cegieł, wystawa planszowa oraz prezentacja „Ochrona średniowiecznych obiektów architektury w Muzeum Gdańska”.

↑ POKAZ MULTIMEDIALNY
„NADZIEJA” NA PLACÓWCE
FORT ORAZ POKAZ
„RESPIRACJA” NA BUDYNKU
NOWYCH KOSZAR

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

POKAZ AUDIOWIZUALNY „ŚWIATŁOCIEŃ”

Miejsce: Westerplatte

Termin: 14–15 września 2018 r.

Kurator: Mateusz Jasik

Frekwencja: 7105 osób

Za sprawą światła, dźwięku i animacji Westerplatte przez dwa wieczory stało się plenerową galerią sztuki monumentalnej. Spektakl miał formę symultanicznych instalacji multimedialnych, w których główną scenografią były historyczne obiekty na Westerplatte. Uczestnicy mogli podziwiać cztery iluminacje wybitnych polskich twórców mappingu 3D, muzyków i ilustratorów (autorzy: Marek Frankowski, Robert Turło, Maciej Salamon, Maciej Szupica). Stały się one pretekstem do zadawania pytań: o istotę bohaterstwa, pamięć, żołnierską nadzieję, iluzję pokoju, żądze władzy i źródła przemocy. Było to pierwsze tego typu przedsięwzięcie na Westerplatte.

Kurator wydarzenia uzyskał wyróżnienie w konkursie Pomorska Nagroda Muzealna.

INSCENIZACJA HISTORYCZNEJ ZMIANY WARTY

Miejsce: na placu przed Muzeum Bursztynu

Termin: w każdą pierwszą niedzielę miesiąca

Frekwencja: 100–200 osób, 3 maja – około 650 osób

Na placu przed Muzeum Bursztynu grupa rekonstrukcyjna Projekt Historyczny „Garnizon Gdańsk” we współpracy z Muzeum Gdańskie co miesiąc, w każdą pierwszą niedzielę miesiąca o godzinie 15.00 organizuje uroczystą zmianę warty.

KONCERTY CARILLONOWE

Muzeum Gdańska kultywuje miejską tradycję gry na carillonach. Obecnie Gdańsk jako jedyne miasto w Polsce posiada czynne carillony, które są zarządzane przez Muzeum Gdańska. Dwa z nich znajdują się w wieżach kościoła pw. św. Katarzyny oraz Ratusza Głównego Miasta. Trzeci jest carillonem mobilnym, wykorzystywanym podczas koncertów plenerowych.

Koncerty – w wykonaniu carillonistki miejskiej Moniki Kaźmierczak – odbywają się co tydzień: w piątki o godz. 14.45 z carillonów z wieży kościoła św. Katarzyny oraz w soboty o godz. 12.05 z wieży Ratusza Głównego Miasta, a także z okazji świąt.

W 2018 roku odbyło się około 40 dodatkowych koncertów, których organizatorem lub współorganizatorem było Muzeum Gdańska. Do najważniejszych zaliczyć można koncerty carillonowe w ramach uroczystości miejskich: urodzin Jana Heweliusza, Święta Miasta, V Światowego Zjazdu Gdańszczan, ceremonii otwarcia i zamknięcia Jarmarku Dominikańskiego, Parady Niepodległości, Wigilii dla gdańszczan i miejskich obchodów Sylwestra.

W ramach obchodów 20-lecia pierwszego powojennego koncertu carillonowego w Gdańsku zorganizowano osiem koncertów na carillonie mobilnym w różnych lokalizacjach miasta oraz wręczono medale osobom zasłużonym w pielęgnowaniu tej miejskiej tradycji.

Obecnie Gdańsk jako jedyne miasto w Polsce posiada czynne carillony, które są zarządzane przez Muzeum Gdańska.

→ KONCERT NA CARILLONIE MOBILNYM NA SKWERZE HEWELISZA

FOT. ALEKSANDRA GUŹDZIK

KOMERALNE KONCERTY
W RAMACH FESTIWALU
„MOZARTIANA” ODBYWAJĄ SIĘ
W DOMU UPHAGENA

ZDJĘCIA Z ARCHIWUM
POLSKIEGO CHÓRU
KAMERALNEGO

ACTUS HUMANUS

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta, Dwór Artusa

Termin: 28 marca – 1 kwietnia oraz 12–16 grudnia 2018 r.

Muzeum po raz kolejny gościło największy festiwal muzyki dawnej w Polsce i jedną z najważniejszych tego rodzaju imprez europejskich. W murach Muzeum odbyło się siedem koncertów: trzy w cyklu wielkanocnym „Resurrectio” i cztery w edycji bożonarodzeniowej „Nativitas”.

„W SALONIE UPHAGENÓW”

Miejsce: Dom Uphagena

Termin: marzec–wrzesień 2018 r.

W okresie od marca do września odbyły się cztery koncerty muzyki dawnej, których program przygotował Konrad Mielnik (Fundacja Gdański Festiwal Muzyczny).

MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL MOZARTOWSKI „MOZARTIANA”

Miejsce: Dom Uphagena

Termin: 19–21 sierpnia 2018 r.

Tradycyjnie już kameralne koncerty, stanowiące preludium festiwalu „Mozartiana”, odbyły się w Domu Uphagena. Organizatorem wydarzenia był Polski Chór Kameralny Schola Cantorum Gedanensis.

07

SESJE, SEMINARIA,
KONFERENCJE**SEMINARIUM „MUZEUM GDAŃSKA –
W POSZUKIWANIU NAJLEPSZYCH ROZWIĄZAŃ”***Miejsce:* Ratusz Głównego Miasta – Wielka Sala Wety*Organizatorzy:* Wydział Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego, Muzeum Gdańska*Termin:* 25 czerwca 2018 r.*Kurator:* dr Andrzej Hoja*Frekwencja:* 110 osób

Seminarium poświęcone było przyszłemu konkursowi architektonicznemu na projekt siedziby głównej Muzeum Gdańska. Na zaproszenie Wydziału Urbanistyki i Architektury nad najlepszymi rozwiązaniami dla planowanej nowej siedziby głównej debatowali architekci, historycy, archeolodzy, konserwatorzy, muzealnicy oraz zaproszeni na spotkanie gdańszczanie. W trakcie spotkania przedstawiona została wstępna koncepcja zagospodarowania przestrzeni działki przy ulicy Rycerskiej, gdzie przewidywana jest nowa inwestycja.

← WIDOK Z LOTU PTAKA
NA DZIAŁKĘ PRZY ULICY
RYCERSKIEJ, GDZIE MA
POWSTAĆ SIEDZIBA GŁÓWNA
MUZEUM GDAŃSKA

FOT. DARIUSZ KULA

SEMINARIUM „WESTERPLATTE – W POSZUKIWANIU AUTENTYZMU”

Miejsce: Dwór Artusa

Termin: 12 lipca 2018 r.

Kurator: dr Janusz Marszalec

Frekwencja: 170 osób

*W trakcie spotkania
odbyła się
prezentacja trzech
projektów nowego
zagospodarowania
Westerplatte pod
kątem rozwoju
funkcji muzealnych.*

Seminarium było pierwszym akordem publicznej debaty na temat nowego zagospodarowania Pomnika Historii Pole Bitwy na Westerplatte i przeobrażenia go w plenerowe muzeum zarządzane przez Muzeum Gdańskie. W trakcie spotkania odbyła się prezentacja trzech projektów nowego zagospodarowania Westerplatte pod kątem rozwoju funkcji muzealnych, przygotowanych na zamówienie Muzeum Gdańskiego i Miejskiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku.

Podsumowaniem seminarium była debata z udziałem architektów, historyków sztuki, historyków oraz zgromadzonej publiczności na temat możliwych przeobrażeń architektonicznych Pola Bitwy Westerplatte. Wypracowane wnioski miały służyć w planowanym konkursie architektonicznym, który będzie wstępem do inwestycji budowlanej.

SESJA „II WOJNA ŚWIATOWA – OPERACJE NA PAMIĘCI”

Miejsce: Dwór Artusa

Termin: 14 września 2018 r.

Kurator: dr Janusz Marszalec

Frekwencja: 200 osób

Uczestnicy sesji z Polski, Belgii, Niemiec, Wielkiej Brytanii i Ukrainy (m.in. prof. Norman Davies, prof. Paweł Machcewicz, Mykoła Riabczuk) analizowali mechanizmy tworzenia pamięci zbiorowej, władanie którą od zawsze było marzeniem tyranów. Zastanawiali się, czy można uwolnić się od brzemienia przeszłości i budować wspólnotę na poziomie jednego narodu. Analizowali, jak wygląda rozliczenie wzajemnych krzywd uczestników konfliktów mówiących innymi językami.

Przed wszystkim jednak poszukiwali odpowiedzi na pytanie, jaką rolę odgrywał w największym konflikcie XX w. Gdańsk i jaką odgrywa jako miasto polskie, znane ze swych wolnościowych, solidarnościowych tradycji. Jakie miejsce w opowieści o Gdańsku należy przyznać Westerplatte i jaka jest rola symbolu tego miejsca w dziejach Polski i świata?

➤ PREZENTACJA KONCEPCJI ZAGOSPODAROWANIA WESTERPLATTE PRZEZ PRACOWNIĘ „PROCONCEPT”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

➤ PROFESOR NORMAN DAVIES PODCZAS WYKŁADU

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

KONFERENCJA NAUKOWA „WOKÓŁ WIELKIEJ SYNAGOGI W GDAŃSKU”

Miejsce: Teatr Szekspirowski przy ulicy Bogusławskiego, Dom Uphagena

Organizator: Muzeum Gdańska

Partnerzy: Teatr Szekspirowski, Wyznaniowa Gmina Żydowska w Gdańsku, Fundacja Gdańska, Gdańska Infrastruktura Wodno-Kanalizacyjna, PAN Biblioteka Gdańska, Archiwum Państwowe w Gdańsku

Termin: 8 października 2018 r.

Kuratorka: dr Ewa Barylewska-Szymańska

Frekwencja: 149 osób

W trakcie konferencji towarzyszącej uroczystości odsłonięcia makiety Wielkiej Synagogi wygłoszonych zostało 10 referatów. Ich tematyka dotyczyła zagadnień architektonicznych (bożnic istniejących w mieście przed powstaniem Wielkiej Synagogi, gmachu wzniesionego przez architektów Hermanna Endego i Wilhelma Böckmanna), postaci gdańszczan żydowskiego pochodzenia (kolekcjonera Lessera Gieldziński, historyków Theodora Hirscha i Paula Simsona), życia teatralnego społeczności żydowskiej. W ostatnim bloku zagadnień referenci skupili się na kwestiach historycznych i społecznych – przede wszystkim na postawie gdańszczan doby nowożytnej wobec Żydów, awansie gospodarczym i społecznym gdańskich Żydów w XIX w. Poruszono także kwestie zachowania nekropolii żydowskich po 1945 r. i instytucji żydowskich w Gdańsku po 1945 r.

→ W CZASIE KONFERENCJI WYGŁOSZONO 10 REFERATÓW NA TEMAT SPOŁECZNOŚCI ŻYDOWSKIEJ W GDAŃSKU
FOT. ANDRZEJ GIERSZEWSKI

KONFERENCJA NAUKOWA „TERAŻNIEJSZOŚĆ PRZESZŁOŚCI. GDAŃSKIE MUZEALNICTWO I HISTORIOGRAFIA (DO 1945 ROKU)”

Miejsce: Dom Uphagena

Organizatorzy: Muzeum Gdańska, Instytut Historii PAN

Termin: 15–16 listopada 2018 r.

Kuratorka: dr Ewa Barylewska-Szymańska

Frekwencja: 142 osoby

Gdańskie muzealnictwo nie doczekało się dotąd wszechstronnego monograficznego opracowania. Zagadnienia historiografii Gdańska XIX i XX w. były już wprawdzie podejmowane, jednak wiele wątków nadal czeka na szczegółowe badania i omówienie. Celem konferencji było wypełnienie tej luki. W części poświęconej gdańskiemu muzealnictwu wygłoszonych zostało sześć referatów. Wystąpili również badacze zajmujący się historią ośrodków muzealnych na obecnych terenach Polski Północnej oraz Wielkopolski (w Szczecinie, Stargardzie, Poznaniu, Elblągu, Toruniu, Bydgoszczy, Olsztynie). Siedem referatów dotyczyło zagadnień historiograficznych.

III SYMPOZJUM ŹRÓDŁOZNAWCZE „GDAŃSK 1945–1960. ODBUDOWA, ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I STRUKTURY PRZESTRZENNO-URBANISTYCZNEJ”

Miejsce: Dom Uphagena

Organizatorzy: Instytut Historii PAN, Muzeum Gdańska

Termin: 7 grudnia 2018 r.

Kuratorka: dr Sylwia Bykowska

Frekwencja: 49 osób

Od trzech lat w grudniu odbywają się sympozja źródłoznawcze na temat historii Gdańska po 1945 r., mające na celu rozpoznanie i częściowe opracowanie zagadnień na potrzeby syntezy – kolejnego tomu „Historii Gdańska”. W 2018 r. wiodącym zagadnieniem był urbanistyczny i architektoniczny rozwój Gdańska do 1960 r.

W 2018 r. wiodącym zagadnieniem był urbanistyczny i architektoniczny rozwój Gdańska do 1960 r.

GROMADZENIE ZBIORÓW ZBIORY DZIEDZICTWA MATERIALNEGO

ZAKUPY

Zarządzeniem Dyrektora Muzeum Gdańska w styczniu 2018 r. wprowadzono „Strategię pozyskiwania i gromadzenia zbiorów Muzeum Gdańska”. Jest to dokument otwierający drogę do uporządkowania zbiorów i ich świadomego gromadzenia (treść „Strategii” załączono do „Raportu”).

Podpisanie umowy z miastem w czerwcu 2018 r. umożliwiło przeznaczenie 300 000 zł na zakup muzealiów. Dzięki otrzymanej dotacji udało się do grudnia 2018 r. pozyskać 3285 obiektów.

Wśród nowych nabytków znalazło się wiele interesujących obiektów, między innymi: olejny „Portret konny Fryderyka II von Hohenzollerna” Daniela Chodowieckiego oraz miniatura ukazująca panią Lengnich, przypisywana temu samemu artyście.

Na podkreślenie zasługuje fakt wzbogacenia zbiorów o obiekty powstałe po 1945 r., takie jak dwie akwarele z cyklu ilustracji do książki „Panienka z okienka” autorstwa Jana Marcina Szancera oraz obraz „Nowoczesne budownictwo w Gdańsku” Bolesława Justa z 1968 r.

Ważnym zadaniem jest gromadzenie przedstawień ikonograficznych budowli stanowiących własność Muzeum Gdańska, wśród tego typu obiektów wskazać można widok „Odbudowa Ratusza” Antoniego Suchanka.

Zakupem obrazu Edwarda Dwurnika „Gdańsk 2017” zainaugurowano powstanie kolekcji współczesnych „portretów” miasta. Planowana jest jej systematyczna rozbudowa.

Zakupiono duży zbiór pocztówek i zdjęć ukazujących Gdańsk i jego dzielnice do 1945 r. (1678 obiektów), co w znaczący sposób zwiększyło liczbę tego rodzaju ważnych muzealiów dokumentujących życie miasta.

Z kolei do zbiorów Poczty Polskiej w Gdańsku udało się pozyskać zbiór dokumentów i fotografii związanych z Janem Ellwardtem, obrońcą Poczty Polskiej w Gdańsku.

*Dzięki dotacji otrzymanej
od Miasta Gdańska udało się
do grudnia 2018 r. pozyskać
3285 nowych obiektów.*

DAROWIZNY, PRZEKAZY, POZYSKANIA, SPUŚCIZNY

Muzeum pozyskało szereg różnorodnych, bardzo interesujących obiektów, wśród nich wskazać można: obraz Edmunda Szyftera „Odbudowa Katedry Mariackiej w 1945 roku”, statuetkę – Nagroda Specjalna dla Elżbiety i Marka Pawłowskich za pracę „Radio i Bursztyn”, zaproszenia i fotografie związane z klubem artystycznym prowadzonym od lat 60. XX w. w Komorze Palowej Ratusza, fotografie Gdańska z różnych epok, zdjęcie pamiątkowe pracowników poczt i telegrafów, przysposobienia pocztowego oraz wojskowego z lat 20.–30. XX w. czy też srebrną cukiernicę z początku XIX w. Wartość pozyskanych w 2018 r. obiektów wynosi 952 549 zł.

↑ MAREK DUCHNOWSKI
PRZEKAŻUJE NA RĘCE
DYREKTORA WALDEMARA
OSSOWSKIEGO OBRAZ
EDWARDA DWURNIKA
FOT. ANDRZEJ GIERSZEWSKI

↑ PROF. WOLFGANG
DEURER PRZEKAZAŁ
DO MUZEUM KOLEKCJĘ
1212 ZDJĘĆ I NEGATYWÓW
DOKUMENTUJĄCYCH
PRZEDWOJENNY WYSTRÓJ
WNĘTRZ GDAŃSKICH
ZABYTKÓW
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

→ PRZEKAZANIE OBRAZU
EDMUNDA SZYFTERA
„ODBUDOWA KATEDRY
MARIACKIEJ W 1945 ROKU”
DO MUZEUM GDAŃSKA
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

DARCZYŃCY MUZEUM GDAŃSKA W 2018 R.

Andrzej Bereźnicki (Gdańsk); Adam Brzozowski (Gdynia); Michał Chloupek (Gdańsk); Piotr Czerepuk (Gdańsk); Piotr i Aniela Dargowie (Hamburg); Henryka Flisykowska (Gdańsk); Maciej Genc (Gdańsk); Tadeusz Gleinert (Gdańsk); Izabela Gronuś-Dutko (Rabka Zdrój); Romuald Józefowicz (Gdańsk); Wojciech Kalandyk (Gdańsk); Waldemar Kawiński (Bydgoszcz); Elżbieta Kilarska (Gdańsk); Andrzej Klimek (Gdańsk); Jakub Kowalski (Gdańsk); Olga Krzyżańska (Gdańsk); Marta Krzyżowska (Gdańsk); Wojciech Minczykow (Gdańsk); Andrzej Moritz (Gdańsk); Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi; Waldemar Ossowski (Żukowo); Elżbieta i Marek Pawłowscy (Sopot); Pierwszy Urząd Skarbowy w Gdańsku; Polskie Stowarzyszenie Carillonowe; Andreas Ponczek (Szwajcaria); Eryk Popkiewicz (Toruń); Robert Pytlos (Gdańsk); Ewa Rachoń (Gdańsk); Urszula Spakowska (Gdynia); Szkoła Podstawowa nr 23 w Gdańsku; Krzysztof Szkurat (Tarnowo Podgórne); Ryszard Uliński (Leźno); Johannes Vogels (Holandia).

GDAŃSKIE ARCHIWUM HISTORII MÓWIONEJ

Przy Oddziale Głównym działalność rozpoczęło Gdańskie Archiwum Historii Mówionej. Zdeponowano w nim nagrania zrealizowane w 2016 i 2017 r., stanowiące własność Muzeum Gdańska. W 2018 r. nagrano 17 nowych relacji biograficznych o długości blisko 50 godzin.

Celem Archiwum jest dokumentowanie, przechowywanie, opracowywanie i udostępnianie relacji biograficznych gdańszczyzan. W końcu 2018 r. w archiwum zdeponowanych było w sumie 40 relacji o łącznej długości ponad 130 godzin. Fragmenty zarejestrowanych wspomnień są udostępniane na stronie internetowej archiwum: <http://relacje.dziedzictwo-gdansk.pl>.

Kontynuowano również prace nad Strategią Gromadzenia Zbiorów Dziedzictwa Niematerialnego Gdańska. Wdrożenie strategii zaplanowano na 2019 r.

W 2018 r. nagrano 17 nowych relacji biograficznych o długości blisko 50 godzin.

SPOTKANIA I NAGRANIA
ZE ŚWIADKAMI HISTORII
DO GDAŃSKIEGO ARCHIWUM
HISTORII MÓWIONEJ

FOT. ANDRZEJ HOJA

09

DIGITALIZACJA

Dział Digitalizacji prowadził prace nad wykonaniem dokumentacji fotograficznej kolekcji sreber na potrzeby przygotowywanego katalogu zbiorów (sfotografowano 500 obiektów).

Digitalizowane były również obiekty na potrzeby wystaw czasowych i publikacji.

WYROBY ZE SREBRA
Z KOLEKCJI MUZEUM
GDAŃSKA

FOT. EWA GRELA

10 BADANIA I KONSERWACJA ZABYTEKÓW

W Dziale Konserwacji przeprowadzono następujące prace:

- Konserwacja zachowawcza 85 obrazów ze zbiorów oddziału Ratusz Głównego Miasta

Termin: marzec–czerwiec 2018 r.

Konserwatorka: Joanna Harasim–Grym

- Rekonservacja średniowiecznego oszklenia, przystosowująca je do ekspozycji w Komorze Palowej

Termin: kwiecień–maj 2018 r.

Wykonawczynie prac: dr Katarzyna Darecka

- Konserwacja zachowawcza obrazu Daniela Chodowieckiego „Portret konny króla Fryderyka II von Hohenzollerna”

Termin: maj–czerwiec 2018 r.

Konserwatorka: Joanna Harasim–Grym

← ZEGAR SZAFKOWY Z DOMU UPHAGENA ZOSTAŁ PODDANY KONSERWACJI

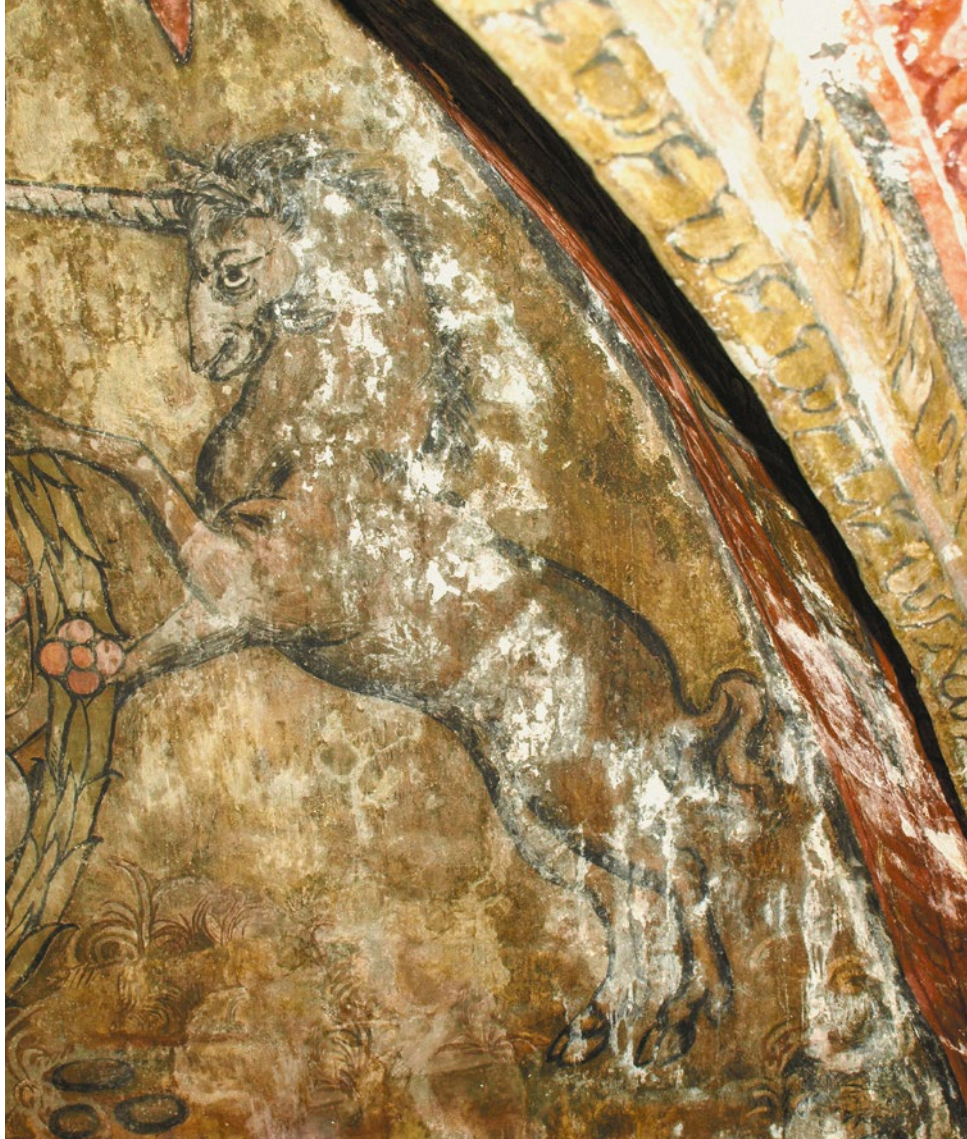
FOT. EWA GREŁA

→ MIECZYŚLAW BARYLKO, „GDAŃSK”. OBRAZ Z KOLEKCJI MUZEUM GDAŃSKA PO KONSERWACJI

FOT. JOANNA HARASIM-GRYM

→ MALOWIDŁA NA ŚCIANIE
W SALI WIELKI KRZYSZTOF
W RATUSZU GŁÓWNEGO
MIASTA

FOT. JOANNA HARASIM-GRYM

Część prac konserwatorskich wykonana została przez zewnętrznych konserwatorów.
Były to:

— Ratunkowe prace konserwatorskie przy malowidłach sklepiennych i ściennych
w pomieszczeniu Wielki Krzysztof (po zalaniu wnętrza)

Termin: styczeń–marzec 2018 r.

Wykonawczynie konserwacji: Maria Sieńkowska, *nadzór:* Joanna Harasim-Grym

— Pełna konserwacja 42 obiektów ze zbiorów Działu Historii (najstarsze fotografie,
album prac graficznych, projekt gobelinu)

Termin: wrzesień–listopad 2018 r.

Wykonawczynie prac: konserwator papieru Alicja Krawczyk, *nadzór:* Joanna
Harasim-Grym

↑ PROJEKT GOBELINU
Z PANORAMĄ GDAŃSKA
PRZED KONSERWACJĄ
FOT. JOANNA HARASIM-GRYM

↖ ↑ FOTOGRAFIA SIENI
W RATUSZU GŁÓWNEGO
MIASTA PRZED KONSERWACJĄ
I PO JEJ ZAKOŃCZENIU

→ MECHANIZM ZEGARA
SZAFKOWEGO W TRAKCIE
KONSERWACJI
FOT. JOANNA HARASIM-GRYM

— Kompleksowa konserwacja trzech zegarów: dwóch ze zbiorów Domu Uphagena i jednego w długoletnim depozycie

Termin: październik–grudzień 2018 r.

Wykonawcy prac: Katarzyna Wierzbicka (konserwacja mechanizmów), Michał Masorz (konserwacja szaf), Konrad Nawrocki (przygotowanie i konsultacje specjalistyczne), *nadzór:* Joanna Harasim-Grym

W oddziałach Muzeum realizowano prace rekonstrukcyjne:

— Wymiana pamiątkowych tablic przy wejściu do Poczty Polskiej i konserwacja zdemontowanych tablic

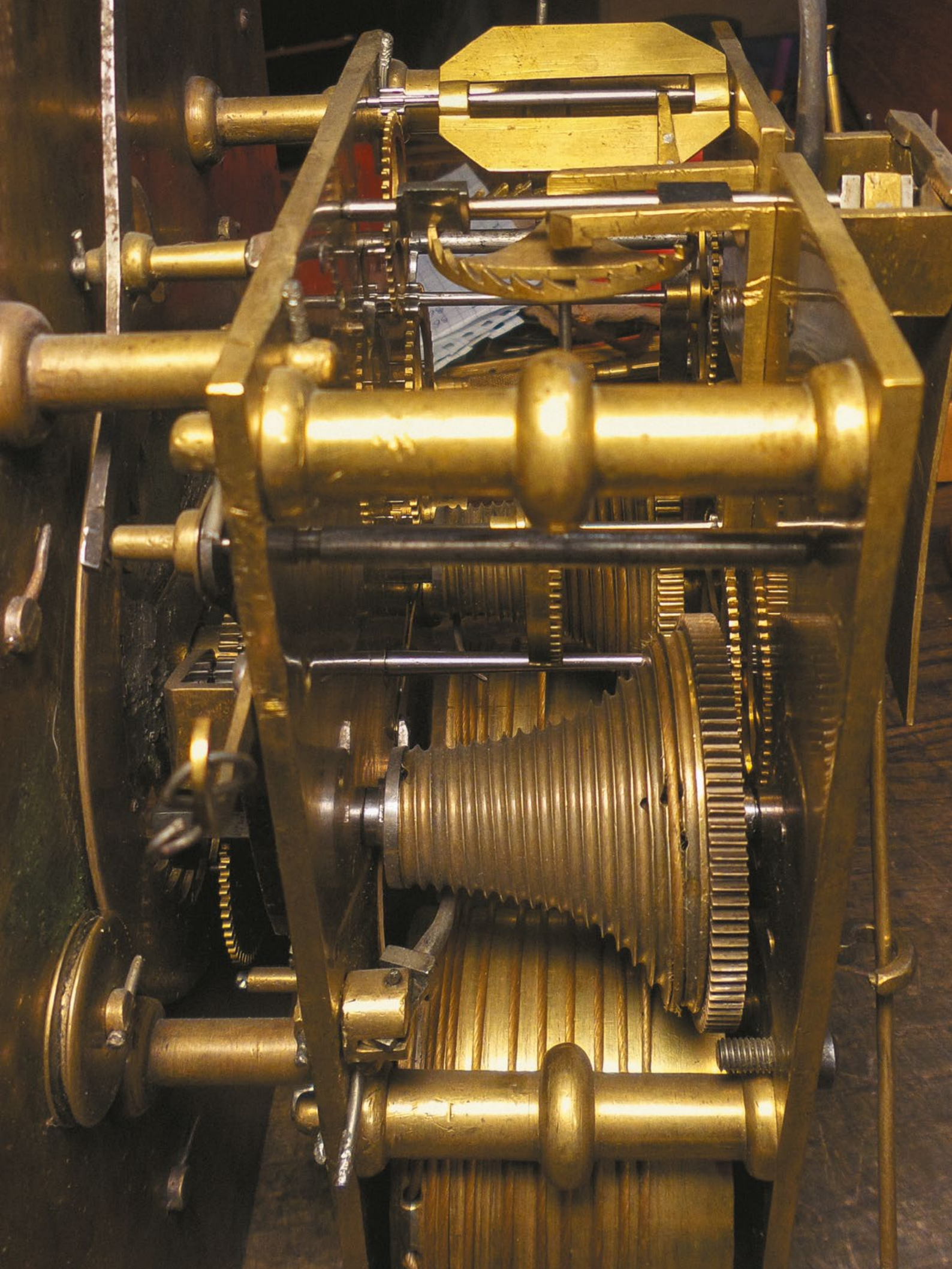
Termin: wrzesień–listopad 2018 r.

Wykonawczy prac: Anna Kriegseisen; *nadzór konserwatorski:* dr Katarzyna Darecka

Przygotowano sześć wniosków o dofinansowanie badań konserwatorskich przez Krajowe Centrum Badań nad Dziedzictwem przy Muzeum Narodowym w Krakowie.

Opracowanie programu prac konserwatorskich do wniosku do MKiDN dla pomieszczenia Wielki Krzysztof, opracowanie merytorycznej części wniosku złożonego do MKiDN w naborze jesiennym, zakończone pozyskaniem dotacji na te prace.

11

BADANIA ARCHEOLOGICZNE
I ARCHITEKTONICZNE**BADANIA ARCHEOMETRYCZNE CEGIEŁ I ZAPRAW
ZABUDOWAŃ WIEŃCA TWIERDZY WISŁOUJŚCIE**

Termin: maj–grudzień 2018 r.

Prowadzący badania: Krzysztof Hope (Politechnika Gdańska), Aleksandra Mielewczyk–Gryn (Politechnika Gdańska); *nadzór merytoryczny:* Maciej Flis

Nawiązana z Politechniką Gdańską współpraca zaowocowała podjęciem mikroskopowego badania zapraw i materiału budowlanego Fortu Carrè. Badania pozwoliły na ustalenie datowania poddanych analizie materiałów.

**BADANIA ARCHEOLOGICZNE NA SZAŃCU
WSCHODNIM TWIERDZY WISŁOUJŚCIE**

Termin: lipiec 2018 r.

Prowadzący badania: Joanna Dąbal (Uniwersytet Gdański), Tadeusz Widorski (Politechnika Gdańska), *nadzór merytoryczny:* dr hab. Waldemar Ossowski, Maciej Flis

Celem badań archeologicznych na Szańcu Wschodnim było ustalenie lokalizacji kościoła św. Olafa. Odnaleziono fundamenty obiektu odpowiadającego lokalizacji XVII-wiecznego kościoła pod tym wezwaniem. Ponadto odsłonięto zniszczone fundamenty XVII-wiecznego obiektu drewnianego o nieokreślonej na obecnym etapie funkcji. Ujawniono również pozostałości fundamentów budynków XX-wiecznej osady mieszkalnej.

W trakcie prac pozyskano łącznie 1122 zabytki, w tym naczynia ceramiczne, fajki, wyroby szklane, kafle, przedmioty metalowe (między innymi militaria, numizmaty).

↑ BADANIA ARCHITEKTONICZNE
LATARNI W TWIERDZY
WISŁOUJŚCIE PRZYCZYNIŁY
SIĘ USTALENIA NOWYCH
FAKTÓW

FOT. MACIEJ FLIS

BADANIA ARCHITEKTONICZNE LATARNI W TWIERDZY WISŁOUJŚCIE

Termin: listopad–grudzień 2018 r.

Prowadzący badania: dr hab. inż. arch. Robert Hirsch (Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej), dr inż. arch. Piotr Samól (Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej), mgr inż. arch. Arkadiusz Woźniakowski (Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej),

współpraca i koordynacja: dr Katarzyna Darecka

Ustalona w trakcie prac nowa chronologia budowy wieży okazała się różna od dotychczas przyjętej (1 faza gotycka, 3 fazy nowożytnie i fazy z XIX w.). Zweryfikowano ustalenia prof. Andrzeja Zbierskiego. Stwierdzono, że fundament wieży wymieniany był w pierwszej połowie XIX w. Wskazano, że obecne wejście jest wtórne, pochodzi z początku XVIII w., podobnie jak tablica inskrypcyjna. Pierwotne wejście znajdowało się poniżej. Znalaziono również relikty wymalowania zewnętrznych ścian czerwienią.

12 DZIAŁALNOŚĆ REMONTOWA I INWESTYCYJNA

W 2018 r. przeprowadzone zostały następujące prace remontowo-inwestycyjne:

- oznaczenie zewnętrzne dwóch obiektów Muzeum Gdańska – Twierdzy Wisłoujście i Muzeum Poczty Polskiej w Gdańsku,
- zachowawcze prace konserwatorskie, związane z utrzymaniem murów miejskich,
- remont i rozbudowa instalacji elektrycznej w Wielkiej Hali Dworu Artusa,
- montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania w ramach przebudowy Sieni Ekonomistów zespołu wejściowego Dworu Artusa,
- remont pomieszczeń magazynowych w Dworze Artusa,
- drobne prace remontowe w Zespole Przedbramia,
- prace remontowe w Sali Morskiej Ratusza Głównego Miasta,
- remont podłogi w pomieszczeniu Twierdzy Wisłoujście.

Po przejęciu 29 stycznia 2018 r. Kuźni Wodnej w Oliwie od Gdańskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych wykonane zostały:

- prace przygotowawcze, niezbędne do przeprowadzenia robót zabezpieczających Kuźnię,
- prace związane z tymczasowym zabezpieczeniem budynku Kuźni (etap wstępny),
- naprawa instalacji elektrycznych,
- zakupiono materiały do remontu Kuźni.

W roku 2018 r. w Dziale Inwestycji przygotowano:

- projekt wykonawczy dotyczący tymczasowej lokalizacji segmentów U-Boota na terenie Szańca Wschodniego Twierdzy Wisłoujście,
- projekt budowlany wnętrza Sali Morskiej w Ratuszu Głównego Miasta po przekształceniu jej w salę edukacyjną,
- ortofotoplan konstrukcji stropowej Bastionu Artyleryjskiego Twierdzy Wisłoujście w trakcie wykonywanego remontu,
- opracowanie zabytków pozyskanych podczas nadzorów archeologicznych związanych z tymczasowym posadowieniem elementów U-Boota,

← BUDYNEK WIELKIEGO MŁYNA, PRZYSZŁEJ SIEDZIBY MUZEUM BURSZTYNU, I MUZEUM GDAŃSKIEJ NAUKI W KOŚCIELE PW. ŚW. KATARZYNY Z LOTU PTAKA

FOT. DARIUSZ KULA

↑ ODDANIE DO UŻYTKU
PO REMONCIE
KONSERWATORSKIM
PRZEDPROŻA RATUSZA
GŁÓWNEGO MIASTA GDAŃSKA
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

- mapę stanu badań archeologicznych ze wskazaniem wykopów na terenie Twierdzy Wisłoujście pod kątem przyszłych prac remontowych,
- dokumentację projektową rekonstrukcji tablicy inskrypcyjnej wraz z towarzyszącą polichromią na elewacji wieży-latarni wieńca Twierdzy Wisłoujście,
- inwentaryzację elewacji zewnętrznej kamieniczek wokół wieńca Fortu Carrè w Twierdzy Wisłoujście,
- osnowę pomiarową i ortofotoplany zewnętrznej elewacji wieńca Fortu Carrè,
- pomiary i rzuty poziomych pomieszczeń wieńca Fortu Carrè,
- ortofotoplany elewacji domków oficerskich w Forcie Carrè,
- uproszczoną inwentaryzację do celów projektowych wewnątrz Muzeum Poczty Polskiej w Gdańsku,
- projekt remontu systemu sygnalizacji pożaru (SSP) w Dworze Artusa i Nowym Domu Ławy.

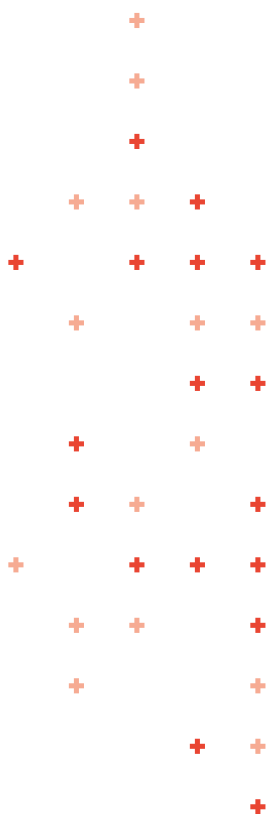
W ramach umowy z Gminą Miasta Gdańska (dotacja celowa) Dział Inwestycji nadzorował wykonanie:

- wielobranżowego projektu budowlanego nowego budynku wejściowego do Kuźni Wodnej,
- projektu adaptacji Kuźni Wodnej na nowy oddział Muzeum Gdańska,
- projektu wykonawczego prac termomodernizacyjnych Wielkiego Młyna.

W ramach dotacji celowej (umowa z Gminą Miasta Gdańska) wykonano ratunkowy remont Bastionu Artyleryjskiego w Twierdzy Wisłoujście – wykonanie izolacji przeciwwodnej.

W ramach projektu RPPM.o8.03.00-22-0017/15-00 „Przywracanie blasku Drodze Królewskiej w Gdańsku – rewitalizacja Ratusza Głównego Miasta i Dworu Artusa” oraz projektu RPPM.10.01.01-22-0022/17-00 „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych i użytkowych zlokalizowanych na terenie Gminy Miasta Gdańska w latach 2017–2020” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014–2020 zrealizowano:

- przebudowę Sieni Ekonomistów zespołu wejściowego Dworu Artusa oraz modernizację i przebudowę systemu grzewczo-wentylacyjnego z klimatyzacją w Hali Głównej Dworu Artusa i pomieszczeniach powiązanych z nimi funkcjonalnie,
- termomodernizację Wielkiego Młyna – I etap,
- remont konserwatorski przedproży Ratusza Głównego Miasta i Dworu Artusa w Gdańsku (rozpoczęte w 2017 r.),
- naprawę bruku w Zespole Przedbramia oraz drzwi bramnych w Ratuszu Głównego Miasta,
- wymianę urządzeń i instalacje SAP w Wielkiej Hali Dworu Artusa,
- przebudowę pomieszczeń użytkowych na poddaszu Ratusza.

→ BUDYNEK KUŹNI WODNEJ
W OLIWIE Z LOTU PTAKA
FOT. DARIUSZ KULA

*29 stycznia 2018 r.
została podpisana
umowa użyczenia,
przekazująca
Muzeum Gdańska
obiekt zabytkowej
Kuźni Wodnej.*

GOSPODARKA GRUNTAMI

W 2018 r. nastąpiło wiele zmian w gospodarce gruntami. Muzeum podpisało kilka aktów notarialnych, w wyniku których stało się właścicielem bądź wieczystym użytkownikiem gruntów.

29 stycznia 2018 r. została podpisana umowa użyczenia, przekazująca Muzeum Gdańska obiekt zabytkowej Kuźni Wodnej. W jego skład wchodzi działka nr 85, obręb 10, o powierzchni 1400 m² wraz z budynkiem o powierzchni użytkowej 197,77 m².

7 czerwca 2018 r. została podpisana umowa użyczenia następujących działek:

Westerplatte, obręb 62 – część działki 25/2 o powierzchni 834 m² oraz Westerplatte, obręb 62 – część działek: 12, 11, 10, 4, 15, 14, 44/1, o łącznej powierzchni 986,5 m².

19 lipca 2018 r. została podpisana umowa użyczenia następujących działek na Westerplatte: nr 9 o powierzchni 2097 m², nr 13 o powierzchni 244 m², nr 16 o powierzchni 498 m², nr 20 o powierzchni 23 057 m², nr 21 o powierzchni 656 m², nr 22 o powierzchni 1833 m², nr 23 o powierzchni 2562 m², nr 24 o powierzchni 2786 m², nr 27 o powierzchni 3742 m², nr 28 o powierzchni 11 259 m², nr 30/1 o powierzchni 21 m², nr 30/2 o powierzchni 467 m², nr 42 o powierzchni 192 m².

24 sierpnia 2018 r. została podpisana umowa użyczenia części działki 25/2 na Westerplatte o powierzchni 1311,51 m² wraz z budynkiem o powierzchni 188,49 m².

8 października 2018 r. Muzeum podpisało umowę użyczenia działki przy ulicy Rycerskiej w Gdańsku, obręb 090, o powierzchni 4558 m².

Zmiany własnościowe zaszły również na terenie Twierdzy Wisłoujście, obręb 073:
I akt notarialny z 26 marca 2018 r. – umowa przedwstępna,
II akt notarialny z 29 sierpnia 2018 r. – umowa sprzedaży warunkowej,
III akt notarialny z 7 listopada 2018 r. – umowa przeniesienia własności nieruchomości działek o nr 7 i 10 i powierzchni 4973 m² przy ulicy Stara Twierdza oraz trzech budynków: magazyn, hangar z warsztatem oraz budynek stolarni, znajdujących się na działce nr 10.

16 listopada 2018 r. wygasła umowa użyczenia magazynu przy ulicy Chmielnej 74/76, obręb 99, o powierzchni 360,73 m² – magazyn został przekazany gminie Gdańsk.

B. EIJNDROUITS

ASTEN. N.B.R.

WELKEFABRIEK
WERKEN
ASTEN
1921

13

DZIAŁALNOŚĆ OGÓLNO MUZEALNA

WYJAZD INTEGRACYJNY PRACOWNIKÓW MUZEUM GDAŃSKA

Trasa: Poznań, Rogalin, Kórnik

Termin: 19–20 listopada 2018 r.

Muzeum kontynuowało tradycję poznawania polskich placówek muzealnych połączonego z integracją zespołu. We wspólnym wyjeździe uczestniczyło 79 pracowników Muzeum. Program obejmował zwiedzanie: Poznania, Narodowego Muzeum w Poznaniu, pałacu w Rogalinie i pałacu w Kórniku.

III KONWENT STRATEGICZNY MUZEUM GDAŃSKA

Miejsce: Wozownia Artyleryjska w Centrum Hevelianum

Termin: 11 grudnia 2018 r.

W trakcie Konwentu podsumowano trzy lata obowiązywania „Strategii Muzeum Gdańska”, szczegółowo przeanalizowano dokonania w 2018 r. Kierujący zespołami i projektami podsumowali zrealizowane zadania. Zostały również nakreślone zadania na 2019 r.

SPOTKANIE OPŁATKOWE MUZEUM GDAŃSKA

Miejsce: Restauracja Ołowianka

Termin: 18 grudnia 2018 r.

Przed świętami Bożego Narodzenia odbyło się spotkanie opłatkowe dla pracowników Muzeum Gdańska, na spotkanie zaproszeni zostali również emerytowani pracownicy.

14

PARTNERZY MUZEUM

WSPÓŁPRACA INSTYTUCJONALNA

Działy i oddziały Muzeum Gdańska współpracują stale z wieloma instytucjami, między innymi z (wymieniono w porządku alfabetycznym):

- Akademią Gdańskich Lwiątek (Fundacja Wspólnota Gdańska),
- Akademią Sztuk Pięknych w Gdańsku,
- Archiwum Państwowym w Gdańsku,
- Bractwami Ław Gdańskiego Dworu Artusa z siedzibą w Lubece,
- Fundacją Gdańską,
- Fundacją im. dr Katarzyny Cieślak,
- Fundacją Pomorze Dzieciom,
- Projektem Historycznym „Garnizon Gdańsk” (grupa rekonstrukcyjna),
- Gdańską Organizacją Turystyczną,
- Instytutem Herdera w Marburgu,
- Instytutem Historii Polskiej Akademii Nauk,
- Instytutem Kultury Miejskiej,
- Instytutem Pamięci Narodowej, oddziałem w Gdańsku,
- Międzynarodowym Stowarzyszeniem Bursztyników,
- Międzynarodowymi Targami Gdańskimi S.A.,
- Muzeum Bursztynu w Ribnitz-Damgarten,
- Muzeum Krakowa,
- Muzeum Historycznym we Lwowie,
- Muzeum Miasta Turku,
- Muzeum Narodowym w Gdańsku,
- Muzeum Stutthof w Sztutowie,
- Muzeum Warszawy,
- Polską Akademią Nauk Biblioteką Gdańską,

- Politechniką Gdańską, zwłaszcza: Wydziałem Architektury oraz Katedrą Inteligentnych Systemów Interaktywnych, Wydziałem Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki, Laboratorium Zanurzonej Wizualizacji Przestrzennej,
- Pomorskim Centrum Informacji Turystycznej,
- Pomorską Regionalną Organizacją Turystyczną,
- portalem amber.com.pl,
- Przedszkolem Panienki z Okienka (nr 27, ul. Bednarska 22 w Gdańsku),
- Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Autystycznym,
- Stowarzyszeniem Historyków Sztuki, Oddziałem Gdańskim,
- Stowarzyszeniem Konsulów Honorowych w Polsce,
- Stowarzyszeniem Rajców Gdańskich,
- Stowarzyszeniem Twórców Form Złotniczych,
- Towarzystwem „Dom Uphagena”,
- Uniwersytetem Gdańskim, Wydziałem Historycznym, Wydziałem Biologii, Katedrą Zoologii Bezkręgowców i Parazytologii oraz Katedrą Taksonomii Roślin i Ochrony Przyrody,
- Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną w Gdańsku,
- Zachodniopruskie Muzeum Krajowe w Warendorfie,
- Zespołem Szkół Morskich w Gdańsku.

PRAKTYKI STUDENCKIE, WOŁONTARIAT I STAŻE ZAWODOWE W MUZEUM GDAŃSKA

W Muzeum praktyki studenckie odbywają studenci kilku kierunków studiów – historii, historii sztuki, niemcoznawstwa, kulturoznawstwa, krajoznawstwa, turystyki historycznej, turystyki i rekreacji, a w 2018 r. do tego grona dołączył student Wydziału Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki Politechniki Gdańskiej. Praktyki studenckie odbyło łącznie 14 osób.

↑ REKONSTRUKTORZY
ODTWARZAJĄCY BITWĘ PRZY
TWIERDZY WISŁOUJŚCIE
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

WSPÓŁPRACA Z GRUPAMI REKONSTRUKCYJNYMI

Muzeum prowadzi stałą współpracę z lokalnymi i ogólnopolskimi grupami rekonstrukcji historycznej. Przy organizacji wydarzeń w historycznym centrum Gdańska stale współpracuje z grupą Projekt Historyczny „Garnizon Gdańsk” oraz organizacjami: Kompania Kaperska, Chorągiew Ziemi Gdańskiej, Gdańska Rota Mieszczańska, XII Pułk Księstwa Warszawskiego, Gloria Victoria i Leib-Husaren-Regiment Danzig. Samodzielna Grupa Odtworzeniowa „Pomorze”, Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznych „Fort”, Stowarzyszenie Historyczne „Garnizon Toruń”, Grupa Rekonstrukcji Historycznych „Tobie Polsko”, Grupa Rekonstrukcji Historycznych „Siewier”, Grupa Rekonstrukcji Historycznych „Die Wache”, Grupa Rekonstrukcji Historycznych „Legion 1920”.

↓ MUZEUM NAUKI GDAŃSKIEJ MIEŚCI SIĘ W WIEŻY KOŚCIOŁA
PW. ŚW. KATARZYNY
FOT. DARIUSZ KULA

MUSEUM ZIGARÓW WIEŻOWYCH
BILETY

Normalny	10,00 zł
Uczeń	4,00 zł
Rodzinny	20,00 zł
Normalny grupowy	4,00 zł
Uczeń grupowy	4,00 zł

15

MEDIA ELEKTRONICZNE

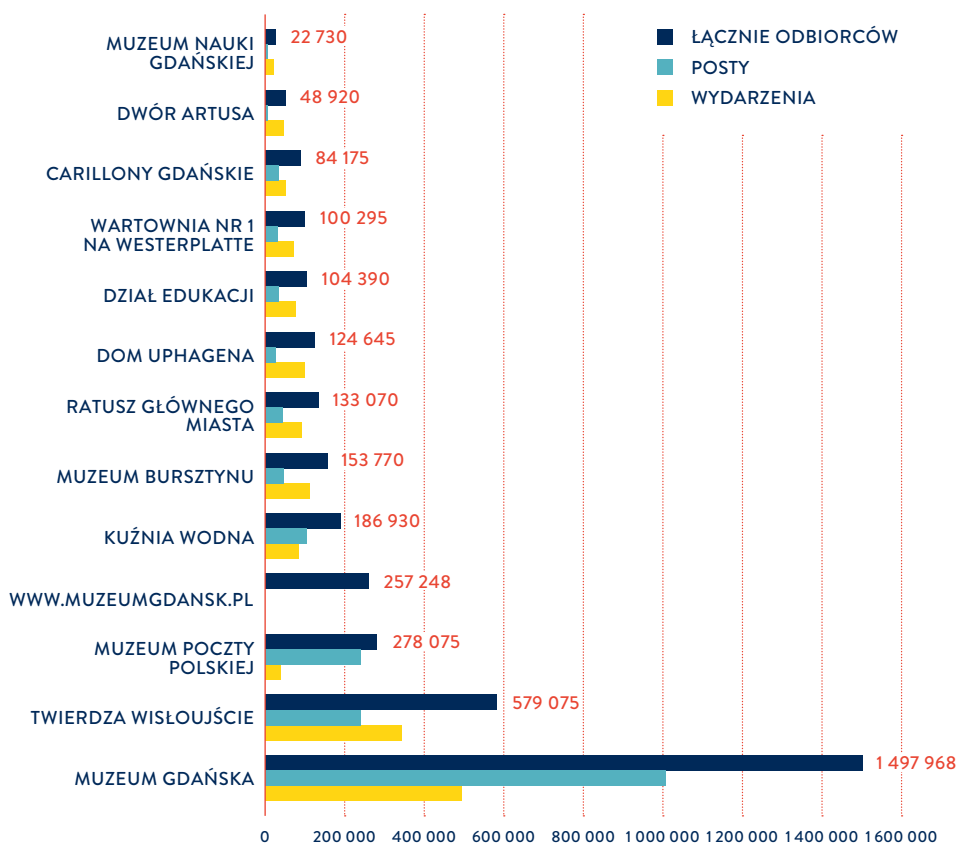
Posty profilu Muzeum Gdańska dotarły na ekrany użytkowników 1 497 968 razy.

Nowa strona internetowa Muzeum Gdańska została oddana do użytku 1 lutego 2018 r. Stronę odwiedziło 257 248 unikalnych użytkowników.

Dział Marketingu oraz oddelegowani pracownicy merytoryczni poszczególnych oddziałów prowadzą łącznie 12 profili oddziałów Muzeum na portalu Facebook. W tej liczbie mieszczą się: profil główny – Muzeum Gdańska, dziewięć profili oddziałów, a także kanały tematyczne – Dział Edukacji i Carillonny gdańskie.

Łączna liczba osób śledzących profile pod koniec 2018 r. wyniosła 19 792 osoby, z czego blisko 1/3 – 6032 osób – zagląda na „ścianę” Muzeum Gdańska. Wszystkie posty wraz z wydarzeniami wyświetliły się na ekranach użytkowników 3 314 043 razy. Główny przekaz komunikacyjny spoczywa na profilu Muzeum Gdańska, którego posty dotarły na ekrany użytkowników 1 497 968 razy. Pozostałe profile uzupełniają treści pojawiające się na profilu głównym oraz służą do lokalizacji wydarzeń organizowanych przez Muzeum i jego partnerów.

ZASIĘGI PROFILI FB I STRONY MUZEUMGDANSK.PL W 2018 R. | ŁĄCZNIE: 3 571 291 ODBIORCÓW

16

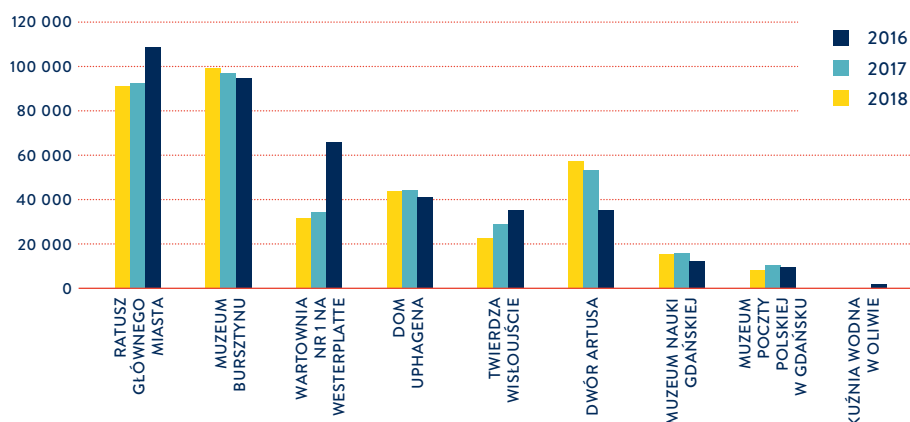
ZWIEDZAJĄCY

W 2018 r. Muzeum Gdańska odwiedziło łącznie 406 980 osób. Ponad 54 tys. gości uczestniczyło w 143 bezpłatnych wydarzeniach kulturalnych zorganizowanych w oddziałach Muzeum. Blisko co trzeci turysta odwiedza oddziały Muzeum Gdańska w dni wolnego wstępu.

Największą popularnością cieszą się niezmiennie położone przy Trakcie Królewskim na Głównym Mieście: Ratusz Głównego Miasta i Muzeum Bursztynu. Odwiedziło je odpowiednio 108 329 i 94 937 osób. Po raz pierwszy w historii frekwencja w Ratuszu przekroczyła 100 tys. odwiedzin, co jest zasługą otwartej w styczniu Galerii Palowej. Najlepsze wyniki w historii zanotowały także Wartownia nr 1 na Westerplatte oraz Twierdza Wisłoujście. W związku z planowym remontem przez połowę roku nieczynny był Dwór Artusa.

Niemal 75% odwiedzających to turyści z Polski. Najlichnieszą grupę stanowili mieszkańcy województwa mazowieckiego, pomorskiego i małopolskiego. Wśród turystów zagranicznych najczęściej Muzeum odwiedzali goście z Niemiec, Wielkiej Brytanii oraz łącznie – krajów skandynawskich.

FREKWENCJA W ODDZIAŁACH MUZEUM GDAŃSKA 2016–2018

W 2018 r. Muzeum Gdańska odwiedziło 406 980 osób.

W związku z półrocznym zamknięciem Dworu Artusa zanotowano nieznaczny spadek sprzedaży biletów, która wyniosła w 2018 r. 2 052 507 zł, czyli o 141 156 zł mniej w stosunku do 2017 r. (spadek o 7%). W związku z wyłączeniem ze zwiedzania licznie odwiedzanej atrakcji turystycznej dokonano zmiany aranżacji sklepów i kas oraz organizacji systemu sprzedaży w dwóch oddziałach, tj. Muzeum Bursztynu oraz Ratuszu Głównego Miasta. Dzięki podjętym krokom sprzedaż towarów utrzymała się na poziomie zbliżonym do 2017 r. i wyniosła 204 121 zł, czyli o 2143 zł mniej (spadek o 1,1%).

17

FINANSE

Dotacja podmiotowa (wykonanie) – 14 184 821 zł

Dotacje celowe bieżące (wykonanie) – 111 202 zł, z czego:

1. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (publikacja „Ławy mięsne – wyniki badań archeologicznych”) – **39 900 zł**,
2. Muzeum Historii Polski w Warszawie (projekt „Kościół obywatelski. Budowa gdańskich świątyn w okresie Polski Ludowej) – **33 000 zł**,
3. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (projekt „Godne upamiętnienie obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku”) – **28 302 zł**,
4. Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej (współfinansowanie publikacji „Ogrody Gdańskie”) – **10 000 zł**.

Środki własne (wykonanie) – 4 304 729 zł, z czego:

1. przychody ze sprzedaży (biletów, wynajmu sal, czynszów) – **2 302 349 zł**,
2. przychody ze sprzedaży towarów i materiałów – **171 389 zł**,
3. przychody uzyskane z tytułu prowadzenia lekcji muzealnych, organizacji urodzin, warsztatów, noclegów, reklam, pozostałych usług) – **270 546 zł**,
4. pozostałe przychody operacyjne (w tym: niezamortyzowana wartość środków trwałych zakupionych dzięki otrzymanym na ten cel dotacjom lub otrzymanych nieodpłatnie) – **1 558 128 zł**,
5. wpływy z operacji finansowych – **2317 zł**.

Zadania inwestycyjne – razem 5 889 361 zł, z czego:

Dotacje celowe na inwestycje (wykonanie) – 5 284 971 zł:

1. Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego (projekt „Przywracanie blasku Drodze Królewskiej w Gdańsku – rewitalizacja Ratusza Głównego Miasta i Dworu Artusa”) – **1 417 342 zł**,
2. Urząd Miejski w Gdańsku (projekt „Przywracanie blasku Drodze Królewskiej w Gdańsku – rewitalizacja Ratusza Głównego Miasta i Dworu Artusa”) – **1 023 628 zł**,
3. Urząd Miejski w Gdańsku (projekt „Prace ratownicze Bastionu Artyleryjskiego Twierdza Wisłoujście”) – **989 991 zł**,
4. Urząd Miejski w Gdańsku (projekt „Program rewaloryzacji obiektów Muzeum Gdańska. Część przeznaczona na Bastion Artyleryjski w Twierdzy Wisłoujście”) – **408 009 zł**,

← TWIERDZA WISŁOUJŚCIE,
DZIŚ ZABYTEK SZTUKI
FORTYFIKACYJNEJ, NIEGDYŚ
STRZEŻŁA WEJŚCIA DO
GDAŃSKIEGO PORTU

FOT. DARIUSZ KULA

5. Urząd Miejski w Gdańsku (projekt „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych i użytkowych zlokalizowanych na terenie Gminy Miasta Gdańska”) – **519 039 zł**,
6. Urząd Marszałkowski (projekt „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych i użytkowych zlokalizowanych na terenie Gminy Miasta Gdańska”) – **400 122 zł**,
7. Urząd Miejski w Gdańsku (projekt „Opracowanie dokumentacji technicznej Kuźni Wodnej w Oliwie”) – **148 000 zł**,
8. Urząd Miejski w Gdańsku (projekt „Prowadzenie przez Miasto instytucji kultury – zakup samochodu”) – **80 000 zł**,
9. Urząd Miejski w Gdańsku (projekt „Prowadzenie przez Miasto instytucji kultury – zakup eksponatów do Muzeum Gdańska”) – **298 840 zł**.

Dotacje celowe, finansowane ze środków własnych (wykonanie) – 604 390 zł:

1. Projekt „Przywracanie blasku Drodze Królewskiej w Gdańsku – rewitalizacja Ratusza Głównego Miasta i Dworu Artusa” – **427 340 zł**,
2. Projekt „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych i użytkowych zlokalizowanych na terenie Gminy Miasta Gdańska” – **113 152 zł**,
3. Zakup eksponatów – **55 063 zł**,
4. Projekt „Prowadzenie przez Miasto instytucji kultury – zakup samochodu” – **8 835 zł**.

ŚRODKI ZEWNĘTRZNE Z FUNDUSZY EUROPEJSKICH

Muzeum uzyskało dofinansowanie zewnętrzne z funduszy zagranicznych na następujące projekty:

„Archaeobalt. Laying fixed foundations for innovative Archaeotourism – a new ‘green’ Archaeoroute in the Southern Baltic Sea Region” (STHB.02.01.00-22-0138/17) (pol. „Budowanie trwałych podstaw dla nowoczesnej archeoturystyki – nowy zielony szlak archeologiczny w rejonie południowego Morza Bałtyckiego”), współfinansowany przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg Południowy Bałtyk 2014–2020.

Przygotowany został również projekt **„Connected by amber. Joint actions to share amber heritage”** (pol. „Połączeni bursztynem. Wspólne działania w celu udostępnienia bursztynowego dziedzictwa”) w ramach programu transgranicznego Polska–Rosja.

W 2018 r. Dyrektor Muzeum, pracownicy merytoryczni Muzeum Bursztynu oraz pracownicy Działu Programów Pomocowych pozyskali partnera ze strony rosyjskiej – Muzeum Światowego Oceanu z Kaliningradu. Opracowano kosztorysy inwestorskie zadania oraz przygotowano dokumentację aplikacyjną projektu.

Zakłada on powstanie wystawy stałej Muzeum Bursztynu w nowej siedzibie w zabytkowym Wielkim Młynie w Gdańsku oraz projekt budowlany i wykonawczy prac konserwatorsko-adaptacyjnych historycznej manufaktury bursztynu w Kaliningradzie.

100

RADA MUZEUM GDAŃSKA

W 2018 r. powołana została nowa Rada Muzealna w składzie: prof. dr hab. Edmund Kizik (przewodniczący), prof. dr hab. Cezary Olbrach-Prondzyński (wiceprzewodniczący), członkowie: Jacek Bendykowski, dr Zbigniew Canowiecki, dr hab. Mariusz Czepczyński, prof. UG, prof. dr hab. Wiesław Długokęcki, Wojciech Duda, prof. dr hab. Igor Hałagida, dr Dariusz Kacprzak, dr Jacek Kriegseisen, prof. dr hab. Piotr Niemcewicz, Michał Niezabitowski, prof. dr hab. Krzysztof Polkowski, Robert Pytlos, Władysław Zawistowski.

W trakcie roku skład Rady uległ zmianie, w miejsce p. Jacka Bendykowskiego członkiem Rady została dr Sylwia Bykowska.

Odbyły się dwa posiedzenia Rady – 26 lutego 2018 r. (uroczyste powołanie nowej Rady Muzealnej) i 26 listopada 2018 r. (przedstawienie planu na 2019 r.).

RADA PROGRAMOWA NOWEGO ODDZIAŁU GŁÓWNEGO MUZEUM GDAŃSKA

Członkowie Rady: dr Antoni Bartosz, prof. dr hab. Hans-Jürgen Bömelburg, dr Sylwia Bykowska, dr hab. Mariusz Czepczyński, prof. UG, dr Jacek Friedrich, dr Dariusz Kacprzak, prof. dr hab. Edmund Kizik, dr hab. Peter Oliver Loew, prof. dr hab. Małgorzata Omilanowska, prof. dr hab. Jacek Purchla, prof. dr hab. Błażej Śliwiński, prof. dr hab. Robert Traba, dr Jarosław Trybuś, Adam Zamoyski.

22 i 23 kwietnia 2018 r. odbyło się spotkanie członków Rady Programowej ds. Oddziału Głównego, pracowników Muzeum Gdańska, przedstawiciele władz miasta. Celem spotkania była dyskusja nad koncepcją scenariusza wystawy stałej.

- OBRADY CZŁONKÓW RADY MUZEALNEJ
- ↓ POWOŁANIE NOWEJ RADY MUZEALNEJ 26 LUTEGO 2018 R.
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

19

PRACOWNICY

Wykaz etatowych pracowników zatrudnionych w Muzeum Gdańska w 2018 r.
Stan zatrudnienia 31 grudnia 2018 r. – 135 osób

DYREKCJA MUZEUM GDAŃSKA

dr hab. Waldemar Ossowski, dyrektor
dr Ewa Szymańska, zastępca dyrektora ds. merytorycznych – kustosz dyplomowany
mgr inż. Tomasz Wierzchowski, zastępca dyrektora ds. inwestycji i administracji
mgr Monika Przybyszewska, główny księgowy

ODDZIAŁ RATUSZ GŁÓWNEGO MIASTA

dr Ewa Bojaruniec-Król, kustosz – kierownik działu
dr Anna Frąckowska, kustosz – zastępca kierownika oddziału
mgr Marta Krzyżowska, adiunkt
dr inż. Tomasz Olkowski, adiunkt (1/2 etatu)
mgr Dorota Powirska, adiunkt

– OPIEKUNOWIE SAL WYSTAWOWYCH

Teresa Bryks, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych (1/2 etatu)
Elżbieta Barczewska, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
Maria Cieśluk, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
Edyta Wróblewska-Sikora, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer
Dagna Białkowska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer
Danuta Laskowska, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
Maria Janecka-Lidzbarska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
mgr Gabriela Mironowicz, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – brygadzysta
Marzena Nadolska, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
Monika Różycka, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
Jolanta Świągost, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
Barbara Ziętek, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
Agnieszka Barczewska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
Joanna Baranowska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
Szymon Smeja-Skulimowski, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer (1/2 etatu)
Wanda Ogonowska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
Marlena Dłutowska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Aleksandra Gólcz-Boruń, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer
(½ etatu, od 01.03.2018 do 06.04.2018)

Lidia Dajnowiec, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych (do 28.04.2018)

Barbara Pazdro, kasjer – (do 20.11.2018)

Joanna Malicka – kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

ODDZIAŁ MUZEUM BURSZTYNU

mgr Joanna Grążawska, kustosz – kierownik oddziału

mgr Renata Adamowicz, kustosz – zastępca kierownika oddziału

mgr Bartłomiej Kentzer, adiunkt

mgr Ludmiła Skulbaszewska, kustosz

– PRACOWNIK ADMINISTRACYJNY

Ewa Pawłęga, specjalista ds. administracyjnych

– PRACOWNICY OBSŁUGI

Barbara Baranowska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych –
przewodnik, brygadzysta

Jolanta Chomko, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – przewodnik

Violetta Cisewska, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Ewa Czerepko, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Michał Bładziak, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Grażyna Kostrzewa, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Małgorzata Pluta, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Beata Radziuk, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Aleksandra Szmul, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer (½ etatu)

Ewelina Pawłowska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Aniela Kowalska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Barbara Łebek, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Katarzyna Wołejko-Wołęjszo, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych –
kasjer (do 30.04.2018)

Aniela Kowalska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych (do 30.11.2018)

Joanna Szeffler, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Joanna Janik, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – brygadzysta

ODDZIAŁ MUZEUM DWÓR ARTUSA

mgr Izabela Jastrzemska-Olkowska, kustosz – kierownik oddziału

mgr Krzysztof Jachimowicz, adiunkt

- PRACOWNICY OBSŁUGI

Eugenia Tomczak, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – brygadzysta
Joanna Gajkowska, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
Grażyna Krotla, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer
Krystyna Piotrowska, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
Anna Engler, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
Arkadiusz Ryngwelski, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer
Paula Siwak, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer

ODDZIAŁ DOM UPHAGENA – MUZEUM WNĘTRZ MIESZCZAŃSKICH

mgr Wojciech Szymański, kustosz – kierownik oddziału

- PRACOWNIK ADMINISTRACYJNY

Mariola Krzyżewska, specjalista ds. administracyjnych

- PRACOWNICY OBSŁUGI

Hanna Gruzlewska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer
Katarzyna Górską, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – przewodnik muzealny
Bożena Krefta-Jakuszek, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – brygadzysta
Maciej Ostrowski, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
Grażyna Lihs, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
Hanna Pioch, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer
Bogusława Wójcik, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer
Izabela Andrzejewska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
Dorota Kozak, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – przewodnik
Krystyna Włodkowska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – przewodnik
Jolanta Chyła, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer (do 31.03.2018)
Przemysław Zachulski, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – przewodnik (do 13.03.2018)

ODDZIAŁ MUZEUM POCZTY POLSKIEJ W GDAŃSKU

mgr Marek Adamkiewicz, adiunkt – kierownik oddziału

- PRACOWNICY OBSŁUGI

Małgorzata Friedensberg, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer
Filip Gałas, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer
Mateusz Szuba, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer

ODDZIAŁ TWIERDZA WISŁOUJŚCIE

mgr Maciej Flis, adiunkt – kierownik oddziału

ODDZIAŁ WARTOWNIA NR 1 NA WESTERPLATTE

mgr Grzegorz Jedlicki, kustosz – kierownik oddziału

ODDZIAŁ MUZEUM NAUKI GDAŃSKIEJ

dr inż. Grzegorz Szychliński, kustosz dyplomowany – kierownik oddziału
Monika Głowińska, zastępca kierownika oddziału

DZIAŁ KONSERWACJI ZABYTKÓW

mgr Joanna Harasim-Grym, konserwator – kierownik działu
dr Katarzyna Darecka, kustosz dyplomowany

ODDZIAŁ KUŹNIA WODNA

mgr Lech Trawicki, kustosz – kierownik oddziału

NOWY ODDZIAŁ GŁÓWNY MUZEUM

dr Janusz Marszalec, adiunkt, pełnomocnik Dyrektora ds. Westerplatte
dr Andrzej Hoja, kustosz
mgr Klaudiusz Grabowski, adiunkt

DZIAŁ HISTORII

dr Janusz Dargacz, kustosz – kierownik działu
mgr Katarzyna Kurkowska, kustosz
mgr Leszek Molendowski, adiunkt

DZIAŁ INWENTARZY MUZEALIÓW

mgr Katarzyna Lis, kustosz – główny inwentaryzator
Paulina Szekszteńło, specjalista ds. inwentarzy muzealiów

BIBLIOTEKA

mgr Agnieszka Cińcio-Pętlicka, bibliotekarz – kierownik biblioteki (¾ etatu)
mgr Ewa Szytykiel, kustosz (½ etatu, do 21.11.2018)

DZIAŁ EDUKACJI

mgr Monika Kryger, kustosz – kierownik działu
mgr Mateusz Jasik, kustosz – zastępca kierownika działu
mgr Anna Czarnota, asystent
mgr Justyna Kieczmer, asystent
Krzysztof Kucharski, starszy referent ds. edukacji
mgr Anna Mallek-Bojke, adiunkt
mgr Marta Ellert, asystent (do 31.03.2018)

DZIAŁ KADR

Stefania Pawłowska, główny specjalista ds. pracowniczych

KANCELARIA

mgr Beata Skrzecz, kierownik kancelarii
Barbara Piekarska, specjalista ds. kancelaryjnych

DZIAŁ FINANSOWO-KSIĘGOWY

mgr Anna Ossowska, zastępca głównego księgowego
mgr Ilona Hajdamowicz, specjalista ds. finansowo-księgowych – kasjer
mgr Agnieszka Kamińska, specjalista ds. finansowo-księgowych
Klaudia Arendt, starszy referent ds. finansowo-księgowych
Katarzyna Szczypińska, specjalista ds. finansowo-księgowych
Aleksandra Skóra, specjalista ds. finansowo-księgowych

SAMODZIELNE STANOWISKO DS. ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Elżbieta Miłosierna, główny specjalista ds. zamówień publicznych

DZIAŁ MARKETINGU

mgr Michał Pietrzak, kierownik działu
dr Andrzej Gierszewski, adiunkt – zastępca kierownika działu – rzecznik prasowy
mgr Bożena Kowalczyk, specjalista ds. magazynowo-wydawniczych
mgr Agnieszka Grabowska-Ogrodnik, specjalista ds. marketingu i fotografii (½ etatu)

DZIAŁ PROGRAMÓW POMOCOWYCH

mgr Kinga Krause, kierownik działu
mgr Katarzyna Dudczak, specjalista ds. programów pomocowych

DZIAŁ BEZPIECZEŃSTWA

mgr Dariusz Wysocki, główny specjalista ds. BHP, poż. i obrony cywilnej (3/5 etatu)

DZIAŁ INWESTYCJI

Teresa Peplińska, specjalista ds. inwestycji

mgr Aleksandra Płotka, specjalista ds. konserwacji zabytków nieruchomości

DZIAŁ INFORMATYCZNY

Piotr Stój, kierownik działu

Jakub Szalkowski, specjalista ds. informatycznych

DZIAŁ DIGITALIZACJI

mgr Marcin Kłos, kierownik działu (do 30.11.2018)

mgr Jerzy Wołodźko, kierownik działu (od 1.12.2018)

inż. Ewa Grela, specjalista ds. digitalizacji – fotograf

mgr Hubert Kotarski, specjalista ds. digitalizacji

mgr Agata Włodarczak, specjalista ds. digitalizacji

DZIAŁ UTRZYMANIA

inż. Arkadiusz Szeksztefło, kierownik działu

Kazimierz Formela, specjalista ds. remontów

DZIAŁ UTRZYMANIA – BRYGADA TECHNICZNA

Dawid Jaroszewski, pracownik techniczny – konserwator

Mirosław Drażek, pracownik techniczny – stolarz

Roman Kućma, pracownik techniczny – konserwator

Piotr Kwiatkowski, pracownik techniczny – konserwator

Mariusz Skóra, pracownik techniczny – konserwator

Jacek Niedźwiedzki, pracownik techniczny – elektryk – kierowca

Tadeusz Stojałowski, pracownik techniczny – konserwator

Zenon Wachowiak, pracownik techniczny – hydraulik (do 29.08.2018)

DZIAŁ ADMINISTRACJI

Emilia Kroplewska, kierownik działu

mgr Patrycja Marszewska, specjalista ds. administracyjnych

mgr Ewelina Malinowska, specjalista ds. administracyjnych

Joanna Sapięha-Kozakiewicz, specjalista ds. administracyjnych

→ WNĘTRZE WIELKIEJ HALI
DWORU ARTUSA
FOT. DARIUSZ KULA

mgr inż. Iwona Duzowska, specjalista ds. nieruchomości (1/2 etatu)
Elżbieta Mikołajczak, zastępca kierownika działu (do 29.08.2018)
Krystyna Trzebiatowska, specjalista ds. gospodarki gruntami (2/5 etatu, do 17.10.2018)
Iwona Dajnowiec – referent ds. administracyjnych

DZIAŁ ADMINISTRACJI – KIEROWCA

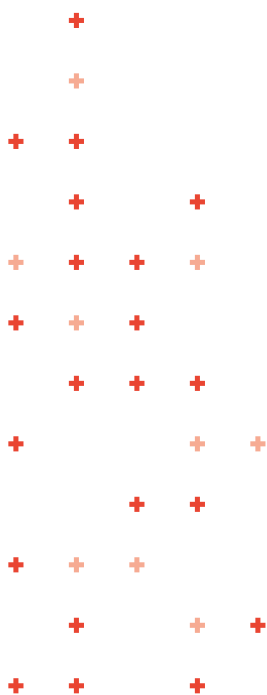
Wiesław Wnukowski, kierowca

DZIAŁ ADMINISTRACJI – SPRZĄTANIE POMIESZCZEŃ BIUROWYCH

Bogumiła Kirszenstein, pracownik usług czystościowych
Jadwiga Toporek, pracownik usług czystościowych
Katarzyna Błaszkiwicz, pracownik usług czystościowych (do 29.09.2018)

DZIAŁ ADMINISTRACJI – SPRZĄTANIE TERENU WOKÓŁ OBIEKTÓW MUZEUM

Zbigniew Jeszke, pracownik usług czystościowych
Marek Kozakiewicz, pracownik usług czystościowych
Walerian Jurkowski, pracownik usług czystościowych (do 24.04.2018)

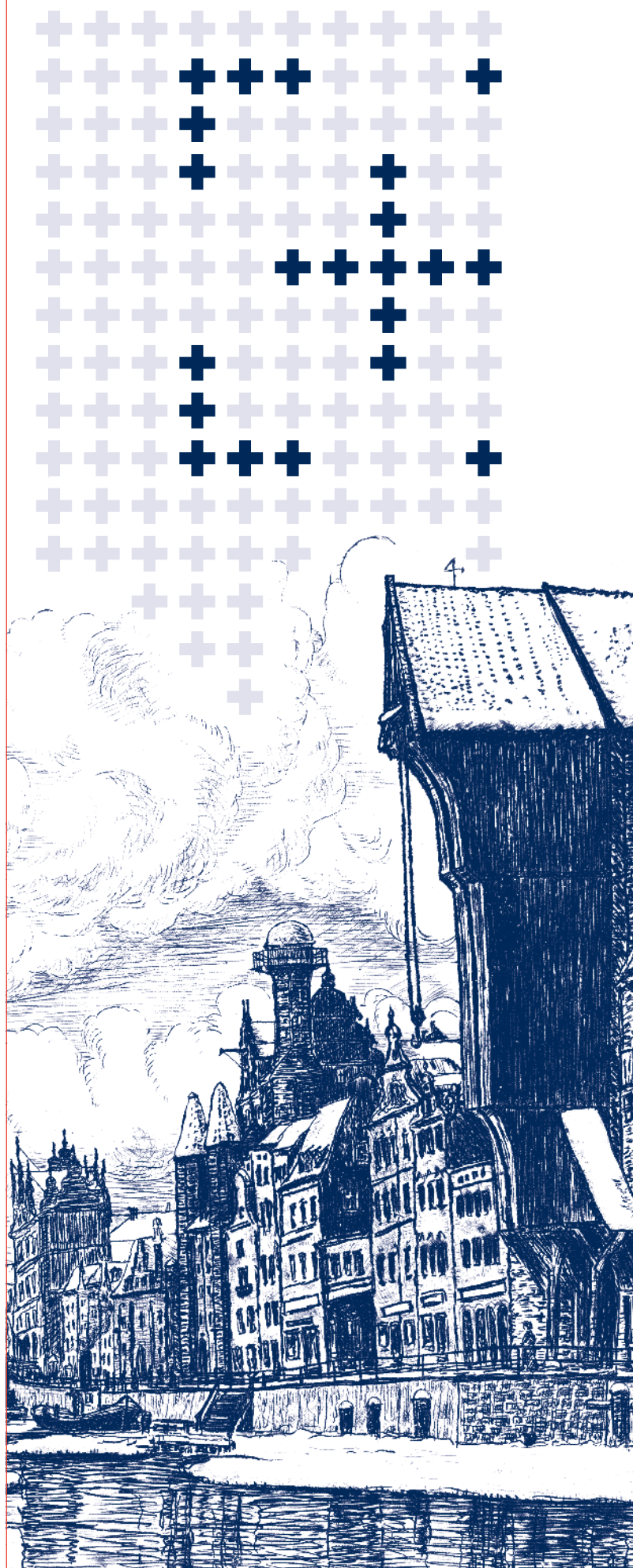

**ANEKS:
STRATEGIA POZYSKIWANIA
I GROMADZENIA ZBIORÓW
MUZEUM GDAŃSKA**

➤ KURTKA MUNDUROWA
MAJORA HENRYKA
SUCHARSKIEGO ZE ZBIORÓW
MUZEUM GDAŃSKA

FOT. EWA GRELA

STRATEGIA POZYSKIWANIA I GROMADZENIA ZBIORÓW MUZEUM GDAŃSKA

Struktura zbiorów Muzeum Gdańska odzwierciedla dzieje tej instytucji, jej rozwój i przeobrażenia przez blisko 50 lat. Muzeum powstało w 1970 r., początkowo jako oddział Muzeum Pomorskiego przy ul. Toruńskiej (obecnego Muzeum Narodowego). Macierzysta placówka zachowała większość historycznych zbiorów gdańskich, które pozostały po muzeach działających w mieście przed 1945 r. W efekcie kolekcja nowo powołanego Muzeum Historii Miasta Gdańska (od 2000 r. Muzeum Historycznego Miasta Gdańska) musiała być budowana od podstaw. Wraz z przejmowaniem i oddawaniem do użytku kolejnych oddziałów rozszerzał się zakres zainteresowania muzeum, powstawały nowe kolekcje, dla których zakładano odrębne księgi inwentarzowe. Nie udało się przy tym uniknąć pewnych niekonsekwencji, powielania zakresu poszczególnych kolekcji przy jednoczesnym pominięciu niektórych istotnych zakresów kolekcjonowania. Z czasem widoczna stała się konieczność wypracowania jednolitych dla całej instytucji zasad kształtowania zbiorów, które w możliwie najpełniejszy sposób oddawałyby gdańską specyfikę i odzwierciedlały różne aspekty dziejów miasta. W tym celu została opracowana „Strategia pozyskiwania i gromadzenia zbiorów”, której zadaniem jest wyznaczenie kierunków kształtowania zbiorów muzealnych w przyszłości.

Zbiory Muzeum Gdańska dzielą się na dwie zasadnicze grupy:

- I. Kolekcje ogólne,
- II. Kolekcje oddziałów.

I. KOLEKCJE OGÓLNE:

1. Gromadzone będą w nowej siedzibie Muzeum Gdańska, a do czasu jego uruchomienia – w Ratuszu Głównego Miasta, obecnej siedzibie głównej.
2. Ekspozyty zgromadzone w kolekcjach ogólnych są wykorzystywane na potrzeby wystaw i innych wydarzeń odbywających się w poszczególnych oddziałach Muzeum Gdańska.
3. Kryteria doboru:
  - a) W kolekcjach ogólnych gromadzone są przede wszystkim obiekty wytworzone w Gdańsku (w obecnych granicach administracyjnych miasta) bądź z Gdańskiem związane.

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

- b) Przy doborze obiektów do kolekcji podstawowym kryterium jest związek danego przedmiotu z historią Gdańska, nie zaś jego wartość artystyczna.
- c) Muzeum gromadzi obiekty dokumentujące całą historię miasta, także po 1945 r.
- d) W uzasadnionych przypadkach Muzeum może nabyć do swoich zbiorów obiekty niezwiązane bezpośrednio z Gdańskiem.

II. KOLEKCJE ODDZIAŁÓW:

Poszczególne oddziały gromadzą obiekty związane z profilem swojej działalności, stosując specyficzne dla każdego z oddziałów kryteria doboru.

→ NESESER TOALETOWY
MAJORA HENRYKA
SUCHARSKIEGO ZE ZBIORÓW
MUZEUM GDAŃSKA
FOT. EWA GRELA

I. KOLEKCJE OGÓLNE:

KOLEKCJA HISTORII MIASTA:

wszelkie obiekty wytworzone w Gdańsku bądź z Gdańskiem związane, w szczególności przedmioty codziennego użytku, wyroby i reklamy gdańskich firm, etykiety i opakowania artykułów produkowanych w Gdańsku, szyldy reklamowe, szyldy uliczne, sztandary organizacji działających w Gdańsku, spuścizny i pojedyncze pamiątki po osobach zasłużonych dla Gdańska, dokumenty rękopiśmienne i drukowane, dokumentacja architektoniczna, plakaty i afisze, znaczki i karty pocztowe, stroje i elementy ubiorów.

KOLEKCJA KARTOGRAFII:

plany Gdańska oraz mapy Pomorza Gdańskiego.

KOLEKCJA FOTOGRAFII:

fotografie, negatywy, przeźrocza i albumy fotograficzne związane z Gdańskiem i jego mieszkańcami.

KOLEKCJA POCZTÓWEK:

pocztówki oraz serie i zestawy pocztówek z widokami Gdańska i jego przedmieść.

KOLEKCJA STARODRUKÓW:

dzieła wydane w Gdańsku bądź dotyczące Gdańska – do 1800 r.

KOLEKCJA GRAFIKI:

obiekty dokumentujące widoki i życie Gdańska oraz postacie związane z Gdańskiem.

KOLEKCJA MALARSTWA:

dzieła o gdańskiej proweniencji przedstawiające widoki miasta oraz dokumentujące wydarzenia historyczne, znaczące dla miasta postacie, a także zachodzące w mieście zjawiska artystyczne i społeczne.

KOLEKCJA RZEMIOSŁA ARTYSTYCZNEGO:

obiekty gdańskiego rzemiosła artystycznego o znanej proveniencji i historii związane z konkretnymi osobami i wydarzeniami z dziejów miasta, ze szczególnym uwzględnieniem okresu od XVIII do XX w., a także wyroby obcego rzemiosła artystycznego historycznie i kontekstowo powiązane z Gdańskiem.

KOLEKCJA PAMIĄTKARSKA:

przedmioty o charakterze pamiątek turystycznych oraz przedmioty pamiątkowe związane z odbywającymi się w Gdańsku wydarzeniami.

KOLEKCJA NUMIZMATÓW:

walory numizmatyczne pochodzące przede wszystkim z mennicy gdańskiej, a także numizmaty polskie emitowane od 1919 r. do dziś.

KOLEKCJA MILITARIÓW:

broń oraz mundury wraz z oporządzeniem wojskowym wykonane bądź przerobione w Gdańsku, a także w inny sposób związane z miastem.

KOLEKCJA HISTORII SPORTU GDAŃSKIEGO:

obiekty dokumentujące sport w Gdańsku od XIX w. do dziś.

KOLEKCJA ARCHEOLOGICZNA:

dokumentacja terenowa oraz materiał zabytkowy pochodzący z badań archeologicznych prowadzonych głównie przy obiektach należących do Muzeum Gdańska.

II. KOLEKCJE ODDZIAŁÓW:

ODDZIAŁ RATUSZ GŁÓWNEGO MIASTA:

1. Wystrój i wyposażenie Ratusza Głównego Miasta.
2. Przekazy ikonograficzne, dokumenty i pamiątki związane z Ratuszem Głównego Miasta oraz funkcjonowaniem władz miejskich Gdańska od połowy XIV w. do 1920 r.

ODDZIAŁ DWÓR ARTUSA:

1. Wystrój i wyposażenie wielkiej Hali Dworu Artusa oraz Sieni Gdańskiej.
2. Przekazy ikonograficzne, dokumenty i pamiątki związane z Dworem Artusa, Nowym Domem Ławy oraz Bractwami Dworu Artusa i kulturą arturiańską.

ODDZIAŁ DOM UPHAGENA:

1. Wystrój i wyposażenie Domu Uphagena – zasadniczo do około 1850 r.
2. Przekazy ikonograficzne, dokumenty i pamiątki związane z Domem Uphagena, rodziną Uphagenów i rodzinami spokrewnionymi, a także z kulturą mieszczańską w Gdańsku.

ODDZIAŁ MUZEUM BURSZTYNU:

obiekty związane z bursztynem, zarówno przyrodnicze (inkluzyje, bryły, żywice kopalne itp.), historyczne (dokumenty, publikacje), jak też z zakresu sztuki dawnej i współczesnej, etnografii, archeologii.

ODDZIAŁ MUZEUM NAUKI GDAŃSKIEJ:

1. Kolekcja Pracowni Zegarów Wieżowych – wieżowe mechanizmy zegarowe od XV do XXI w., a także inne obiekty związane z historią zegarmistrzostwa.
2. Profil kolekcji dokumentującej dzieje nauki gdańskiej zostanie opracowany po zatwierdzeniu koncepcji oddziału.

ODDZIAŁ MUZEUM POCZTY POLSKIEJ W GDAŃSKU:

obiekty związane z funkcjonowaniem Poczty Polskiej w Gdańsku od 1920 r. do dziś, a także z działalnością i życiem Polaków w Wolnym Mieście Gdańsku (1920–1939).

ODDZIAŁ TWIERDZA WISŁOUJŚCIE:

1. Obiekty bezpośrednio związane z Twierdzą Wisłoujście, w tym pozyskane z badań i nadzorów archeologicznych, elementy architektoniczne i części wyposażenia.
2. Przekazy ikonograficzne, dokumenty i pamiątki związane z Twierdzą Wisłoujście.

ODDZIAŁ WARTOWNIA NR 1 NA WESTERPLATTE:

przekazy ikonograficzne, dokumenty i pamiątki związane z historią półwyspu Westerplatte od jego powstania do dziś, a także z obroną i Obrońcami Westerplatte z września 1939 r.

ODDZIAŁ KUŹNIA WODNA:

1. Narzędzia i wyroby kowalskie wykonane w technice kucia swobodnego i mechanicznego, ilustrujące rozwój rzemiosła kowalskiego od wczesnej epoki żelaza do połowy XX w., związane kontekstowo z Gdańskiem i jego najbliższą okolicą, w tym zwłaszcza wyroby związane z architekturą (okucia budowlane, kraty, balustrady, detale architektoniczne).
2. Przekazy ikonograficzne, dokumenty i pamiątki związane z Kuźnią Wodną oraz historią, techniką i technologią plastycznej obróbki metali.

→ FAJANSOWA WAZA Z DELFT,
OK. POŁ. XVIII W. ZE ZBIORÓW
MUZEUM GDAŃSKA

FOT. EWA GRELA

Raport z działalności Muzeum Gdańska za rok 2019

TEKSTY:

Waldemar Ossowski
Ewa Barylewska-Szymańska
Anna Frąckowska

przy współpracy zespołu pracowników Muzeum Gdańska w składzie:

Marek Adamkowicz
Ewa Bojaruniec-Król
Janusz Dargacz
Maciej Flis
Andrzej Gierszewski
Joanna Grążawska
Joanna Harasim-Grym
Mateusz Jasik
Izabela Jastrzębska-Olkowska
Grzegorz Jedlicki
Marcin Kłos
Kinga Krause
Monika Kryger
Katarzyna Lis
Michał Pietrzak
Monika Przybyszewska
Grzegorz Szychliński
Wojciech Szymański
Lech Trawicki

Strategia pozyskiwania i gromadzenia zbiorów Muzeum Gdańska

OPRACOWANIE: Janusz Dargacz

REDAKCJA MERYTORYCZNA: Ewa Barylewska-Szymańska, Alicja Bittner

KOREKTA JĘZYKOWA: Ewelina Ewertowska

PROJEKT GRAFICZNY, SKŁAD: Eurydyka Kata i Rafał Szczawiński | re:design studio

DRUK: Zakład Poligraficzny SINDRUK

NA OKŁADCE: Julius Greth, *Widok Gdańska – Dwór Artusa*,
litografia na papierze, 1856 r. / Muzeum Gdańska

© Muzeum Gdańska

ul. Długa 46/47

80-831 Gdańsk

www.muzeumgdansk.pl

ISBN 978-83-61077-11-4

